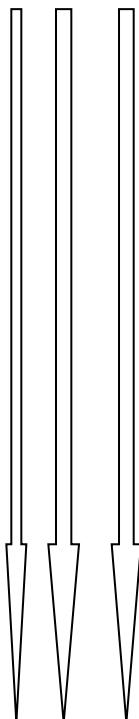

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७४

LOCAL DISASTER AND CLIMATE RESILIENCE PLAN 2074)

त्रिवेणी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
तोली, बाजुरा

आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग

प्रथम पटक प्रकाशन मिति : २०७५ असार

प्रकाशक : त्रिवेणी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, बाजुरा

तीर्थराज थापामगर निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत फोन नं. ९७४८६४४३७६

खगेन्द्र बहादुर साउद नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत फोन नं. ९७४९०३४२६१

सर्वाधिकार: त्रिवेणी नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय बाजुरा

प्राविधिक सहयोग: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, बाजुरा जिल्ला शाखा

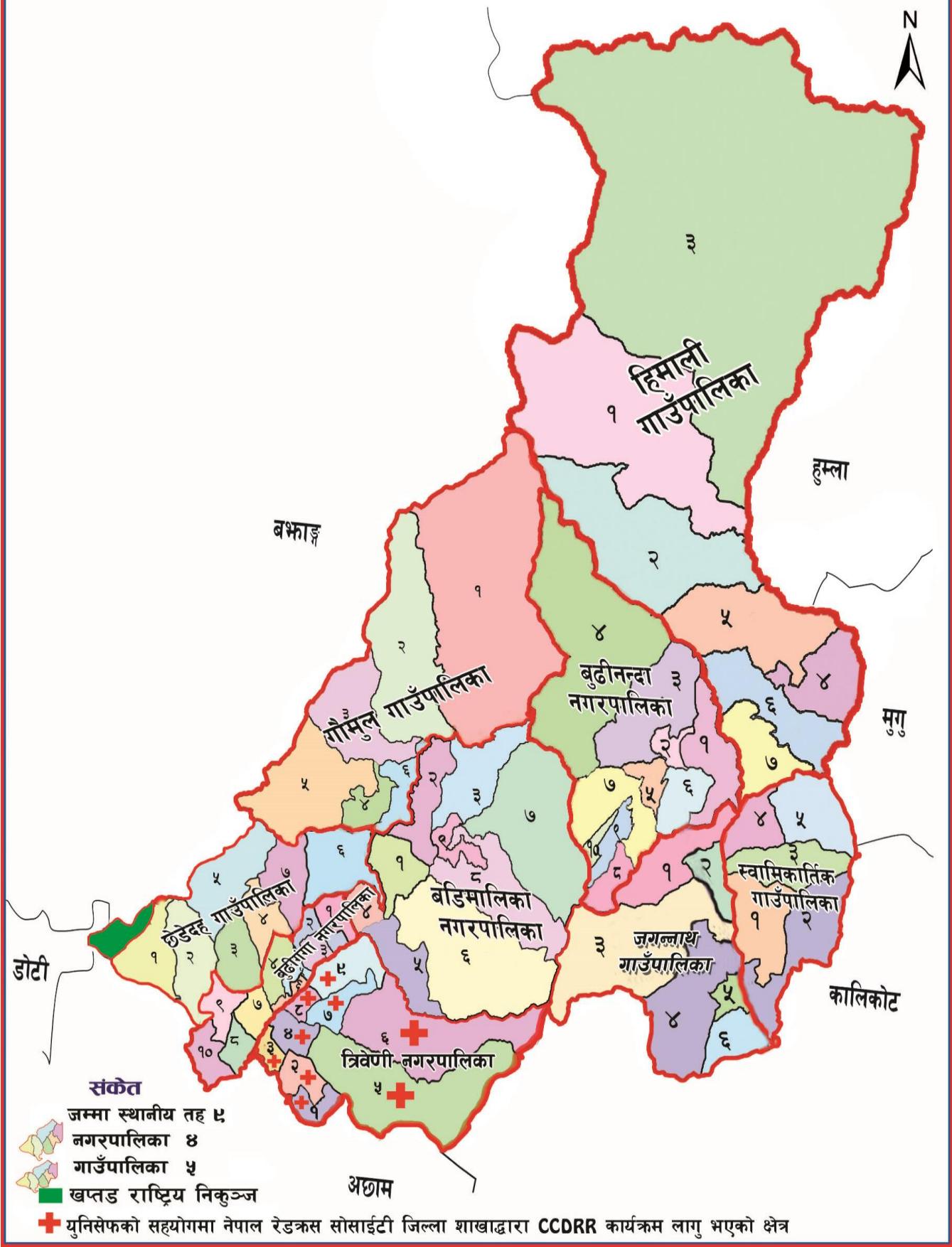
बाल केन्द्रित विपद जोखिम न्युनीकरण कार्यक्रम

फोन नं.: ०९७-५४९९०९

इमेल : nrcs.baajura@gmail.com

वेबसाईट : www.trivenimunbajura.gov.np

बाजुरा जिल्लाको स्थानीय तहको नक्सा

विषयसूची

पेज नंबर

खण्ड-१ : परिचय

१.१ बाजुरा जिल्लाको परिचय	१२ - १४
१.२ नगरपालिकाको पृष्ठभूमि	१४- १६
१.३ योजनाको उद्देश्य	१७
१.४ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व	१७
१.५ योजनाका सीमा	१७
१.६ योजना निर्माण प्रक्रिया/विधि.....	१८
१.७ प्रकोपको अवस्था विश्लेषण	१८-२०
१.८ योजना कार्यान्वयन रणनीति.....	२१
१.९ योजनाको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन.....	२१
१.१० कोषको अवस्था	२१

खण्ड-२ : प्रकोप, सङ्कटासन्नता, क्षमता र जोखिम विश्लेषण

२.१ ऐतिहासिक समयरेखा	२२-३२
२.२ प्रकोप स्तरीकरण	३२-३३
२.३ प्रकोप पात्रो, मौसमी पात्रो, बाली तथा बनस्पति पात्रो.....	३३-२६
२.४ वार्डको सङ्कटासन्नता स्तरीकरण नक्सांकन	३६-६०
२.५ प्रकोप तथा समस्या विश्लेषण (वृक्ष विश्लेषण)	६१-६३
२.६ संस्थागत विश्लेषण	६३-६७
२.७ तापक्रम र वर्षाको विश्लेषण	६८
२.८ लक्षित समूह छलफल.....	६८-६९
२.९ स्थानीय ज्ञान, सीप र प्रविधीको लेखाजोखा	७०-७२
२.१० जोखिम व्यवस्थापन क्रियाकलापको पहिचान तथा प्राथमीकीकरण	७३

खण्ड-३ : विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना

३. १. विपद् पूर्वका क्रियाकलापहरू	७४-७८
क. पहिलो प्रकोप	
ख. दोस्रो प्रकोप	
ग. तेस्रो प्रकोप	
घ. चौथो प्रकोप	
३. २. विपद्को समयका क्रियाकलापहरू	७८-७९
३. ३ विपद् पश्चात्का क्रियाकलापहरू	८०-८१

खण्ड-४ : अनुसूची

अनुसूचि ४.१ वार्डको संकटासन्नता स्तरीकरण	८२
अनुसूचि ४.२ प्रकोप पात्रो	८३
अनुसूचि ४.३ संस्थागत पहुच विश्लेषण	८४
अनुसूचि ४.४ नगरपालिकास्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिको विवरण	८५-८६
अनुसूचि ४.५ भी.सी.ए. तालिमका सहभागिहरुको विवरण	८७
अनुसूचि ४.६ मस्यौदामा छलफल गर्दाका सहभागीहरुको नामावली	८७- ९२

त्रिवेणी नगरपालिका
नगर कार्यपालिका कार्यालय
Office of The Triveni Municipality, Toli Bajura

९७४१३३९२०३(नगर प्रमुख)
 ९८६६३३९२०४(नगर उप प्रमुख)
 ९८४१२४९४४(प्र.प्र.अ.)

७ नं. प्रदेश, नेपाल

दुई शब्द

त्रिवेणी नगरपालिका विभिन्न प्रकृतिक प्रकोप तथा मानव जन्य प्रकोप (भुकम्प, बाढी पहिरो, हुरिबतास, आगलागी, खडेरी, चट्टाङ्ग, असिना, जनावर आतंक, हिमपात, एच.आई.भि संक्रमण) जस्ता प्रकोपका कारण वर्षेनी मानवहरु प्रभावित भईरहन्छन् । यस्तो परिस्थितीमा विपद् व्यवस्थापन संग सम्बन्धीत विषयमा सबै सरोकारवालाहरु एकजुट भएर लाग्नुपर्ने अवस्था छ । यसैकुरालाई दृष्टिगत गरी स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७४ को पहिलो पटक प्रकाशन हुन लागेकोमा खुशीव्यक्त गर्दछु ।

विपद् लाई व्यवस्थापन गर्नु सबैको सरोकारको विषय हो । विपद अकस्मात आईपर्ने समस्या भएको हुदा हामि सधै सामनागर्न तयार रहनुपर्ने हुन्छ । विपद पुर्व न्यूनिकरणका गतिविधहरु सञ्चालन गर्ने, जनचेतना जगाउने, विपदको समयमा खोज तथा उद्धारको साथै तत्काल मानवीय सेवाको प्रत्याभुति गर्नु नितान्त आवश्यक छ । प्राथमिक उपचार, राहत व्यवस्थापन र वितरण, पुनःस्थापना र पुनःनिर्माण जस्ता महत्वपूर्ण कार्य सम्पादन गर्नु पनि आवश्यक हुन्छ । यस परिवेशमा विपद् व्यवस्थापन संग सम्बन्धीत सरोकारवाल, राजनीतिक दल, विषय क्षेत्रगत अगुवाहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विकास साझेदार संस्थाहरु, पत्रकार, गैर सरकारी संस्था लगायत सबैले समन्वय गरी उपलब्ध साधन र स्रोत सहित उपस्थितहनु पर्ने हुन्छ । नगरपालिकामा विपद् व्यवस्थापन गर्न स्थानीय सबै सरोकारवालाहरु लाई जिम्मेवारी वोध गराउन विपद् तथा जलवायू उत्थानशील योजना तयार गरीएको छ ।

त्रिवेणी नगरपालिका स्तरीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशील योजना नगरपालिकाका सबै पक्षको सहभागितामा तयार पारिएकोले विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायू उत्थानशील बनाउनका लागि मार्ग निर्देश गर्नेछ भन्ने आशा लिएको छु । यो योजनाको सफल कार्यान्वयन गर्न सबै सरोकारवालाहरुको सकारात्मक सहयोगका अपेक्षा गरेको छु । योजना तयार गर्नको लागि आर्थिक सहयोग गर्ने युनिसेफ र प्रविधिक सहयोग गर्ने नेपाल रेडक्रस सोसाइटी प्रति विषेश धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । प्रत्येक सहभागी भई योजना तर्जुको प्रकृयामा सहभागी हुनुहुने राजनीतिक दल, वडा अध्यक्ष, कर्मचारी, शिक्षक, बालबालिका, महिला, दलित, जेष्ठनागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति लगायत सम्पुर्ण प्रति आभार प्रकट गर्दछु । धन्यवाद

*M.C
2068/9/30*
रामसिंह रावल

सुख सिंह रावल
नगर प्रमुख

त्रिवेणी नगरपालिका
नगरकार्यपालिकामूलक कार्यालय
तोली बजुरा
Office of The Triveni Municipality, Toli Bajura

९७४१३३९२०३(नगर प्रमुख)
 ९८६६३३९२०४(नगर उप प्रमुख)
 ९८४१८२४९४४(प्र.प्र.अ.)
 ७ नं. प्रदेश, नेपाल

भनाई

यस जिल्लामा हरेक वर्ष जल तथा मौसमजन्य प्रकोपहरुका कारण धनजनको हानी नोक्सानी हुने गरेको छ। यस जिल्लाको कमजोर भू-वनोट र जलवायु परिवर्तन (Climate Change) मानवजन्य प्रकोपको कारणले बाढी पहिरो, हुरीबतास, आगलागी, चट्टाङ्ग, खडेरी, असिना महामारी, वन्यजन्तु आतंक र एचआईमी संक्रमण आदिले विपद् जोखिम निम्त्याएको पाइन्छ। पूर्वतयारी र प्रतिकार्य संयन्त्रको प्रभावकारी समन्वय र कार्यान्वयन भएमा विपद् जोखिमलाई धेरै हदसम्म कमगर्न सकिने विश्वास गरेको छु।

यसको लागि त्रिवेणी नगरपालिका स्तरीय स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिले योजनावद्धरूपले प्रकोप पूर्व, प्रकोपको समयमा र प्रकोप पछि, नगरपालिकामा भएका श्रोत साधनको व्यवस्थित रूपले परिचालन गरी विपद् व्यवस्थापन कार्यगर्न यूनीसेफको आर्थिक सहयोग, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको प्राविधिक सहयोग र त्रिवेणी नगरपालिकास्तरका सबै अगुवाहरुको प्रत्येक सहभागितामा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७४ पहिलो पटक तर्जूमा गरिएकोछ। सफल कार्यान्वयनका लागि सबै सरोकारवालाहरुको आपसी समन्वय, सहयोग र सहकार्यगर्न अनुरोध गर्दछु।

राधिकादेवी सुनार
उप-प्रमुख
राधिका देवि सुनार
नगर उप-प्रमुख

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

बाजुरा जिल्ला शाखा

मिति : २०७५।०३।०५

बिषय: शुभ-कामना ।

बाजुरा जिल्ला मनसुनी बाढी, पहिरो, असिना तथा महामारीबाट वर्षेनी प्रभावित हुने गरेको छ । प्रकोपबाट प्रभावित भईरहने जिल्ला भएकोले यसले विभिन्न प्रकारका विपद्धरूको सामना गरिरहनुपरेको छ । यहाँको भौगोर्भिक, भौगोलिक तथा हावापानीजन्य अवस्थाले गर्दा धेरै स्थानीय नागरिकहरु हर समय एक वा अर्को विपद्को सम्भावित जोखिमयुक्त अवस्थाबाट गुजिरहेका हुन्छन् । हरेकवर्ष पहिरो, आगलागी, सुख्खा, अनिकाल, बाढी, आँधीबेहरी, असिना, चट्याङ्ग, जस्ता विपद्वाट जनधनको क्षति, भूमिको क्षय, सम्पत्तिको नोक्सानी, बस्तुभाउको मृत्यु, सञ्चित खाद्य सामग्रीको क्षय र मूलभूत रूपमा जीवनको क्षति समेत गर्ने गरेको छ । यस प्रकारको प्रकोपबाट उत्पन्न विपद्को समयानुकूल व्यवस्थापन गरी नागरिकको जीवन रक्षा गर्दै व्यक्तिगत तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको सुरक्षाको प्रत्याभूति दिनु हामी सबैको कर्तव्य हो ।

विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनःस्थापन तथा यससँग सम्बन्धित कार्यलाई व्यवस्थितगर्न त्रिवेणी नगरपालिकामा सबै सरोकारवालाको प्रतिनिधित्व तथा संलग्नतामा तयार गरिएको विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना -२०७५ ले कुनै पनि प्रकारको प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपद्का सबै अवस्थाको सामना गर्दै नागरिकको सुरक्षित रूपमा बाँच्न पाउने अधिकारको सुनिश्चित गर्नेतर्फ अग्रसर हुनमा मार्गदर्शन प्रदानगर्ने मैले बिश्वास लिएको छु । आगामी दिनमा यस योजनाको लक्ष्य अनुरूप सबै सम्बद्ध निकायहरूलाई सक्रियताकासाथ आ-आफ्नो जिम्मेवारी निर्वाह गर्नुहुन हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

.....
दील बहादुर बुढा

सभापति

त्रिवेणी नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
तोली बाजुरा
Office of The Triveni Municipality, Toli Bajura

९७४१३३९२०३(नगर प्रमुख)
 ९८६८३३९२०४(नगर उप प्रमुख)
 ९८४१८२४९४४(प्र.प्र.अ.)
 ७ नं. प्रदेश, नेपाल

प्रकाशनका सम्बन्धमा

यस जिल्लामा हरेक वर्ष जल तथा मौसमजन्य प्रकोपहरु जस्तै वाढी/पहिरो, खडेरी, भू-क्षय, हुरीवतास, चट्टाङ्ग, असिना, आदिले धनजनको हानी नोक्सानी हुने गरेको छ। यस जिल्लाको कमजोर भू-वनोट, अव्यवस्थित वसोवास, तिव्र वन फँडानी, सामाजिक तथा राजनीतिक अस्थिरता आदि र जलवायु परिवर्तन (Climate Change) को कारणले समेत उल्लेखित प्रकोपहरुको जोखिममा वृद्धि भएको पाइन्छ। तर पूर्वतयारी र प्रतिकार्य संयन्त्रको प्रभावकारी समन्वय भएमा जोखिमलाई धेरै हदसम्म कमगर्न सकिने विश्वास गरिएको छ। यसको लागि स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिले योजनावद्वरूपले नगरपालिकामा भएका श्रोत साधनको व्यवस्थित रूपले प्रकोप पूर्व, प्रकोपको समयमा र प्रकोप पछि परिचालन गर्नुपर्ने आवश्यक देखिन्छ। यस प्रकारको कार्य सबै स्थानीय एवं जिल्लाका सरोकारहरुको आपसी समन्वय, सहयोग र सद्भावले मात्र सफलबन्न सक्छ।

यसै कममा विपद् व्यवस्थापन शाखा, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट तयार गरिएको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका २०७४, र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रसासन मन्त्रालयबाट बनेको गाउँपालिका/ नगरपालिका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनगर्न बनेको नमूना कानून २०७४ को आधारमा यस समितिले विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना-२०७४ तयार पारेको छ र यस योजनाको कार्यान्वयनगर्न गराउन सबै पक्षलाई अनुरोध गरिन्छ। साथै योजना तर्जुमा गर्न आर्थिक सहयोग गर्ने यूनिसेफ, प्राविधिक सहयोग गर्ने नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र योजना तर्जुमा पक्क्यामा प्रत्येक सहभागी भई सहयोग गर्नुहुने राजनीतिक दल, शिक्षक, जेष्ठनागरिक, महिला तथा बालबालिका, दलित, अपांगता भएका व्यक्ति लगायत संपूर्ण अगुवाहरुमा धन्यवाद प्रकट गर्दछु।

(तीर्थराज थापा मगर)
प्रह्लादनन्दा अधिकारी अधिकृत

त्रिवेणी नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

Office of The Triveni Municipality, Toli Bajura

९७४१३२९२०३(नगर प्रमुख)
९८६८३३९२०४(नगर उप प्रमुख)
९८४१८२४९४४(प्र.प्र.अ.)

७ नं. प्रदेश, नेपाल

शुभ-कामना

नेपालको मानचित्रमा विपद् तथा जलवायु परिवर्तनको दृष्टिले बाजुरा जिल्ला उच्च जोखिममा रहेको मान्न सकिन्छ । वर्षेनी बाढी पहिरो, हुरीबतास, आगलागी, खडेरी चट्याङ्ग, असिना, जनावर आतंक, हिमपात, एचआईभी संक्रमण, र जलवायु परिवर्तनको प्रभावबाट मानिसहरु प्रभावित भईरहेका छन् । भुकम्पको दृष्टिकोणबाट पनि यो क्षेत्र असाध्यै जोखिम रहेको छ । त्रिवेणी नगरपालिका भौगोलिक बनावटको आधारमा हिमाल, पहाड भएकोले सबै क्षेत्रमा भिन्न भिन्न प्रकारको प्रकोप हुने र विपद्का घटनाहरु घट्ने गरेको छ । विपद् पूर्वतयारीका कार्यहरुमा कम ध्यान दिनुले प्रकोपबाट बढी क्षति बेहोनु परेको छ ।

प्राकृतिक तथा मानवजन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद् व्यवस्थापन र जलवायु उत्थानशील बनाउने शिलशिलामा यूनीसेफको आर्थिक सहयोग तथा नेपाल रेडक्रसको प्राविधिक सहयोगमा यस नगरपालिकाबाट नगरपालिकास्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७४ प्रकाशन हुन लागेकोमा मलाई ज्यादै खुशी लागेको छ ।

सोही अवस्थालाई मध्ये नजर गरी विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील बनाउन नगरपालिकास्तरीय स्थानीय सरोकारवालाहरुको प्रत्येक सहभागितामा तयारी गरिएको योजना कार्यान्वयन पनि उत्तिकै महत्वपूर्ण भएकोले यसको सफल कार्यान्वयनका लागि शुभकामना व्यक्त गर्दछ ।

म.पूर्ण बहादुर साउद
नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

खण्ड-१ : परिचय

१ . १ . पृष्ठभूमि :

१.१ बाजुरा जिल्लाको परिचय

भौगोलिक सिमाना, भौगोलिक स्थिति, जमिनको अवस्था

सुदूरपश्चिमको सेती अञ्चलमा : $26^{\circ}15'$ – $29^{\circ}5'$ उत्तरी देखि $29^{\circ}5'$ उत्तरी अक्षांश, $80^{\circ}9'$ पूर्वदेखि 81°

५° पूर्व देशान्तर भित्र $2,155$ वर्ग किमि तथा $215,500$ हेक्टर क्षेत्रफलमा ४ नगरपालिका, ५ गाउँपालिका १ निर्वाचन क्षेत्र १ भई फैलिएको जिल्ला बाजुराको सदरमुकाम मार्तडी हो । जिल्लाको सिमानामा पश्चिम तर्फ बझाङ्ग, उत्तरमा हुम्ला, पूर्वमा मुगु र कालीकोट र यसै गरि दक्षिणतिर अछाम र कालीकोट जिल्ला रहेका छन् । समुन्द्री सतहबाट 726 मि. (इकडी गार्ड) देखि $7,026$ मि. (हरिशेरे लेख) को उचाईमा रहेको यस जिल्लाको भौगोलीक अवस्थामा 84.7 प्रतिशत उच्च पहाडी, 1.7 प्रतिशत मध्य पहाडी र 13.5 प्रतिशत हिमाली क्षेत्र रहेको छ ।

जलवायूको अवस्था

अर्ध उष्ण, समशितोष्ण, शितोष्ण र ठण्डा शितोष्ण ४ प्रकारको हावापानी रहने यस क्षेत्रको गृष्ममा 15 डिग्रीदेखि 32 डिग्री र हिउँदमा 0 देखि 5 डिग्री तापक्रम हुने गर्दछ र औषत वर्षा अधिक्तम 80 इन्च र न्यूनतम 25 इन्चसम्म पर्ने गरेको छ ।

यातायात तथा सञ्चारको अवस्था

बाजुरा जिल्ला अन्य जिल्लाको तुलनामा सडक यातायतको दृष्टिले पछाडी परेको जिल्ला हो । हाल साफेबगर मार्तडी सडक 55 कि.मि. निर्माण कार्यले यस जिल्लामा सडकको पहुच हुन थालेको छ । तर बार्जुगाड सम्म मात्र पक्की सडक निर्माण भएको हालको अवस्थामा तिपाडा सम्म मुस्किलसँग यातायातका साधन चल्ने गरेका छन् तर त्यहाँबाट अत्यन्त जोखिम मोलेर मार्तडी सम्म पुग्नु पर्ने बाध्यता छ । अभ बुढीगांगामा समेत पुल समेत नभएको अवस्थाले गर्दा वर्षायाममा यातायात सञ्चालन गर्न कठिन भई मार्तडी सम्म पुग्न भन कठिन हुने गर्दछ । यस जिल्लामा सडक यातायात वाहेक कोल्टीमा एउटा विमानस्थल रहेको छ । जहाँ पुग्नलाई सदरमुकाम मार्तडीबाट एक दिनको पैदलबाटो हिउनु पर्दछ । विमान स्थलले बाजुरा जिल्लालाई नेपालगञ्ज सम्म जोडेको छ । नेपाल एरलाईन्स, तारा, गोमा आदि हवाईजहाजबाट सामान ढुवानी लगायत यात्रुहरूलाई सेवा दिने गरेको छ । हवाई सेवा वाहेक सामान आपुर्तिको लागि हेलिकप्टर, भेडा, बाख, घोडा खच्चड र मानव भरियाबाट आमाग्रीहरूको ढुवानी र आपुर्ति गरिदै आएको छ ।

यस्तै गरी मनोरञ्जन तथा सञ्चारका साधनमा रेडियो $10,622$, टिभि 450 , केवल 340 , कम्प्यूटर 156 , इन्टरनेट 52 , टेलीफोन 369 , मोबाईल $6,323$ वटा रहेका छन् भने केहि पनि नभएका घरधुरी संख्या $99,303$ रहेका छन् । अन्य सञ्चारका साधनमा 7 पत्रपत्रिका तथा 2 रेडियोका विवरण रहेका छन् ।

प्राकृतिक स्रोत साधन, जस्तै जलसम्पदा, ताल, पोखरी, वन सम्पदा, खनिज पदार्थ आदि ।

यहाँका नदिहरु बगेको दृष्टिकोणबाट दुई जलाधार क्षेत्रमा छुट्याउन सकिन्छ । जहाँ कर्णाली जलाधार क्षेत्र जसका सहायक खोलाहरूमा कवाडी, पौडी, कुन्ना, ठिनी, जुडी, भुकां गाड आदि रहेका छन् र बुढीगांगा जलाधार क्षेत्र जसमा अन्य सहायक खोलाहरू पश्चिमतिरबाट समदेउ गाड, धोगालोगाड, मार्डीखोला, वार्जुगाड, इकडी खोला र पूर्वतिरबाट वाउलीगाड, कोर्धिगाड, मनागाड, मालागाड, काँडा गाउँ मिसिएर बग्ने गरेको छ । खप्तड ताल, छेडेदह, बुढिनन्दा देवी जस्ता 7 ताल यस जिल्लामा रहि थप आर्कषण थप्ने गरेका छन् । कर्णाली, बुढी गंगा तथा कुन्नाखोला आदी नदीनालाले पहाडी भागलाई काटी बनाएको बेसीहरु नदीले वर्षेनी बगाई ल्याएका मलिलो माटोले बनेको हुँदा उञ्जाउको दृष्टिले निकै महत्वपूर्ण छन् । जिल्लाको निकै होचो भाग भएकोले यहाँ गर्मीमा निकै गरम हुने गर्दछ । जिल्लाका धान खेतहरु यस्तै बेसीहरूमा रहेका छन् । यस जिल्लाको काँडा, तोली, गुदुखाती, कैलाशमाण्डौ, मानाकोट, जुगाडा, कोल्टी, कोटिला, जुकोट आदि गाविसमा स्लेट ढुंगा प्रचुर मात्रामा पाईन्छ ।

यहाँ देवदारु, ठिंगे सल्लो, गोब्रे सल्लो, भूजपत्र, निगालो, बाँस, ओखर, गुराँस, धूपी, ठिंगा, बाँझ, भूजपत्र, खर्सु, मयेल, उत्तीस, खर्सुको साथै साल आदि समेत पाइन्छ । यिनीहरु बाहेक यहाँ विभिन्न प्रकारका जडीबुटीहरूको साथै लेकाली घाँसहरु पनि पाइन्छन् । यहाँ

पाइने वनौषधिहरूमा अतिस, समय, हातेजारो (पाँच औले) भूल्द्या, कटुको निर्विषे, पदम चालो आदि हुन् । यसै प्रदेशमा जिम्बु नामक एक प्रकारको घाँस र उत्तरी भागमा पर्ने हिमाली क्षेत्र तथा तिनका आसपासमा वनस्पतिको नाउँमा खाली काई, भ्याउ, आदिमात्र पनि पाइन्छन् । फलफूलहरूमा ज्यामीर, कागती, सुन्तला, निवुवा, केरा आदि पनि पाइन्छन् । र यहाँ पाईने अनेक जातका जंगली जीवजन्तुहरूमा कस्तुरी, भारल, घोरल, थार, घोरल, बैंदेल, भालू, वन विरालो, नावर, चितुवा, स्याल, बाँदर खरायो आदि विशेष उल्लेखनीय छन् । त्यस्तै पंक्षीहरूमा हिमालतिर डाँफे, मूनाल, कालिज, च्याखुरा, लुइँचे, तित्रा, ढुकुर, काग बाज आदि पनि छन् ।

उपयोगमा आएको जमिनको अवस्था

यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २१८८ वर्ग किमि भित्र २०१५५ हेक्टर कृषी योग्य भूमि छ जसको ३०१० हेक्टर सिंचीत क्षेत्र छ भने ९४१५० हेक्टर वन जंगलले ढाकेको क्षेत्र रहेको छ त्यस्तै चरण क्षेत्र ३८०८५ हेक्टर हुनुको साथै अन्य क्षेत्र ६६४९० हेक्टर छ ।

विवरण	क्षेत्रफल (हेक्टर)	प्रतिशत
जिल्लाको कुल क्षेत्रफल	२१८८००	
खेतीयोग्य जमीन	२०१५५	९.२१
सिंचित क्षेत्र	३०१०	१.३७
असिंचित क्षेत्र	१७१४५	७.८२
वन क्षेत्र	९४१५०	४३.०३
चरण क्षेत्र	३८०८५	१७.४०
अन्य	६६४९०	२०.३६

तालिका नं १ : जमिनको अवस्था स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय वार्षिक अनुगमन पुस्तिका २०७०

जनसङ्ख्याको विवरण

केन्द्रिय तथ्यांक विभागको राष्ट्रिय जनगणना २०११ अनुसार यस जिल्लामा रहेका जम्मा २४,८८८ वटा घरधुरीहरूमा वसोवास गर्दै आएका व्यक्तिहरु १३४,९९२ जना रहेका छन् । जस अनुसार ५ वर्षमुनिका कुल जनसंख्या २७,१६१ मध्ये बालिका १३,२४२ र बालक १३,९९९ रहेका छन् । त्यसैगरि ५ देखि ५९ वर्ष उमेर समुहको जम्मा जनसंख्या ९२,७४३ मध्ये पुरुष ४५,६४९ तथा महिला ४७,०९४ रहेका छन् । त्यस्तै ६० वर्ष माथी उमेर समुहका जम्मा वृद्ध १५,००८ मध्ये महिला ८,७७० तथा पुरुष ६,२३८ रहेका छन् । साक्षरता ५ वर्ष माथिका ११५,९७७ जनामा ५६,१६० पुरुष र ५९,८१७ जना महिला रहेका छन् भने पढन र लेखन सक्ने ६४,५७९ जना, पढन मात्र सक्ने २,८४७ जना रहेका छन् भने पढन र लेखन नसक्ने ४८,५१४ जना यस जिल्ला बाजुरामा रहेका छन् । धर्ममा १३३,१३० जना हिन्दू, १,५४४ जना बौद्ध, मुस्लिम १००, विराट १०, क्रिस्चियन ८२, प्रकृती ६ र बहाल ३ जना रहेका छन् ।

	४ वर्ष मुनि	५-९ वर्षमुनि	१०-१४ वर्ष	१५-१९ वर्ष	२०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५०-५९ वर्ष	६० वर्षमाथि	जम्मा
पुरुष	९६४६	१०३९९	९७९१	६६१८	४२२५	१४८९४	४०७५	६२३८	६५८०६
महिला	९२८९	१०३४३	९८१३	६९५५	५१८५	१४९१४	३८३७	८७७०	६९९०६
जम्मा	१८९३५	२०६६२	१९६०४	१३५७३	९४९०	२९८०८	७९१२	१५००८	१३४९१२

अपाङ्गताको प्रकार	जम्मा	पुरुष	महिला
भौतिक	२३६८	१३६९	१००७
दृष्टिविहन तथा कमजोर दृष्टि	१२१०	५७७	६३३
कमजोर श्रवण शक्ति	१२४१	६९८	५४३
बहिरा	७८	३७	४१
वोलीमा समस्या	३९६	२२८	१६८
मानसीक कमजोर	१६८	८४	८४
सुस्त मनस्थिती	९९	५५	४४
जम्मा	५५६०	३०४०	२५२०

बहु अपाइगता	३३५	१८४	१५१
-------------	-----	-----	-----

श्रोत: तालिका नं २ उमेर अनुसारको जनसङ्ख्या राष्ट्रिय जनगणणा २०६८

तालिका नं ३ : अपांगताको विवरण

बाजुरा जिल्लाको कुल जनसंख्या १३४,९९२ मध्ये विविध कारणबाट प्रभावीत भई फरक फरक प्रकारको भिन्नक्षमता वा अपांगता हुन पुगेका व्यक्तिहरु जम्मा ५,५६० जना रहेका छन्। जसमा दृष्टिविहिन तथा कमजोर दृष्टि १,२१० जना, भौतिक २,३६८ जना, अन्य बहिरा ७८ जना, कमजोर श्रवण शक्ति १,२४१, वोलीमा समस्या ३९६, मानसीक कमजोर १६८ र सुस्त मनस्थिती ९९ जना यसैरागी ३३५ जनामा बहु अपाइगता भएको समेत अपांगताको तथ्यांकले देखाएको छ।

१.२. नगरपालिकाको परिचय: नगरपालिको पार्श्वचित्र अनुसार

१.त्रिवेणी नगरपालिकाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि, परिचय र नामाकरण

बाजुरा जिल्लाको सदरमुकाम मार्तडी देखि दक्षिण भेगमा रहेको यो नगरपालिकाको नामाकरण यसै क्षेत्रको पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थल त्रिवेणीको संगम स्थलको नामबाट त्रिवेणी रहन गएको हो। राज्य पुर्नसंरचनाको क्रममा साविकका छतारा, तोली, र कैलाशमाण्डौ। गाविस मिलेर त्रिवेणी नगरपालिका बनेको हो। जनसंख्या र क्षेत्रफलको हिसाबले यो नगरपालिका जिल्लाकै तेस्रो ठूलो नगरपालिका हो। यस नगरपालिकाको श्री बडिमालिका मन्दिर, पैमागाउंमा रहेको बडिमालिका मन्दिरको भण्डार गृह, नाटेश्वरी मन्दिर, मौरे क्षेत्र, छतारा माईको मन्दिर, शैमाण्डौ, मष्टा देवताका मन्दिरहरु र कैलाश देवताका स्थानहरु यस क्षेत्रका प्रमुख धार्मिक तथा ऐतिहासिक गन्तव्य स्थलहरु हुन। यस नगरपालिकामा प्राकृतिक रूपमा सुन्दर रमणीय रहेका विभिन्न सम्पदाहरु पाइन्छन्। मुख्य रूपमा सुन्दर किम्नी फरना, ध्वलपुरी दह, त्रिवेणी पाटन जस्ता रमणीय स्थानहरु पर्यटक स्थलका रूपमा आकर्षण बनेका छन्।

त्रिवेणी पाटन र बडिमालिका मन्दिर वरपरका ठाउँमा विभिन्न जातका जडविउटी पाइन्छन्। यो नगरपालिका बनजडल भरी पुर्ण नगरपालिका हो। चराचुडगिमा डांफे, कालिज, तथा बदेल, घोर मालर र रतुवा जस्ता दुर्लभ बन्य जन्तु यसै नगरपालिकामा पाइन्छन्। मालागाड, मानागाढ, र कांसेगाड खोला यस नगरपालिकाका उर्जाका प्रचुर सम्भावना भएका खोला हुन।

नगरपालिकाको जम्मा क्षेत्रफल १७०.३२ वर्ग किलो मीटर अर्थात १८१५८ हेक्टर रहेको छ। यस नगर पालिकाको केन्द्र त्रिवेणी नगरपालिकाको वडा न.४ तोली बिमेलीमा रहेको छ। यस नगरपालिकाको पुर्वमा कालिकोट जिल्ला, उत्तरमा बडिमालिका नगरपालिका, पश्चिममा बुढीगांगा नगरपालिका र दक्षिणमा अछाम जिल्ला रहेको छ। बाजुरा जिल्लामा रहेको बुढीगांगा नदी यसै नगरपालिकाको दक्षिण सिमाना हुदै बगिरहेको छ।

२. नदीनालाखोला छेउमा alluvial तथा colluvial soil पाइन्छ। यस क्षेत्रमा अधिकांश भीराला जग्गाभएकाले भु-क्षयको दृष्टि ले बढी संवेदनशिल भएकोले माटोमा organic matter एकदमै कम र soil depth पनि धेरै कम छ।

Gneiss, shist, metamorphosed sand stone, slates, calcareous limestone फरक प्रकारका ROCKS पाईन्छ। औषत अधिकतम तापक्रम १८.६ डिग्री सेल्सीएस, न्युनतम तापक्रम ० डिग्री देखि ५.७ डिग्री सेल्सीएस सम्म अनुमान गणियको छ।

भुगोल र जनसंख्याको आधारमा त्रिवेणी नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्था

उच्च पहाडमा ६४ प्रतिशत जनसंख्याको बसोबास छ र मध्ये पहाडमा ३६ प्रतिशत जनसंख्याको बसोबास रहेको छ।

३. स्थानीय चाडपर्वहरु, जात्रा मेला र सांस्कृतिक पर्वहरु

त्रिवेणी नगरपालिकामा विषेश गरी वडा दशै, दीपावली(तीहार) चैतेदशै, साउने सक्रान्ती, माघे सक्रान्ती, पुष पञ्च, गौरा पर्व, होली, चैतोली, शिवरात्री, अनन्ते, पैठ र भुवा चाली पर्वहरु मूख्य रूपमा मनाउने गरिन्छ ।

४.. धार्मिक, ऐतिहासिक र पुरातात्त्वायिक स्थानहरु

धार्मिक पर्यटकीय स्थलहरु अन्तर्गत वडिमालिका, त्रिवेणी पाटन, मौरेक्षेत्र धाम, नाटेश्वरी, सैममाण्डौ, खिन्नै सत्यदेवी, बडीमालिकाको गुठी संस्थान, कैलाशमाण्डौ, नन्दादेवी चाल्ने गडा ऋषिमाण्डौ आदि क्षेत्रहरु पर्दछन् ।

५. नगरपालिकाको वर्तमान भू उपयोग क्षेत्रहरु

त्रिवेणी नगरपालिकामा कृषि क्षेत्र २१.६५ प्रतिशत, वन तथा चरन क्षेत्र ७.७९ प्रतिशत, आवास क्षेत्र १.२७ प्रतिशत, नदीनालाले ओगटेको क्षेत्र ०.००५८९ प्रतिशत, ताल तलैया क्षेत्र ०.०००३ प्रतिशत, सडकले ओगटेको क्षेत्र ०.०९५ प्रतिशत, सार्वजनिक जग्गा ०.४२५ प्रतिशत पाटन तथा राष्ट्रिय वन क्षेत्र ७८.७४ प्रतिशत रहेको छ ।

६. सिंचित क्षेत्रफल

यस नगरपालिका क्षेत्रमा सिंचाइको सुविधा भएको खेत ३३० हेक्टर, पाखो जमिन १७८७ हेमा सिंचाइको व्यवस्था छैन । खेतीयोग्य जमिन २११७ हे. मात्र रहेको छ भने सोही क्षेत्रफलको जमिनमा मात्र खेती गरिएको छ ।

७. वन क्षेत्र र नर्सरी क्षेत्र

यस नगरपालिकाभित्र ३५ वटा सामुदायिक वन १४१५.९२ हेक्टरमा रहेको छ भने १३ वटा कबुलीयती वन क्षेत्र २.६७ हेक्टर रहेको छ ।

वडा अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नं.	गाउँ टोलहरु	जनसंख्या			घररिवार संख्या
		महिला	पुरुष	जम्मा	
१	छतारा: नेपाली टोल, भुगातोला, बिशाल बजार, लवाढंगा, गताड	१२९८	१२३१	२५२९	३७६
२	छतारा सिम्ला, सिन्नेकोट, बुढातोल, दलितटोल, चौसाल	१०८०	८७४	१९५४	३११
३	पुर्भूता, सुनार टोल, साउद टोल, शाही बुढाटोल,	१०१४	९६९	१९८३	३१९
४	तोली: पिपलसैन, कोटवाडा, बिमेली, डाँडा, ढक्याना, ढोगदिन्या, गाग्रा	१४०५	१३२५	२७३०	४३३
५	किम्नी : डाँडा किम्नी, गाउँ किम्नी	६५९	६०९	१२६८	२१७
६	पन्धारा, बाडगाउँ, सिम, गाउँ, जारगाउँ, फल्ने तोला	२५९३	२३३५	४९२८	६१४
७	कैलाशमाण्डौ: कोशेडी, मालाकोट, खिरपाटा, ओखडेखोला र धामीवाडा	१२७२	११६८	२४४०	३७४
८	पन्ताली, ढडाली, कालापानी, माझगाउँ, भानासिला	१२९४	११८८	२४८२	३६२
९	पैमा, वाँगापाटा, ताम्सु, नवाकोट र मलालगाउँ	१८५७	१६६१	३५१८	५७९
१	तेस्रो लिंगी २ जना रहेको ।				
	जम्मा	१२४७२	११३६०	२३८३२	३५८५

स्रोत: नगरपालिकाको बस्तुगत विवरण तथ्याङ्क

जातजाती अनुसार जनसंख्या विवरण

क्र.स.	जातजाती	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशत
१	क्षेत्री	१५५२८	६५.७५
२	ब्राह्मण	९४५	३.९६
३	दमाई / नेपाली	१४८५	६.२३
४	मीजार	८१३	३.४१
५	ल्वार / वि.क.	२४०६	१०.०९
६	सार्की	१०१२	४.२४
७	चंदारा	५३६	२.२४
८	सुनार	४५४	१.९०
९	गीरी, दशनामी, (सन्यासी)	६५५	२.७४
	जम्मा	२३८३४	१००

उमेर अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा	०-४ वर्ष		५-९		१०-१४		१५-१९		१९-२४		२५-४५		४६-६९		७० वर्ष माथि	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	म.	पु.	म.	पु.								
१	२१७	२०१	१६५	१४९	१७०	१६८	१२४	११९	१५१	१४३	२५६	२४९	१७३	१६१	४२	४१
२	९८	१०६	१६२	११७	२४५	१२५	८५	६८	९१	१०१	२५३	२३१	१२०	५८	२५	२८
३	१८१	१७३	१८१	१८२	१३१	१२९	१०४	९८	७८	७५	१८८	१८२	११८	११५	३३	१४
४	२२३	१९६	२१४	१७२	१५१	१८९	१४०	११४	१३०	१४४	३३५	३२६	१६१	१५४	५१	३०
५	१११	१००	१११	१०३	८०	६७	६९	५६	८१	६९	१५२	१५३	४१	४४	१४	१७
६	३४४	३१६	२६४	२८९	२९६	२७८	३५९	२४६	३२२	३०४	५९०	५९२	३४३	२५२	६५	५८
७	१९६	२२२	१७६	१४१	१७३	१५४	११२	८७	११५	११५	२८७	२७८	१५६	१२८	५७	४३
८	१९०	१७१	१६५	१५०	१७०	१३६	१३४	१२३	१३८	१३३	२९८	२९४	१७०	१५५	२९	२६
९	२७०	२००	२२५	२१३	२१६	२०२	१८९	१८०	२३२	२२६	४३५	४०६	२२५	१७२	६५	६२
जम्मा	१८३०	१६८५	१६६३	१५१६	१६३२	१४४८	१३१६	१०९१	१३४९	१३१०	२७१४	२७१२	१५०७	१२९७	३८१	३१९

१.३ योजनाको उद्देश्य :

यस योजनाको मूल उद्देश्य भनेको नगरपालिकास्तरमा पहिचान भएका प्रमुख प्रकोपहरुको कारण समुदायमा सिर्जना हुने विपद् जोखिम व्यवस्थापन गर्नु हो । योजनाका विशिष्ट उद्देश्यहरु निम्न अनुसार राखिएको छ ।

- प्रकोपहरुको स्तरीकरणबाट प्राप्त नतिजाको आधारमा पहिलो, दोस्रो, तेस्रो र चौथोस्तरमा रहेका प्रकोपहरुले समुदायमा हुनसक्ने क्षति न्यूनीकरणका लागि विपद् व्यवस्थापन क्रियाकलापहरु पहिचान तथा सञ्चालन गर्ने ।
- नगरपालिकास्तरमा रहेका स्रोत-साधनहरु पहिचान गरी विपद् व्यवस्थापन क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयनका लागि विभिन्न तहमा कार्यरत सरकारी, गैर सरकारी तथा अन्य संघ संस्थाहरुसंग सम्बन्ध र सम्पर्क विस्तार गर्न ।
- पहिचान भएका विपद् व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयनका लागि पहल गरी प्रकोपबाट हुन सक्ने क्षति न्यूनीकरण एवं पूर्वतयारी गर्ने ।
- विभिन्न प्रकोपको कारण बालबालिकामा पर्ने असर पहिचान गरी जोखिम न्यूनीकरण एवं पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने

१.४ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व :

नगरपालिकास्तरमा विपद् व्यवस्थापनका लागि विगतदेखि केहि न्यूनीकरणका कार्यहरु सम्पन्न गरिए आए पनि त्यसलाई व्यवस्थित तरिकाले सम्पन्न गरी आशातित उपलब्धि हाँसिल हुन नसकेको सन्दर्भमा यस योजनाले समुदायमा विद्यमान जोखिम कमगर्न उल्लेख्य मद्दत गर्नेछ भन्ने अपेक्षा राख्दछ । विशेष गरेर विपद् पूर्व, विपद्को समयमा र विपद् पश्चातका कार्यहरुगर्न यो योजनाले सहयोग गर्दछ । जस अन्तर्गत निम्न बुदाहरु प्रमुख रूपमा लिन सकिन्छ ।

- विपद् व्यवस्थापनका लागि सरोकारवालाहरुसंग सम्बन्ध विस्तारमा सहयोग पुर्याउछ ।
- मानवीय, आर्थिक तथा अन्य स्रोत साधन पहिचान एवं संकलनमा मद्दत गर्दछ ।
- जलवायु परिवर्तनलाई अनुकूलन बनाउन र सड्कटासन्तता न्यूनीकरण गर्न आधार तयार गर्दछ ।
- पूर्व सावधानी अपनाई प्रकोप प्रभावित हुनसक्ने स्थानका मानिसलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न पूर्वतयारीको खाका तयार हुन्छ ।
- विपद्को समयमा खोज तथा उद्धार गर्न चाहिने वस्तुको जोहोगर्न, हराएका मानिसहरुको खोजीगर्न र राहत सहयोगका क्रियाकलापहरु अघि बढाउन सामुहिक सक्रियता बढाउछ ।
- प्रकोप प्रभावितको लागि तुरन्तै आवश्यक पर्ने उपचार, खाने, बस्ने, लगाउने जस्ता आधारभूत आवस्यकताहरु व्यवस्थाका लागि पूर्वयोजना बन्छ ।
- प्रकोप प्रभावितहरुका लागि पुनःस्थापना र पुनर्निर्माणका काममा टेवा पुर्याउछ ।
- विपद्को समयमा समाजमा उत्पन्न हुनसक्ने बालबालिका वेचविखन, चोरी, हिंसा लगायत अन्य अवाञ्छित गतिविधिहरु नियन्त्रणगर्न सहयोग पुर्याउछ ।
- प्रकोप पश्चात बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, वृद्धवृद्धा तथा असक्त, अपाङ्गता भएका व्यक्तिमा पर्नसक्ने असरलाई कमगर्न क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्न मद्दत गर्दछ ।

१.५ योजनाको सीमा :

नगरपालिकास्तरमा उपलब्ध जानकारी, विगतका घटनाका अनुभवहरु तथा स्थानीय समुदाय र सरोकारवालाहरुको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा भएका ज्ञान, सिकाई र बुझाईमा आधारित रही यो योजना तयार गरिएको छ । यो योजना तर्जुमा कार्यमा नगरपालिकाका सबै बडाहरुमा सहभागितामूलक विधिबाट संकटासन्तता विश्लेषण गरी योजना तयार गरिएको भएतापनि त्रिवेणी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणको आधारमा बडाको सम्पन्नता स्तरीकरण गरिएको छ । योजना कार्यान्वयनको सन्दर्भमा बजार मूल्यमा फेरबदल हुने हुदा योजनामा अनुमानित बजेट उल्लेख गरिएको छैन । योजना निर्माणमा अपनाउनु पर्ने सम्पूर्ण विधिहरु

अवलम्बन गरी निर्माण गर्नुका साथै आवश्यक सूचनाका लागि बहुपक्षीय सूचना संकलन गर्ने प्रयास गरिएको छ । योजनाको कार्यान्वयन गर्दा तत्कालिन समयमा उपलब्ध साधन, श्रोत र प्रविधिको आधारमा सम्भावित प्रकोपहरु र तिनका व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरुलाई आवश्यक सुधार र परिमार्जन गर्दै लैजानु पर्दछ ।

१.६ योजना निर्माण प्रक्रिया/विधि :

यस स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा कार्यलाई बढी भन्दा बढी सहभागिमूलक, यथार्थपरक र तथ्यगत सूचना प्राप्तगर्न निम्न प्रक्रियाहरु अवलम्बन गरिएको थियो ।

- नगरपालिकामा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति गठन ।
- योजना तर्जुमाका लागि स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा उपसमिति गठन ।
- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमाको लागि समय निर्धारण ।
- योजना तर्जुमागर्न स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिका पदाधिकारीहरु, बाल समूहलाई ३ दिने विपद् व्यवस्थापन, संकटासन्ता तथा जोखिम क्षमता विश्लेषण (VCA) तालिम सञ्चालन र स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण अभिमुखीकरण ।
- वडास्तरीय सहभागितामूलक संकटासन्ता विश्लेषण र नक्सांकन । (Participatory Vulnerability Capacity Assessment and hazard Mapping)
- प्रारम्भिक सूचना (नगरपालिकाको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक र प्राकृतिक तथ्याङ्क) संकलन गर्न समूह निर्माण र अभिमुखीकरण ।
- सहभागितामूलक संकटासन्ता विश्लेषणबाट संकलित सूचनाहरुको विश्लेषण पश्चात (VCA) दस्तावेज तयार ।
- (VCA) दस्तावेजलाई अन्तिम रूप दिन नगरस्तरमा संकटासन्ता तथा क्षमता पहिचान समूह का प्रतिनिधिहरुसंग पुनः छलफल गरी सुझाव संकलन कार्यशाला सञ्चालन तथा प्राप्त सूझावका आधारमा पुनरलेखन गरी योजना मस्यौदा तयारी
- मस्यौदा योजना, योजना तर्जुमा उपसमितिसंग छलफल गरी सुझाव संकलन गरी अन्तिम योजना मस्यौदा तयारी (स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिको मिति २०७४ फाल्गुण ३० गतेको बसेको बैठकमा योजना प्रस्तुत गरियो)
- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना, मिति २०७४ फाल्गुण ३० गते बसेको दोस्रो नगर सभाको निर्णय नं ११ बाट योजना पारित ।

१.७ प्रकोपको अवस्था विश्लेषण

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गर्न वडामा विगतदेखि वर्तमानसम्म के कस्ता प्रकोपजन्य घटनाहरु घट्यो, के कति धनजनको क्षति भयो, कति समयको अन्तरालमा घटना दोहोरियो, कुन कुन वडाहरुमा/समुदायमा के कस्तो क्षति पुऱ्यायो, साथै भविष्यमा कुन कुन क्षेत्रमा के कति क्षति पुऱ्याउन सक्ने सम्भावना छ, भन्ने कुरा पहिचान गर्न जरुरी पर्दछ । त्यसैगरी पहिचान भएका प्रकोपहरुले नगरपालिकामा सबै भन्दा बढी क्षति कुन प्रकोपले गर्यो र उक्त प्रकोपले कुन कुन महिनामा क्षति पुऱ्याएको थियो सोको आँकलन गर्न जरुरी पर्दछ । वडामा रहेका प्रकोपहरु पहिचान भई सकेपछि उक्त प्रकोपबाट हुने सम्भाव्य क्षतिको सामनागर्न समुदायसंग कस्तो क्षमता छ, भन्ने विश्लेषण गरे पश्चात मात्र वास्तविक योजना तर्जुमागर्न सकिने भएकोले योजना निर्माणगर्नु अघि वडामा रहेको प्रकोपको अवस्था र समुदायको विद्यमान क्षमता विश्लेषण गरिएको थियो ।

१.७.१. प्रकोपको ऐतिहासिक समयरेखा

नगरपालिकामा पहिचान भएका प्रकोपहरुले विगतदेखि वर्तमानसम्म कुन कुन वर्षमा कहाँ के कति क्षति गन्यो सो सम्बन्धि सूचना संकलनगर्न प्रकोपको ऐतिहासिक समयरेखा तयार गरिएको थियो । जस्मा पहिचान भएको प्रकोपहरुले कुन कुन वर्षमा कुन स्थानमा के कति मानवीय, अन्नवाली, जग्गा जमिन, घरपालुवा जनावर, भौतिक संरचना र प्राकृतिक स्रोत साधन क्षति गन्यो भन्ने विवरण उल्लेख गरिएको छ । प्रकोपको ऐतिहासिक

समय रेखाले नगरपालिकामा विगतदेखि वर्तमानसम्म सबै भन्दा बढि क्षति पुऱ्याउने प्रकोप कुन रहेछ, र कति कति समयको अन्तरालमा उक्त प्रकोप दोहोरिएको थियो भन्ने अवस्था भल्काऊछ।

१.७.२ वडास्तरीय प्रकोप स्तरीकरण

त्रिवेणी नगरपालिकाका वडास्तरमा सञ्चालन गरिएको VCA बैठकमा प्रतिनिधित्व गरेका सहभागीहरुद्वारा अनुभव तथा उपलब्ध जानकारीहरुको आधारमा सामूहिक छलफलगरी विगतदेखि वर्तमानसम्म विपद् निष्ठ्याउने प्रकोपहरुलाई पहिचान गरियो। जसबाट प्राप्त सूचनाका आधारमा त्रिवेणी नगरपालिकामा पहिलो भूकम्प, दोस्रो पहिरो, तेस्रो हुरीबतास, चौथो आगलागी, पाचौ खडेरी र छैठो मा चटयाङ्ग रहेका छन्।

विगतमा कुन कुन वडाहरुमा कुन कुन प्रकोपहरुले के कस्तो क्षति पुऱ्याएको थियो सो को आधारमा यसका लागि जोडा विधि अवलम्बन गरी वडास्तरीय प्रकोप स्तरीकरण गरियो। यसरी स्तरीकरण गर्दा प्रत्येक प्रकोपले हरेक वडाहरुमा हालसम्म गरेको क्षतिको विवरणको आधारमा तल तालिकामा उल्लेख गरिए बमोजिम अंकभार मार्फत प्रकोपहरुको तुलना गरिएको छ।

१.७.३ प्रकोप पात्रो, मौसम पात्रो र बालि तथा बनस्पति पात्रो

प्रकोप पात्रो तयार गर्दा पहिचान भएका प्रकोपहरुले विगतमा कुन कुन महिनामा विपद् सिर्जना गर्ने गरेको थियो त्यसलाई तालिकामा निर्धारण गरिएको छ। प्रकोप पात्रोले कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि तयार गरिने कार्ययोजना र कृयाकलापहरुको समय व्यवस्थापनगर्न सहयोग पुऱ्याउँछ, भन्ने अपेक्षा गरेको छ। मौसम पात्रोले कुनकुन महिनामा कुन मौसम हुँच्छ र त्यसलाई व्यवस्थापन गर्न के के क्रियाकलाप गर्न सकिन्छ, भन्नेकुरा एकिन गर्न सकिन्छ, भन्ने समुदायमा उत्पादन गर्नसकिने प्रमुख ३ बालीहरु कुन महिनामा कुन बाली लगाउन सकिन्छ, र बालीमा लाग्ने रोगहरु तथा प्रकोपहरु व्यवस्थापन गर्न सकिने उपायहरुको जानकारी पाउन सकिन्छ।

१.७.४ संकटासन्ताको विश्लेषण नक्सांकन

नगर तहको संकटासन्ताको विश्लेषण गर्दा पहिचान भएको प्रकोपहरुले आगामी दिनमा मानव, जग्गा जमिन, अन्नवाली, घरपालुवा जनावर, भौतिक पुर्वाधार र प्राकृतिक स्रोतसाधनमा के कति क्षति वा असर गर्न सक्छ, भन्ने कुरा आँकलन गरिएको छ। यसरी आँकलन गर्दा हरेक वडाहरुमा कुन कुन प्रकोपले के कति क्षति (परिमाण समावेश गरिएको) पुर्याउन सक्छ भन्ने पक्षहरुलाई संकटासन्ताको रूपमा देखाइएको छ।

१.७.५ जोखिम विश्लेषण (वृक्ष विष्णेषण)

नगरपालिकाका सबै वडास्तरमा पहिचान भएको प्रकोपहरु के कति, के कस्ता कारणले सिर्जित भएका छन् र यसले समाजमा के कस्तो असर/प्रभाव पारिहरेको छ, भन्ने विश्लेषण गरिएको छ। यस विश्लेषणमा हरेक प्रकोप उत्पन्न हुनुको कारण र सम्बन्धित प्रकोपको प्रभावलाई देखाइएको छ। प्रकोपको ऐतिहासिक समयरेखामा सम्बन्धित प्रकोपको क्षति र पुनरावृत्ति समावेश गरिएकोले यस शिर्षक अन्तर्गत परिमाणलाई उल्लेख गरिएको छैन।

१.७.६ संस्थागत विश्लेषण (सम्बन्ध चित्र)

विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको कार्यान्वयनको सन्दर्भमा वडा नगरपालिकाले सहयोग लिनसक्ने अन्तरिक तथा बाह्य सरकारी तथा गैर सरकारी संघसंस्था तथा निकायहरुको पहिचानका लागि रोटी चित्रद्वारा संस्थागत विश्लेषण गरिएको छ। यसमा रेखाको दुरीले संस्थागत सम्बन्ध र सेवाको आदान प्रदानलाई भल्काऊछ, भन्ने वृत्तको आकारले सहयोग र स्रोतको दायरालाई संकेत गर्दछ।

१.७.७ तापक्रम र वर्षाको विष्णेषण

नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण अनुसार यस नगर क्षेत्रमा औषत अधिकतम तापक्रम अर्ध उण्ण, समशितोष्ण, शितोष्ण र ठण्डा शितोष्ण ४ प्रकारको हावापानी रहने यस क्षेत्रको गृष्ममा १८ डिग्रीदेखि ३२ डिग्री सेल्सीयस र हिउँदमा ० देखि ५ डिग्री सेल्सीयस तापक्रम हुने गर्दछ, र औषत वर्षा अधिकतम ८० इन्च र न्यूनतम २५ इन्चसम्म पर्ने गरेको छ।

१.७.८ लक्षित समुह छलफल :

समुदायका महिला, वालवालिका, सीमान्तकृत वर्ग, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, जनजाति समेत सबै वर्गलाई समेटेर छलफल गरियो । सङ्कटासन्ता तथा क्षमता विश्लेषणका विभिन्न औजारको प्रयोगाट प्राप्त सचूना तथा तथ्याङ्कको पुनरावलोकन, अनुगमन वा परीक्षण र छुटेका विषय पत्ता लगाउन समुदायको सानो समूहमा छलफल गरिएको छ । यस छलफलमा सबै सहभागीलाई समान रूपले आफ्ना विचार र भनाई राख्न लगाई विपद् तथा जलवायु परिवर्तनका कारण त्यस बडाको कृषि, पशुपालन तथा खाद्य सुरक्षा, बन तथा जैविक विविधता, जलवायु जन्य प्रकोप, जलस्रोत र उर्जा भौतिक पूर्वाधार, मानव स्वास्थ्य आदि क्षेत्रहरूमा ३० वर्ष पहिले र हाल महसुस गरिएका असर तथा प्रभाव एवं भविष्यको अनुमानका बारेमा छलफल गरी निम्नअनुसारको ढाँचामा सूचीकृत गरिएको छ ।

१.७.९ समुदायको क्षमता विश्लेषण (ज्ञान, सीप र प्रविधिको लेखा जोखा)

प्रकोप स्तरिकरणमा पहिलो, दोस्रो, तेस्रो, चौथो, पाँचौ र छैठौ स्थानमा परेका प्रकोपहरूको सामनागर्न समुदायको क्षमता के कति छ भनेर विभिन्न शिर्षकहरु अन्तर्गत रही आँकलन गरिएको छ । विशेष गरी पूर्व सुचना तथा संचार, लाईफ ज्याकेट/डोरी/ट्युब, (खोज तथा उद्धार सामग्री), पौडन सक्ने, प्राथमिक उपचारको ज्ञान/सीप, कृषि तथा अन्य प्राविधिक, खोज तथा उद्धार टोली र तालिम प्राप्त जनशक्ति, अस्थायी आश्रय स्थल तथा भण्डारण घर, राहत सामग्रीहरूको उपलब्धता, सेवा प्रदायकहरुसंगको सम्बन्ध/सहयोग, समुदायको सहभागिता (विद्यमान सहकारी, संघ, संगठन, समिति), सार्वजनीक पर्ति जग्गा जमिन, सामाजिक सचेतना, राजनितिक दलहरूमा विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी ज्ञान, सङ्कटासन्त समुदायमा पुग्ने सङ्क, एम्बुलेन्सको व्यवस्था, प्रकोप पीडितहरूलाई सहयोगगर्ने संस्कृति, भवन निर्माण आचार संहिता, बाली बिमा, पशु बिमा, वित्तीय प्रणाली आदि क्षेत्रमा बडास्तरको क्षमता विश्लेषण गरिएको छ । सङ्कटासन्ता तथा क्षमता विश्लेषणका औजारको प्रयागेबाट समुदायमा विपद्को सामनागर्न अपनाउने गरिएका विधिहरूको सूची तयार गरी खाकामा स्थानीय ज्ञान, सीप र विधिको सूचीकरण गरिएको छ यसले विपद्को सामना गर्न भविष्यमा अपनाउनु पर्ने विधिको पहिचान गर्नेछ जसबाट स्थानीय ज्ञान र सीपको प्रबद्धनगर्न सहयोग पुग्नेछ ।

१.३ विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना

बडा तथा नगर तहको प्रकोपको अवस्था विश्लेषण पश्चात पहिचान भएको पहिलो, दोस्रो र तेस्रो स्तरमा रहेका प्रकोपहरूबाट हुने सम्भाव्य क्षतिलाई न्यूनीकरणगर्न समुदायको क्षमता विश्लेषणका आधारमा उक्त क्षमतालाई बढ़ि गर्दै सम्भाव्य क्षतिलाई कमर्नका लागि विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरिएको छ । प्रकोपबाट हुने क्षतिलाई समग्र रूपमा व्यवस्थित तरिकाले एकिकृत रूपमा व्यवस्थापन गर्न विपद् पूर्वको, विपद्को समयमा र विपद् पश्चात गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरूलाई योजनामा समावेश गरिएको छ ।

१.३.१ विपद् पूर्वका क्रियाकलापहरु

प्रकोपबाट हुने सम्भाव्य क्षतिलाई कम गर्नका लागि विपद् हुनु पूर्व त्यसको जोखिम न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका लागि गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरूलाई योजनाको यस शिर्षक अन्तर्गत राखिएको छ । विपद् पूर्वका क्रियाकलापहरूलाई निम्न पा“च आधारहरूमा छुट्टाईएको छ ।

क.) मानव संसाधन तथा संस्थागत विकास

संकटासन्त समुदायलाई प्रकोपको सामना गर्न र प्रकोपबाट हुने क्षति न्यूनीकरण गर्न आवश्यक तालिम, समिति गठन, संगठन निर्माण, स्वयंसेवक टोली तयार, सहकारी विकास, कृषि/पशु कार्यालयसग सम्बन्ध विस्तार, प्राथमिक उपचारको ज्ञान, उद्धार सम्बन्ध सीप, पौडि खेल्ने, विपद् पूर्वतयारीका ज्ञान अभिवृद्धि गर्ने, सुचना तथा अभिलेख व्यवस्थापन, सुचना संयन्त्रको विकास आदि जस्ता विविध प्रकृतिका क्रियाकलापहरूलाई

समेटिएको छ। समयको अन्तरालमा समुदायको बस्तुस्थिति अनुसार ती कृयाकलापहरुमा आवश्यक क्रियाकलाप थप गरी कार्यान्वयन गर्न सकिन्छ।

ख.) भौतिक पूर्वाधार विकास

पहिचान भएका प्रकोपबाट हुनसक्ने क्षति कमगर्न आवश्यक भौतिक पूर्वाधारहरु जस्तै बाटो, पुल, कल्भर्ट, ड्याम, आश्रय स्थल, भण्डारण केन्द्र, कुलो/नहर निर्माण, सुचना बोर्डको निर्माण (सामाजिक नक्साङ्कन वोर्ड-प्रकोप भल्क्ने खालको) आदि क्रियाकलापहरुलाई समेटिएको छ।

ग.) प्राकृतिक स्रोत संरक्षण

सम्भाव्य प्रकोपको क्षति कमगर्न प्राकृतिक स्रोत संरक्षणले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने हुनाले बृक्षारोपण, वन संरक्षण, पानीको मुहान संरक्षण, भू-क्षय नियन्त्रण, सार्वजनिक बा“भो जग्गाको व्यवस्थापन आदि विविध प्रकृतिका क्रियाकलापहरुलाई समेटिएको छ।

घ.) जीविकोपार्जनमा सुधार

संकटासन्न तथा प्रभावित हुनसक्ने समुदायको आयआर्जनमा बृद्धि गराई प्रकोपको सामनागर्न सक्षम बनाउन विभिन्न क्रियाकलापहरु जस्तै तरकारी खेति, पशुपालन, फलफुलखेति, केरा खेती, सिलाईकटाई कार्य, नर्सरी, बचतको शुरुवात आदि क्रियाकलापहरुलाई समेटिएको छ।

ड) नितिगत विकास तथा परिमार्जन

प्रकोप पिडितले प्राप्तगर्ने राहत उद्धार मापदण्ड, औषधि उपचारको व्यवस्था, वित्तीय संस्था तथा वैंक ऋण मिनाहा आदि विविध प्रकृतिका क्रियाकलापहरुलाई यस शिर्षक अन्तर्गत समेटिएको छ।

१ . ३. २. विपद्को समयमा गर्न सकिने क्रियाकलापहरु

विपद्को अवस्थालाई कमगर्न र प्रकोपबाट हुने क्षतिलाई अरु विस्तार हुन नदिनका लागि अपनाईने क्रियाकलापहरुलाई यहा“ राखिएको छ जस अन्तर्गत जीवन रक्षा अर्थात विपद्मा परेकाहरुलाई बचाउने काम, प्राथमिक उपचार, औषधि उपचार, उद्धार कार्यको समन्वय गर्ने र स्थान निर्धारण गरी स्वंसेवक, उद्धार टोली तथा कर्मचारी खटाउने, क्षति सर्वेक्षण र आवश्यकताको निर्धारण, राहत तथा उद्धार सामाग्री संकलन, पिडितहरुलाई खाने, बस्ने व्यवस्था, लुगाफाटोको व्यवस्था, तरन्तै पुर्नस्थापना गर्न नसक्ने अवस्थामा अस्थायी आवास र फोहोर मैला विस्जनको व्यवस्था, हराएकाहरुको खोजी र निकटतम नातेदारहरुलाई खबर गर्ने काम, मृत भएमा लाशहरुको सनाखत एवं नातेदारहरुलाई हस्तान्तरण र प्राप्त भएको राहत सहयोगको अभिलेख राख्ने जस्ता क्रियाकलापहरु पर्दछन्।

१ . ३. ३. विपद् पश्चातका क्रियाकलापहरु

यस अन्तर्गत विपद् पश्चात समुदायको विचलित अवस्थालाई व्यवस्थापनगर्न आवश्यक पुनर्निर्माण र पुनःस्थापनाका क्रियाकलापहरु र विपद् हुनाका कारणहरुको समेत विश्लेषण गरी आगामी दिनमा यस्ता घटना दोहोरिन नदिन गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरुलाई राखिएको छ। जस्तै क्षतिको विस्तृत सर्वेक्षण र आवश्यकताको निर्धारण, औषधी उपचार सेवा, खानाको व्यवस्था, आवासको प्रबन्ध, लुगाफाटाको व्यवस्था, हराएकाहरुको खोजी र निकटतम नातेदारहरुलाई खबर गर्ने काम, विस्थापित भएकाहरुलाई खानेपानी, स्वास्थ्य र संचार जस्ता अत्यावश्यक सेवाको अस्थायी व्यवस्था, आर्थिक उपार्जन कार्यक्रम, शैक्षिक सहयोग, सार्वजनिक सुविधाको पुनःस्थापना, सुविधायुक्त ऋणको व्यवस्था, मालपोत र अन्य करमा माफी वा छुटको व्यवस्था।

१ . ९ योजना कार्यान्वयन रणनीति :

योजना कार्यान्वयनको मुख्य जिम्मेवारी नगरपालिकाको हुनेछ। योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न नगरपालिकामा बसोबासगर्ने समुदायको सक्रिय सहभागिता तथा योगदानको लागि पहल गरिनेछ। नगरपालिका अन्तर्गत विभिन्न संघसंस्था तथा सरकारी कार्यालयहरु पनि रहने हुनाले तिनिहरुलाई पनि प्रत्यक्ष सम्बन्धित जिम्मेवारी लगाएत अन्य विभिन्न क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयनमा समेत परिचालन गरिनेछ। स्थानीयस्तरको योजना भएकोले यसलाई सम्पन्न गर्न स्रोतको दृष्टिकोणले नगर सभाबाट पारित गरी प्रक्रियागत रूपले सिफारिश गरिनेछ। वर्तमान परिवेशलाई मध्यनजर गर्दा वलवायु परिवर्तन, प्रकोपहरुको संख्या र जटिलतामा

वृद्धि, प्रकोप सम्बन्धि अन्तर्राष्ट्रिय चासो वृद्धि हुदै गएको हुनाले स्रोतहरुको व्यवस्थापनका लागि प्रकोपको क्षेत्रमा कार्यरत गैर सरकारी संघ संस्थाहरुको सहयोग प्राप्त गर्नका लागि पनि प्रयाश गरिनेछ । योजनामा समावेश भएका क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयनमा स्रोतको उपलब्धताले प्रत्यक्ष असर गर्ने हुनाले सबै क्रियाकलापहरु एकै समयमा सम्पन्न गर्न सम्भव नहुने हुदै हरेक वर्ष सञ्चालन हुने नगरस्तरीय परिषद्मा योजनामा भएका क्रियाकलापहरु प्राथमिकताको आधारमा समावेश गर्दै समय सापेक्ष कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१.१० योजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन :

नगरपालिकाले वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनको समेत नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नेछ । नगरपालिकास्तरमा गठित अनुगमन समितिले विपद् जोखिम तथा जलवायु अनुकूलन सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रभावकारिता समेत मूल्याङ्कन गरी आवश्यकता अनुसार नगरपालिका समितिलाई सिफारिस गर्नेछ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी विशिष्ट कार्यक्रमबाट नगरपालिका अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि स्वीकृत गरिएका अनुगमन सूचकहरू बमोजिम अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नेछ । यस योजनाको पुनरावलोकन एवं परिमार्जन हरेक ५ वर्षको अवधिमा गर्न सकिनेछ । विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सम्बन्धित निकाय, स्थानीय निकाय र सम्बन्धित मन्त्रालयमा पेश गरिनेछ ।

१.११ विपद् तथा जलवायु उत्थानशील विशेष कोषको व्यवस्था :

यसका लागि नगरपालिकामा एक छुट्टै स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिले विपद् तथा जलवायु उत्थानशील विशेष कोष संचालन तथा व्यवस्थापनस कोषको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिएको छ । उक्त कोष संचालन गर्न एक निर्देशिका तयार गरी संचालन गर्नु आवश्यक देखिन्छ । कोषको स्थापनाका लागि सो समितिले विभिन्न दातृ निकायहरू, संघसंस्थाहरु र नगरपालिकासंग उपलब्ध श्रोत र सम्भाव्य अन्य श्रोतको खोजी गरी संचालन गर्ने छ । विशेष गरी यो कोषमार्फत आपत्कालीन समयमा खोज तथा उद्धार, राहत सामग्री खरिद तथा दुवानी र व्यवस्थापन, स्वयंसेवक परिचालन, न्यूनीकरण र पुनर्लाभ कार्यक्रम संचालन सहयोग लगायतका कार्यहरू गर्ने गरी स्थापनागर्न जरुरी देखिएकोछ ।

खण्ड-२ : प्रकोप, सङ्कटासन्तात, क्षमता र जोखिम विश्लेषण

२.१. ऐतिहासिक समयरेखा विश्लेषण फारम (विगत ३० वर्षको विवरण लिएको) :

समुदाय र नगरपालिका तथा गाउँपालिकाभित्र विगतमा कुन प्रकोपबाट कस्तो विपत्ति परेको थियो भन्ने जानकारी लिन विपद्को ऐतिहासिक समयरेखा तयार गरिन्छ । यसबाट प्रकोप दोहोरिने प्रवृत्ति, त्यसले पुऱ्याउने भौतिक, सामाजिक, आर्थिक, मानवीय वा प्राकृतिक क्षति तथा प्रभावको बारेमा जानकारी लिई एकीकृतगर्न सकिन्छ । विशेष गरी जेष्ठ नागरिकसंग छलफल गरी निम्न बमोजिम राखिएको छ ।

वडा नं. १

विपद	साल महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	असर	न्यूनीकरण का उपायहरु	सुचना पुस्ट्याइ एको मिति
असिना	२०४५/३/१ ५	कदेर , लवादुङ्गा विशालबजार	०	०	५ वटा बाखा मरेको	०	बनजंगल क्षति	भोकमरी	नजिकैको गाउँबाट अन्न खरिद गरेको	साविक गा.वि.स को प्रतिवेदन
पहिरो	२०५०/४/	खापर	१५	मन्दिर	५ वटा भैसी	४ जना मानिस	खेतबारा, जंगल	काठ दाउराको	बसाई सराई	,,

	५	मन्दिर	घटट	भृत्यको	बगायो	घाइते	बगायो	समस्या , बालबालि कालाई पढाईमा समस्या भयो	गरेको	
हैजा	२०२७ चैत्र	साविकको छतारा गाविस भरी	०	०	०	५० जनाको मृत्यु, १५ जना विरामी	०	बालबालि का, अपांग, बृद्ध पीडित । घर छोडेर जंगल ओडारतिर बसाई सरेको	घरघरमा सरसफाई मा बढी ध्यानदिए को, विरामीको स्वास्थ्य उपचार पछि सन्चो भएको	,,

वडा नं २

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	असर	न्युनीकरण का उपायहरु	सुचना पुस्त्याङ्को मिति
पहिरो	२०१६ श्रावण	जुवाखा डा गैराखे त	घटट गोठ , खेतबारी	१ मन्दिर	गाई भैसी बाखा मरेको	०	बनजंगल बिनास पानीको मुहान सुक्यो	आर्थिक समस्या वसाईस राई, घाँसदा उराको समस्या	निश्चित स्थानबाट पानीको निकास गरेको	जेष्ठ नागरिकबाट सोधपुछ गरेर फाल्गुण ९ गते
बाढी	२०६२भाद्र	गाजेव न र घटटेख ोला	घटट , खेतबारी	-	-	३ जना मानिसको मृत्यु १ घाइते	जंगल बगायो	आर्थिक समस्या, महिला तथा बालबाल का पीडित	निश्चित स्थानबाट पानीको निकास गरेको	सहभागीहरु मध्ये घटना देख्नेसुन्नेले भनेको फाल्गुण ९ गते
हैजा	१०९९ जेष्ठ	साविक को छतारा गाविस भरी	०	०	स्याहार नपाएर गाईभैसी मरेको	१०० भन्दा बढीको मृत्यु भएको	०	आर्थिक समस्या, औषधी को अभाव,	घर छोडेर जंगल तथा ओडारतिर बस्ने गरेको	सहभागीहरु मध्ये घटना देख्नेसुन्नेले भनेको फाल्गुण ९ गते

								बालबाँ लका पीडित		
असिना	२०२७ चैत्र	सिम्ला, सिन्ने कोट र चौसा ल	०	०	बाखा मरेको	०	ससाना विरुवा नष्ट	चोरी बढेको भोकमर ी आर्थिक समस्या	अन्न खरिदगर्न टाढाटाढा पुरेको	सहभागीहरु मध्ये घटना देखेसुन्नेले भनेको फाल्गुण ९ गते
भूकम्प	१९९० माघ २	हाल त्रिवेणी न.पाक ो बडा नं. २ को पुरा भुभाग	२० घर भन्दा बढी घर भत्किए को	पाटीपौवा, मन्दिर, चौ तारा खानेपानी क्षति	गाइवर्स तु पुरिएको	५ जनाको मृत्यु भएको	बनजंगल , खेतीयोर य जमिन	दैनिक क्रियाक लाप गनै कठिन भएको मानव वीवन कष्टकर चोरीको घटना बढेको	बसाई व्यवस्थापन	सहभागीहरु मध्ये घटना देखेसुन्नेले भनेको फाल्गुण ९ गते

वडा नं. ३

विपद	साल महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	असर	न्युनीकर णका उपायहरु	सुचना पुस्ट्याइएको मिति
पहिरो	२०५६ भदौ	घटटे खोला	१० विगाहा जग्गा		१,५०,० ००।	०	खेत पहिरोमा परेको	०	०	जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्गुण ६
पहिरो	२०५६ भाद्र	जुहार ताल	घटट	-	१००००	०	जंगल बगायो	०	०	जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्गुण ६
पहिरो	२०६४भदौ	हरीया लो	घर छाना	०	१००००	०	खेत			जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्गुण ६
पहिरो	२०७१ भदौ	कुल्देमा पडौ	०	०	१०००० ०	०	खोतबारी			जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्गुण ६

पहिरो	२०६० श्रावण	फुर्चापा नी	०	०	१,२०० ००	०	जमिनको क्षति			जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्युण ६
पहिरो	२०६० भाद्र	मष्टेश्व रीदेखि मैनेखो लासम्म	बाटो भत्काएका		२,००,० ००।	०	जमिन पुरिएको	०	०	जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्युण ६
चट्या झ	२०६५ श्रावण	भण्डार ी टोल	०	भगवानन थ मन्दिर विद्यालय ३	५ लाख	१ जना मृत्यु धेरै घाइते भएको	बोटविरु वाको क्षति			जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्युण ६
चट्या झ	२०४४ असार	भद्रैरेप ानी	०	३	१,६५० ००।	०	बोटविरु वाको क्षति	११ भैसी मरेको		जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्युण ६
पशुको महामा री	२०६५ बैशाख	बडा नं. ३	०	३	५ लाख	०	०			जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्युण ६
चट्या झ	२०६७ असार	कालिक ा मन्दिर	०	३	१० लाख	अपांग भएका, १५ जनालाई चोट लागेको	जंगलको क्षति			जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्युण ६
हावाहु री	२०६५जेष्ठ	विद्या लय	०	३	१० लाख	०				
पहिरो	२०७१ भाद्र	कालिक म बड्डा खेत	०	३	१० लाख	०	बोटविरु वा विनास	धान केरा बाली क्षति		
पशु हैजा	२००९	बडा नं. ३०	३		१ लाख					

बडा नं. ४

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	असर	न्युनीकरण का उपायहरु	सुचना पुस्त्याइएको मिति
भूकम्प	२०३० साउन	तोली देवल डाँडा	३० घर भत्केको	मष्टामान ा मन्दिर, नवदुर्गा	३ किराना पसलमा	०	१० विगाहा मकै र	०	०	प्रत्येक घटना देख्ने र भोगनेको

				भगवती मन्दिर मेराल देवस्थली मन्दिर	क्षति		धान लगाउने जग्गा क्षति			आधारमा जेष्ठ नागरिकसंग छलफल
पहिरो	२०४३ श्रावण	पारीघर छिमेकी दोधारा	५० घर भत्केको	नवदुर्गा भगवती मन्दिर	६० हजार	५० जना घाइते	१५ विगाहा खेत	०	प्रभावित परिवारला ई राहत वितरण - परिवारला ई सुरक्षित बस्न सहयोग गरेको	जेष्ठ नागरिकसंग को छलफल (गृहमन्त्रालय को प्रतिवेदन अनुसार
बाढी	२०४६ साद श्रावण	माना गाड	१० छाना, २० घट्ट, र १ पुल	शिवधाम मैरे	५० हजार	५० घर परिवार विस्तावि त	१०० विगाहा जग्गा जमिन			जेष्ठ नागरिकसंग को छलफल (जिल्ला प्रसासन कार्यालय)
पहिरो	२०४७ साल जेष्ठ		१० घर	०	५०००।	२ जना	खोतबारी			जेष्ठ नागरिकसंग को छलफल
चट्याङ्ग	२०७० साल जेष्ठ	तोली देवल डाँडा	०	०	०	१ जना मानिस घाइते र १ कुकुर मरेको	०	०		प्रत्यक्ष घटना देख्ने जेष्ठ नागरिकसंग को छलफल
चट्याङ्ग	२०४७ असार	.....	०	०	०	१ जना मानिसको मृत्यु				प्रत्यक्ष घटना देख्ने जेष्ठ नागरिकसंग को छलफल

वडा नं. ५

विपद	साल	र	स्थान	भौतिक	सामाजिक	आर्थिक	मानवीय	प्राकृतिक	असर	न्युनीकरणका	सुचना
------	-----	---	-------	-------	---------	--------	--------	-----------	-----	-------------	-------

	महिना		क्षति	क्षति	क्षति	क्षति	क्षति		उपायहरु	पुस्त्रयाइ एको मिति
आग लागी	२०६० जेष्ठ	किम्नी पहडो	२० वट गाई गोठ जलेर नष्ट	मन्दिर स्थापना भित्रको रुख र मन्दिर	जडीबुटा ी क्षति	०	० बनजंगल बिनास	पानीको मुहान सुकेको, बन्यज न्तु लोप भएको		खाली जेष्ठ नागरिक बाट सोधपुछ गरेर फाल्तुण ९ गते
बाढी / पहि रो	२०६२ असोज	किम्नी खोला	१ पुल बगाएक ो	-	४ भैसी बगाएक ो १ घटट	४ जना मानिसको मृत्यु	०	दैनिक काममा बाधा आवत जावतमा बाधा	काठेपुलको व्यवस्था गरेको भल कूलो काटेको	जिल्ला प्रसासन कार्याल यको प्रतिवेद न अनुसार १ जनाको मात्र
पहिरो	२०५० असोज	बानेढुङ्गा	०	०	मकै बाली बगाएक ो	०	०	०	०	०
पहिरो	२०६३ साल असार	जोगी लोटे खोला	५ गोठ भत्केको	०	५ गाई गोरु, र बाखा पुरियो	२ जना मानिस बगाएको	६ कित्ता जग्गा, धान कोदो बाली नष्ट भएको	पानी पीउन खाना र वासस्थानको समस्या	धारा मर्मत गरेका, छाना मर्मत र वस्ती सार्ने	
भूकम्प	१९९० माघ २	हाल त्रिवेणी न. पाको वडा नं. २ को पुरा भुभाग	२० घर भन्दा बढी घर भत्किए को	पाटीपौवा, मन्दिर, चौ तारा खानेपानी क्षति	गाइवस तु पुरिएको चोरीको घटना बढेको	५ जनाको मृत्यु भएको	बनजंगल ,	दैनिक क्रियाकलाप गनै कठिन भएको मानव वीवन कष्टकर		सहभाग पीहरु मध्ये घटना देखेसुन नेले भनेको फाल्तुण ९ गते

वडा नं. ६

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	असर	न्युनीकरणका उपायहरु	सुचना पुस्ट्याइए को मिति
बाढ़ी	२०४५ असार २३	त्रिवेणी हुडै मालागाड मौरेक्षेत्रस म्म	३ पुल र घरहरु क्षति भएको	मौरेक्षेत्रम रहेको शिवजीको मन्दिर क्षति	४ वटा किराना पसल बगाएको ३ लाख बरावरबर को धान	०	२०० मुरी उञ्जनीह ने खेत र	०	- तत्काल प्रसासनमा सुचना गरेको - घर बनाउनको लागि सहयोग गरेको	प्रत्येक्ष घटना देख्ने र भोगनेको आधारमा जेष्ठ नागरिकसं ग छलफल
बाढ़ी	२०४६ भाद्र २४	भकुन्डे खोला हुडै मालागाड	घरहरु नोक्सान १	छलेपुँजे स्थान क्षति	०	०	खेतीयोग य जमिन	०	०	प्रत्येक्ष घटना देख्ने र भोगनेको आधारमा जेष्ठ नागरिकसं ग छलफल
पहिरो	२०५७ असार २७	नर पछ्यारो	०	०	०	२ जनाको मृत्यु भएको	०	०	०	जिल्ला प्रसासन कार्यालयक ो तथ्यांक
बाढ़ी	२०४६ साद श्रावण	माला गाड	१० छाना, २० घटट, र १ पुल	शिवधाम मैरे	५० हजार	५० घर परिवार विस्तावि त	१०० विगाहा जग्गा जमिन			जेष्ठ नागरिकसं गको छलफल (जिल्ला प्रसासन कार्यालय)
पहिरो	२०४७ साल जेष्ठ		१० घर	०	५०००।	२ जना	खोतबारी			जेष्ठ नागरिकसं गको छलफल
पहिरो	२०५८ साल देखि हालसम्म	भिरपाटा	विद्याल य र खेलमैदा	०	०	०	०	०		प्रत्येक्ष घटना देख्ने जेष्ठ नागरिकसं

			न						गको छलफल
चट्याङ्ग असार	२०४७		०	०	०	१ जना मानिसको मृत्यु	बनजंगल नोक्सानी		प्रत्यक्ष घटना देख्ने जेष्ठ नागरिकसं गको छलफल
पहिरो	२०६० साल श्रावण २४	जैशीवाडा को पहिरो	६ घरहरु लगेको		३ बाखा र घरमा भएको सबै सामान १ लाख बराबरको क्षति	०	४० मुरी फल्ने जरगा	जिल्ला प्रसासन कार्यालयबाट आर्थिक सहयोग भएको	प्रत्यक्ष घटना देख्ने जेष्ठ नागरिकसं गको छलफल
पहिरो	२०७० साल भाद्र ५	सल्लीमुढ बाट मालागाड	१२ वटा घर	विद्युत नहर,	६० लाख बराबरको नहर भत्कायो र ३० लाख बराबरको जरगा क्षति	०	१०० मुरी अन्न उत्पादन जरगा बगाएको		जिल्ला प्रसासन कार्यालय
चट्याङ्ग श्रावण २०	२०२२	भैसी गोड	बनाईक ० घर टहराहरु	०	६ भैसी मरेको	२ जना मानिसको मृत्यु	बनजंगल नोक्सान भएको	गाउँपञ्चाय त मा पुर्याइएको	प्रत्यक्ष घटना देख्ने जेष्ठ नागरिकसं गको छलफल
हुरीबत पास	२०३५ साल जेष्ठ २३	पन्धारा	घर भत्काए को ?	०	व्यक्तिगत ३० देखि ४० हजारसम्म	०	०	०	प्रत्यक्ष घटना देख्ने जेष्ठ नागरिकसं गको छलफल
आगला गी	२०३५	पन्धारा मंसिर १४	गाउँ	घरहरु	५ लाख बराबरको क्षति	०	०	०	प्रत्यक्ष घटना देख्ने जेष्ठ नागरिकसं गको छलफल

वडा नं. ७

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतक क्षति	असर	न्युनीकरणका उपायहरु	सुचना पुस्ट्याइए को मिति
बाढ़ी	२०४६ वैशाख २०	खिरपाटा मालाकोट	घट्ट	०	६३५१३, ४८५३ बाखा बगाएको	०	सेराम । रहेका १५ हे. खे त बगाए को	भोकमरी उत्पादनमा कमी	पुनः खेतवारी बनाउने कार्य भएको	प्रत्येक घटना देख्ने र भोगनेको आधारमा जेष्ठ नागरिकसंग छलफल
पहिरो	२०४२ श्रावण १५	खिरपाटा लामागडा	०	०	बाटो समेत बगाएको	०	सेरा खेत पाखो जग्गा बगाए को जमि न भासि एको	भोकमरी, बाटो घाटोको समस्या	समाधान भएको छैन काठेपुल बनाएको बनाएको	जेष्ठ नागरिकसंग गको छलफलबाट
आगलागी	२०७२ वैशाख १०	हलानेवीय , कोगटेडी	०	०	०	०	बनज गल बन्य जन्तु नास	घाँसपात तथा चरीचरन मा असर भएको		जेष्ठ नागरिकसंग गको छलफल
हुरी बतास	जेष्ठ र वैशाख	वडा नं. २५ घर छाना उडाएका	२५ घर छाना उडाएका	०	०	०	बोट विरुवा ठलेको	खुला छानामुनी बस्न परेको गाई बस्तु राख्न अप्छेरो	पछि पुनः छाना छुवाएको	प्रत्यक्ष घटना देख्ने जेष्ठ नागरिकसंग गको छलफल
महामारी	१९९४ ९५ साल असार	खिरपाटा मालाकोट	०	०	०	जना बालबालि का र बुढाबुढी मृत्यु	०	बिरामीको संख्या वृद्धि भएको, गाउमा शोक परेको	जडीबुटीको औषधी प्रयोग गरेको बच्नका लागि जंगलतिर गएको	प्रत्यक्ष घटना भोग्ने जेष्ठ नागरिकसंग गको छलफल
असिना	२०५२ जेष्ठ २१ र २०७२	खिरपाटा, मालाकोट कोसेडी	०	०	५० मुरी धान नोक्सान	०	बोटी वरुवा ,	भोकमरी, आर्थिक क्षति	गाईवस्तुलाई उपचार गरी एको	प्रत्यक्ष घटना भोग्ने जेष्ठ

	चैत्र ५ कार्तिक			गरेको		सुन्त ला कागा त नोक्स न पारके । स्याउ	गाइवस्तुको चरिचरण असर परेको	राहतका लागि पहल गरु विश्व खाद्य कार्यक्रमबाट बाटो खन्ने कार्यक्रम परी चामल प्राप्त भएको	नार्गि रक सामाजिक अगुवाहरुसं गको छलफल
--	--------------------	--	--	-------	--	---	-----------------------------------	---	---

बडा नं. ८

विपद	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	असर	न्युनीकरणका उपायहरु	सुचना पुस्ट्याइए को मिति
बाढी	२०४६ श्रावण १३	मौरेमाला गाड	०	०	१२ पसल बगाएको १६२ ०००।	०	४०० मुरी उत्पादन हुने खेतीयोग य जमिन	०	०	जिल्ला प्रसासन कार्यालय बाजुरा
.....	२०७० असार १४ गते	मालागाड		मानिसको मृत्यु					०	जेष्ठ नागरिकसं गको छलफल (गृहमन्त्राल यको प्रतिवेदन अनुसार
बाढी	२०५६ श्रावण १०	राता ढुङ्गा					१०० मुरी उत्पादन हुने खेतीयोग य जमिन बगाएको			जेष्ठ नागरिकसं गको छलफल (जिल्ला प्रसासन कार्यालय)

बडा नं. ९

विपद	साल र	स्थान	भौतिक	सामार्थ्य	आर्थिक	मानवीय	प्राकृतिक	असर	न्युनीकरण	सुचना
------	-------	-------	-------	-----------	--------	--------	-----------	-----	-----------	-------

	महिना		क्षति	जक क्षति	क क्षति	क्षति	क्षति		णका उपायहरु	पुस्ट्याइएको मिति
बाढी	२०४२	कोसेडी कोट	गोठ छाना	बाटो	गाईब खा बगाए को	०	खेतीयोग य १० हे. जमिन बगाएको	०	०	जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्नुण ७
पहिरो	२०४१	पठेगौँडा	घट्ट, घर	बाटो	०	०	२ हे. जमिन	०	०	जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्नुण ६
पहिरो	२०४० भन्दा पहिले	लाम्पाटा	०	खानेपा नी	१०० ००	१ महिलाको मृत्यु	१५ हेक्टर खेतीयोग य जमिन			जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्नुण ६
पहिरो	२०४० भन्दा पहिले	पैमा लिडेमेला	घर गोठ	०	गाई गोरु बाखा मरेको	मानिसला ई चोटपटक र घाइते भएको	१५ हेक्टर खेतीयोग य जमिन			जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्नुण ६
पहिरो	२०७०	पैमा पारीबन	घरगोठ	०	गाई गोरु भैसी मरेको	०	२५ हे. जमिनको क्षति			जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्नुण ९(जिप्रका)
पहिरो	२०७२	पैमा, खाटेपाटा रटुनीपानी	घट्ट छाना	०	०	०	३० हे. जमिन पुरिएको	०	०	जेष्ठ नागरिकसंगको छलफल फाल्नुण ९
भूकम्प	२०७२	पैमा, बांगापाट, ताम्सु, मलालगा	घर चर्केको	विद्या लय चर्केको	०	०	०	०		

२.२ . प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण :

संकटासन्न अवस्थामा रहेको यस नगरपालिका भित्रका वडाहरुमा भएको विगतका घटनाहरूलाई हेर्दा र वडामा गरिएको प्रकोप स्तरीकरणबाट बाढीपहिरो, हुरीबतास, आगलागी, खडेरी जनावर आतंक, असिना, चट्याङ्ग, हिमपात र एचर्झाभी संक्रमण जस्ता प्रकोपहरु पहिचान भएको छ ।

क्र.सं.	वडाहरु								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	पहिरो	पहिरो	हुरीबतास	पहिरो	खडेरी	पहिरो	पहिरो	भूकम्प	पहिरो
२	बाढी	आगलागी	पहिरो	हुरीबतास	पहिरो	खडेरी	खडेरी	पहिरो	खडेरी
३	हिमपात	महामारी	खडेरी	आगलागी	आगलागी	असिना	भोकमरी	आगलागी	हुरीबतास
४	खडेरी	खडेरी	बाढी	जनावर आतंक	चट्याङ्ग	बाढी	असिना	जनावर आतंक	आगलागी

५	हुरीबतास	चट्याङ्ग	चट्याङ्ग	बाढी	हुरीबतास	हुरीबतास	बाढी	हुरीबतास	बाढी
६	आगलागी	हुरीबतास	आगलागी	चट्याङ्ग	०	चट्याङ्ग	हुरीबतास	असिना	०
७	जनावर आतंक	०	असिना	खडेरी	०	आगलागी	जनावर आतंक	चट्याङ्ग	०
८	एचआईभी	०	०	०	०	जनावर आतंक	आगलागी	०	०

वडामा पहिचान भएका प्रकोपहरुको आधारमा नगरस्तरको प्रकोप स्तरीकरण गरिएको छ जस अनुसार पहिलो बाढीपहिरो, दोस्रो हुरीबतास, तेस्रो आगलागी, चौथो खडेरी, पाचौ जनावर आतंक, छैठौ असिना, सातौ चट्याङ्ग, आठौ हिमपात र नवौस्तरमा एचआईभी संक्रमण रहेका छन् जुन निम्न तालिकामा उल्लेख गरिएको छ। भूकम्प जहिले पनि पहिलो नम्बरमा हुने भएकोले तुलना गरिएको छैन।

नगरस्तरीय प्रकोप स्तरीकरण तालिका

प्रकोप	बाढी पहिरो	हुरीबतास	आगलागी	खडेरी	चट्याङ्ग	जनावर आतंक	असिना	एचआईभी संक्रमण	हिमपात	महामारी
बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो	बाढी पहिरो
हुरीबतास	०	०	हुरीबतास	हुरीबतास	हुरीबतास	हुरीबतास	हुरीबतास	हुरीबतास	हुरीबतास	हुरीबतास
आगलागी	०	०	०	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
खडेरी	०	०	०	०	खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी
चट्याङ्ग	०	०	०	०	०	जनावर आतंक	असिना	चट्याङ्ग	चट्याङ्ग	चट्याङ्ग
जनावर आतंक	०	०	०	०	०	०	जनावर आतंक	जनावर आतंक	जनावर आतंक	जनावर आतंक
असिना	०	०	०	०	०	०	०	असिना	असिना	असिना
HIV संक्रमण	०	०	०	०	०	०	०	०	हिमपात	HIVसंक्र मण
हिमपात	०	०	०	०	०	०	०	०	०	हिमपात
महामारी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा अंक	१०	८	७	६	३	५	४	१	२	०
स्तर	१	२	३	४	७	५	६	९	८	०

२. ३. प्रकोप, मौसमी तथा बाली पात्रो :

२.३.१ प्रकोप पात्रो :

समुदाय वडा हुँदै नगरपालिकास्तरमा कुन समयमा कुन प्रकोप हुन्छ भनेर पत्ता लगाई त्यसको समयरेखा तयार गर्नुपर्छ जसलाई प्रकोप पात्रो भनिन्छ। ९ वटै वडामा गरिएको छलफलबाट प्राप्त विवरणको आधारमा निम्न बमोजिम तालिकामा प्रकोप समय रेखा तयार गरिएको छ।

प्रकोप		वैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मसिर	पूस	माघ	फागून	चैत
पहिरो	३० वर्ष पहिले			✓	✓	✓	✓						
	अहिले				✓	✓							
बाढी	पहिले					✓	✓						
	अहिले				✓	✓	✓						
आगलागी	पहिले	✓	✓						✓	✓	✓	✓	
	अहिले	✓	✓							✓	✓	✓	
हुरीबतास	पहिले	✓											✓

	अहिले	✓	✓	✓								✓	✓
हैजा/ महामारी	पहिले	✓	✓	✓									✓
	अहिले	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
हिमपात	पहिले								✓	✓	✓	✓	✓
	अहिले								✓	✓			
खडेरी	पहिले	✓	✓						✓	✓	✓	✓	✓
	अहिले	✓	✓						✓	✓			✓
जनावर	पहिले		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
	आतंक	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
भुकम्प	पहिले	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	अहिले	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
चट्याङ्ग	पहिले	✓	✓									✓	✓
	अहिले	✓	✓	✓	✓							✓	✓
असिना	पहिले		✓										✓
	अहिले	✓	✓					✓					✓
रुधाखोकी	पहिले								✓	✓	✓		
	अहिले								✓	✓	✓		

उल्लेखित तालिकाको आधारमा ३० वर्ष पहिलेको प्रकोपको अवस्थालाई तुलना गर्दा हालको अवस्थामा लामो समयपछि प्रकोप हुने महिनामा परिवर्तन आएको पाईएको छ ।

२.३.२ मौषमी पात्रो

विवरण		वैशाख	जेष्ठ	असार	साउन	भद्रौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पूस	माघ	फागून	चैत
मनसुनी वर्षा	३० वर्ष पहिले			✓	✓	✓							
	अहिले				✓	✓							
हिउदे वर्षा	पहिले								✓	✓	✓		
	अहिले									✓	✓	✓	
गर्मी	पहिले	✓	✓	✓	✓	✓							✓
	अहिले	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	
जाडो	पहिले							✓	✓	✓	✓	✓	
	अहिले									✓	✓		
तुसारो पर्नु	पहिले								✓	✓	✓	✓	
	अहिले									✓	✓		

२.३.३ बाली र वनस्पति पात्रो:

नगरपालिकास्तरको बाली र वनस्पति पात्रो तयार गर्दा प्रत्येक वडामा समुदायमा हुनसक्ने प्रमुख ३ बाली वा वनस्पतिसँग सम्बन्धित विभिन्न क्रियाकलापहरु कुन कुन समयमा गरिन्छ भनी पत्ता लगाउन समुदायमा निम्न बमोजिमको तालिका बमोजिम विवरण प्राप्त भएको छ सोका आधारमा बाली र वनस्पति पात्रो तयार गरिएको छ।

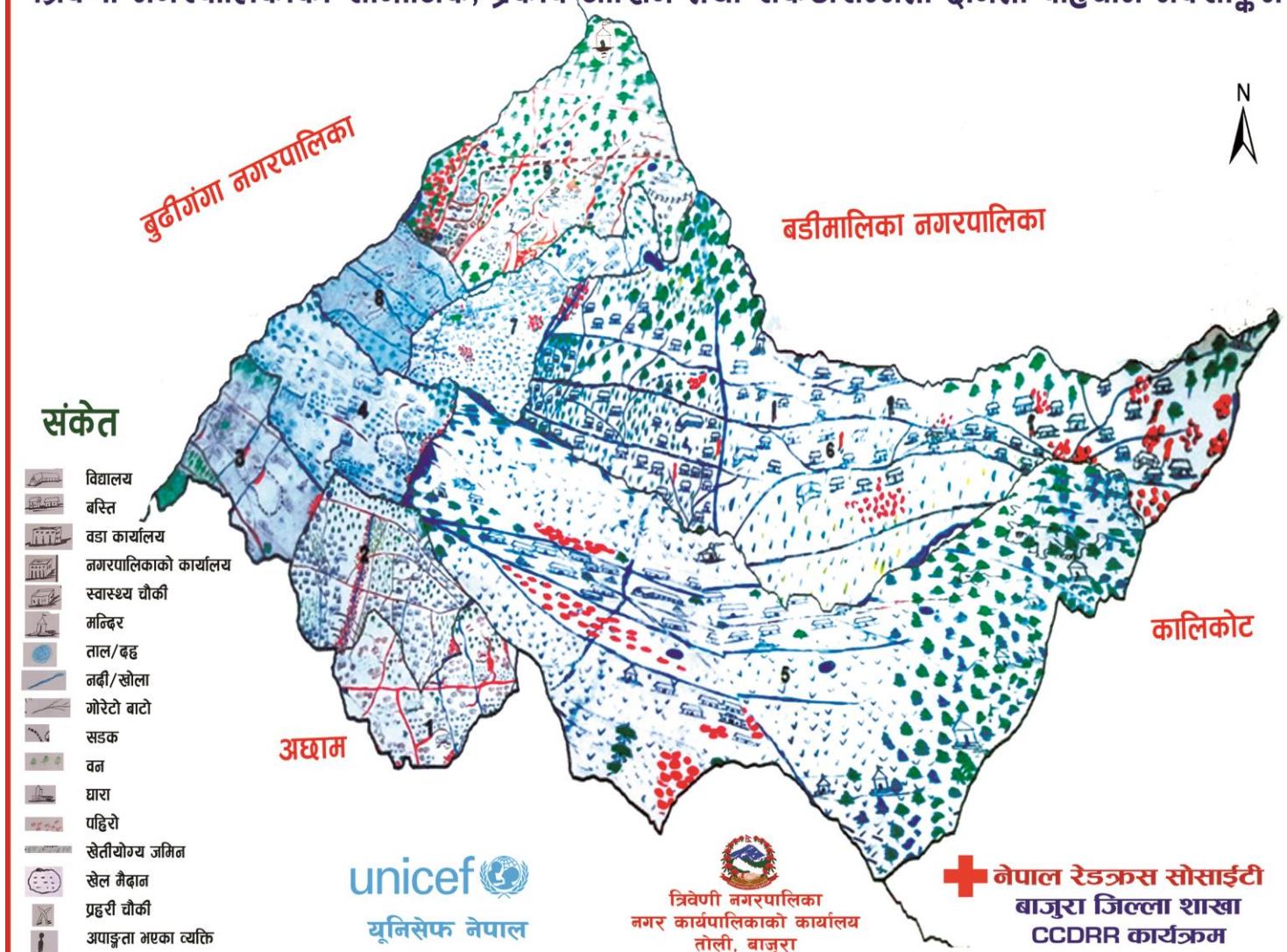
मुख्य बाली		बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र
धानको वीउछर्ने	३० वर्ष पहिले												✓
	अहिले	✓	✓										
धान रोप्ने	पहिले			✓	✓								
	अहिले		✓	✓	✓								
धान काट्ने	पहिले							✓					
	अहिले						✓	✓	✓				
गहु छर्ने	पहिले								✓				
	अहिले								✓	✓			
गहु काट्ने	पहिले			✓	✓								
	अहिले	✓	✓										
मकै छर्ने	पहिले		✓										
	अहिले	✓	✓										
मकै भित्राउने	पहिले							✓	✓				
	अहिले						✓	✓	✓				
कोदोको वीउछर्ने	पहिले	✓	✓										
	अहिले	✓	✓										
कोदो रोप्ने	पहिले			✓	✓								
	अहिले			✓	✓	✓	✓	✓					

कोदो काटने	पहिले						✓					
	अहिले						✓	✓				
आलु रोप्ने	पहिले											✓
	अहिले									✓	✓	
विरुको फूल फूल्ने	पहिले	✓	✓								✓	✓
	अहिले									✓	✓	✓
फल लाग्ने पाक्ने	पहिले	✓	✓									
	अहिले	✓	✓							✓	✓	✓
आरु फुल्ने	पहिले										✓	
	अहिले									✓		

२.४. प्रकोप, जोखिम तथा सामाजिक स्रोत नक्साङ्कन र सङ्कटासन्नता तथा क्षमता पहिचान :

वडाको सङ्कटासन्नता र क्षमता पहिचान गर्न वडाभित्र रहको प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक साधन, स्रोत आदि उल्लेख भएको सामाजिक नक्सा समुदायका प्रतिनीधिको प्रत्येक्ष सहभागितामा तयार गरी गाउँकै वास्तविक अवस्थाको विश्लेषण गरिएको छ। यसरी तयार भएको नक्सामा समुदायको अवस्थिति, विभिन्न प्रकोपहरु तथा प्रकोपले क्षति गर्नसक्ने जिविकापोर्जनका श्रोतहरु, खोला तथा नदीनाला, पाखेरी, खेतियोग्य जमिन, बाटो तथा सडक सञ्जालहरू, सामदुयिक भवनहरू, विद्यालय, स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरू, वनजड्गल, नगरपालिका तथा गाउँपालिका भवन, बिजुली, खुला र सरुक्षित आश्रय स्थलहरू वा आश्रयस्थलका लागि उपयुक्त क्षेत्र, पक्की बाँध, वृक्षरोपण गरिएका क्षेत्र, खानेपानी, सरसफाइको अवस्था स्पष्ट रूपमा देखाईको छ। नक्साको दायाँतफ पूर्व, बायाँतफ पश्चिम, माथितिर उत्तर र तलतिर दक्षिण पर्ने गरी नक्सा बनाइएको छ। संकटासन्न क्षेत्रलाई रातो रंग वा रंगको घेराभित्र, क्षमतालाई पहेलो रंग वा रंगको घेराभित्र, नदीलाई निलो, बाटोलाई कालो, वनलाई हरियो आदि रंगले देखाइएको छ भने नक्सामा प्रयोग भएका सूचकहरुको विवरण पनि नक्साको खुलाइएको छ। नक्सा तयार गर्दा वडा अध्यक्ष र प्रतिनीधीहरू, सबै क्षेत्र र वर्ग (महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, दलित, आदिवासी, प्रकोप प्रभावित, जलवायुजन्य प्रभावित वा सङ्कटासन्न समुदाय तथा व्यक्तिहरू, बालबालिका एवं (नेपाल सरकारले लक्षित समूह भनी परिभाषित गरेका वर्ग) को समानुपातिक सहभागिता सुनिश्चित गरिएकोछ। यसरी सङ्कलित जानकारीका आधारमा समदुय र वडाको सम्पन्नता तथा सङ्कटासन्नता तथा क्षमता पहिचान निम्न बमोजिम गरिएको छ:

त्रिवेणी नगरपालिकाको सामाजिक, प्रकोप जोखिम तथा संकटासन्नता क्षमता पहिचान नक्साङ्काश

२.४.१ वडाको सम्पन्नता स्तरीकरण

नगरस्तरीय वस्तुगत विवरणमा सकंलित र विश्लेषण गरिएको सम्पन्नता स्तरीकरणको तथ्याङ्कको आधारमा वडाको सम्पन्नता स्तरीकरण गरिएको छ ।

सम्पन्नता स्तरीकरण

वडा	(घरधुरी संख्या) अति विपन्न	विपन्न	मध्यम	सम्पन्न	जम्मा
१	२८६	३४	५६	०	३७६
२	१६७	१००	४४	०	३११
३	१०६	१४५	६८	०	३१९
४	२१३	१२३	९७	०	४३३
५	८६	१०२	२९	०	२१७
६	३२०	२१०	८४	०	६१४
७	१७८	११०	८८	०	३७४
८	७६	२२४	६२	०	३६२
९	२३३	२०४	१४२	०	५७९
	१६६५	१२५२	६७०	०	३५८५

स्रोत : वडातह अनुसार त्रिवेणी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

२.४.२ नगरपालिकाको पारिवारिक संकटासन्नता स्तरीकरण

वडाको पारिवारिक सङ्कटासन्नता स्तरीकरणसम्बन्धी तालिका (नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५ अनुसार तयार गरिएको छ ।

जांखिमको अवस्था (परिवार)	उच्च (.....)			मध्यम (.....)			न्यून (.....)		
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
उमेरगत जनसङ्ख्या									
०-५ वर्ष	६२९	६०९	१२३८						
६- १५ वर्ष	५८४	५४६	११३०						
१०-१४ वर्ष	४९४	५००	९९४						
१५-१८ वर्ष	३६२	३६२	७२४						
१९-२४	३९४	४३०	८२४						
२५-४५	९०३	८८०	१७८३						

४६-६९	५०२	३८०	८८२					
७० भन्दा माथि	१४४	१३९	२८३					
जम्मा संख्या	४०१२	३८४६	७८५८					
अपाङ्गता भएका व्यक्ति	२५०	२२२	४७२					
गर्भवती महिला		२१९	२१९					
बच्चालाई दूध खुवाउने महिला		४४०	४४०					
कपुरोषित बालबालिका (०-१२ वर्षमुनीका)	९६७	५६७	१५३४					

स्रोत : स्वास्थ्य व्यवस्थापन प्रतिवेदन प्रणाली २०७४/०७५ र त्रिवेणी नगरपालिकाको बस्तुगत विवरण २०७५

२.४.३ वडाको श्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच

त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं. १ देखि ९ सम्ममा भएको श्रोत तथा क्षमता पत्ता लगाउनको लागि समुदायका अगुवाहरुको छलफलबाट निम्न श्रोतहरु पहिँचान भएको छ जसलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ।

वडा नं.१

विवरण	रहेको स्थान	संख्या	क्षमता	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
भो.पु.	काँसेगाड	१	१ जना हिङ्नसक्ने	मर्मत गर्नुपर्ने	
विद्यालय भवन	त्रिपुरासुन्दरी प्रा.वि.नवज्योति, खापरदेवस्थली आधारभूत	३	प्रतिभवन २०० जना अटाउन सक्ने	भुकम्पीय जोखिमको अवस्था	
सामुदायिक शौचालय	विशालबजार	१	१०० जनाले प्रयोग गर्न मिल्ने	राम्रो	
सञ्चारका साधन मोबाइल	त्रिवेणी १	१९८ थान	सबैलाई पुग्ने	निरन्तर सूचना हुननसक्ने	
रेडियो	”	१० वटा	काम गरी रहेको	राम्रो	
टि.भी.		२३ वटा	चलि रहेको	राम्रो	
कम्प्यूटर		५ वटा	काम गरिरहेको	राम्रो	
पूर्व सूचना प्रणाली		०	०	उपलब्ध छैन	
यातायतको साधन पुगेको छैनन	०	०	०	नभएको	

मानव संसाधन

खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	„	८ जना	तालिमप्राप्त	पुनर्ताजगी तालिम दिनु पर्ने	
प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त जनशक्ति	„	८ जना	प्रा.उ गर्न सक्ने	प्रा.उ गर्न सक्ने	
म.स्वा.का.	„	४ जना	अप्रयाप्त	तालिम दिनु पर्ने	
शिक्षक	„	१५ जना	अपुग	सरकारी नभएका तालिम नपाएका	
सिर्मी / डकर्मी	„	५ जना	घर बनाउन सक्ने	तालिम प्राप्त नभएको	
कृषि		३७६ जना	खेतीपाती गरिरहेका	उन्नत खेतीपातीका लागि तालिम दिनुपर्ने	

सामाजिक श्रोत

खानेपानीको धारा	„	१५ वटा	३७५० जनसंखलाई खान पुग्छ?	मर्मत सुधार गर्नुपर्ने	
मन्दिर	„	५ वटा		मर्मत सुधार गर्नुपर्ने	
सामाजिक संरचना					
निर्णय तहमा महिला	„	१० जना	„ „	„ „	
अपांगता	„	२ म. ३ पु	बसेर काम गर्न सक्ने	हिड्न र कान नसुन्ने	
शैशिक अवस्था	„	४९४ जना महिला ४५५ जना पुरुषले लेख्न पढ्न सक्ने	एस एल.सी भन्दा माथि पास गरेका ८० जना महिला र १०४ जना पुरुषले रोजगारी पाउन सक्ने	हाल द जनाले मात्र नोकरी प्राप्त गरेको	

आर्थिक श्रोत

व्यापार	„	१३ दोकान	सबै समुदायलाई सामान्य सामग्री उपलब्ध गराउन सक्ने	संचालनमा रहेका	
---------	---	----------	--	----------------	--

नोकरी		८ जना	दक्ष	जागिर गरिरहेका	
बचत समूह	”	५ समूह	१० जनालाई ऋण उपलब्ध गराउन सक्ने	क्रियाशील	
विपद् व्यवस्थापन कोष		०	०	०	
प्राकृतिक श्रोत					
खेतीयोग्य जमित	”	कूल क्षेत्रफलको ३० प्रतिशत			
प्राकृतिक धारा मुल कुवा	”	३२ मुल			
खोला	”	०			
सिंचाई स्रोत	”	६ सिंचाई कुलो			
बनजंगल	”				
बाँझो जमिन	”				

वडा १ मा उपलब्ध श्रोत तथा बाली विवरण

खेती गरिने मुख्य बाली	लगाउने समय	बाली भित्रयाउने समय	उत्पालन मुरी	प्रयोग गरिने मलब	वीउको उपलब्धता
धान	जेष्ठ, असार	असोज कार्तिक	३ मे ट	रासायनिक र गोठेमल	आधुनिक तथा परम्परागत
मकै	चैत्र वैशाख	भदौ असोज	५ मे.ट.	रासायनिक र गोठेमल	आधुनिक तथा परम्परागत
जौ	कार्तिक मंसिर	जेष्ठ असार	१ मे.ट.	रासायनिक र गोठेमल	आधुनिक तथा परम्परागत
कोदो	वैशाख जेष्ठ	असोज कार्तिक	२ मे.ट.	गोठेमल	आधुनिक तथा परम्परागत
आलु	भदौ असोज कातिदेखि फाल्गुणसम्म	माघ फाल्गुण श्रावण भदौ असोज	३ मे.ट.	रासायनिक र गोठेमल	आधुनिक तथा परम्परागत
गहुँ	कार्तिक मंसिर	वैशाख जेष्ठ	१० क्वीन्टल	रासायनिक र गोठेमल	आधुनिक तथा परम्परागत

त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं. २ मा भएको श्रोत तथा क्षमता पता लगाउनको लागि समुदायका अगुवाहरुको छलफलबाट निम्न श्रोतहरु पहिँचान भएको छ जसलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

विवरण	रहेको स्थान	संख्या	क्षमता	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
सडक	सादहाले खोलादेखि बाँझेगडासम्म	१	जीप चल्सक्ने	नयाँ	
विद्यालय भवन	त्रि.मावि. पार्वती मावि. जनता प्रावि	३	प्रतिभवन ३०० जना अटाउन सक्ने	भूकम्पीय जोखिमको अवस्था भएको	
सुरक्षित आवास तथा स्थान	ठाडा गडा, ढीमढामे, चाल्नेगडा, त्रिमावि भवन	४	६ हजार जना मानिस बसाल सकिने	राम्रो	
व्यक्तिगत चर्पी	त्रिवेणी २	३७६	सबैजनालाई पुग्ने	९० प्रतिशत राम्रो १० प्रतिशत मर्मत गर्नुपर्ने	
सञ्चारका साधन मोबाइल	त्रिवेणी २ का ३०० घर परिवारमा	६६८ थान	सबैलाई पुग्ने	निरन्तर सूचना हुनसक्ने	
रेडियो		१३९ वटा		राम्रो	
टी.भी.		२७ वटा		राम्रो	
कम्प्यूटर		४ वटा		राम्रो	
पूर्व सूचना प्रणाली				उपलब्ध छैन	
यातायतको साधन		०		उपलब्ध नभएको	
मानव संसाधन					
खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	त्रिवेणी २	८ जना	अप्रयाप्त	पुनर्ताजगी तालिम दिनु पर्ने	
प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त जनशक्ति	„	८ जना	प्रा.उ गर्न सक्ने	प्रा.उ गर्न सक्ने	
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	„	१ जना	अप्रयाप्त	तालिम दिनु पर्ने	
शिक्षक	„	३४ जना	अपुग	पूर्ण सरकारी नभएका तालिम नभएको	
नोकरी		११ जना		नोकरी गरिरहेका	
सिर्मी	„	१० जना	अपुग	तालिम प्राप्त नभएको	
डकर्मी		२० जना	„	तालिम प्राप्त नभएको	
कर्मचारी	„	१३ जना	अपुग	तालिम नपाएको	

कृषि		३११ जना		
सामाजिक श्रोत				
खानेपानीको धारा	”	४० वटा	१० हजार जनसंख्यालाई खान पुग्छ?	मर्मतसुधार गर्नुपर्ने
मन्दिर	”	८ वटा		मर्मत सुधार गर्नुपर्ने
सामाजिक संरचना				
आमा समूह समूह	”	७ वटा	तालिम प्राप्त नभएको	तालिम दिनु पर्ने
अपांगता	”	५ जना पुरुष		
निर्णय तहमा महिला	”	२० जना	”	तालिम दिनु पर्ने
	”	?		
शैशिक अवस्था	”	६६७ महिला र ७०२ पुरुष साक्षर	१३८ महिला र २१० जना एस.एल.सी. भन्दा माथि पठन पाठन गरेको	
आर्थिक श्रोत				
व्यापार	”	१० जना		सञ्चालन गरिरहेका
नोकरी		४० जना		जागिर गरिरहेका
बचत समूह	”	१५ समूह		क्रियाशील
सहकारी संस्था	”	२ वटा		क्रियाशील
विपद् व्यवस्थापन कोष	छ			
प्राकृतिक श्रोत				
खेतीयोग्य जमित	”	कूल क्षेत्रफलको २० प्रतिशत		
प्राकृतिक धारा मुल कुवा		१० मुल		
खोला		०		
सिंचाई स्रोत		१ सिंचाई कुलो		
बनजंगल				
बाँझो जमिन				

बडास्तरमा उपलब्ध श्रोत तथा बाली विवरण

खेती गरिने मुख्य बाली	लगाउने समय	बाली भित्रयाउने समय	उत्पालन मे.ट.	प्रयोग गरिने मल	वीउको उपलब्धता
धान	जेष्ठ, असार	असोज	२ मे.ट	गोठेमल	परम्परागत

		कार्तिक			
मकै	चैत्र बैशाख	श्रावण, भदौ	४ मे.ट.	गोठेमल	परम्परागत
जौ	कार्तिक मंसिर	जेष्ठ , असार	२ मे.ट.	गोठेमल	परम्परागत
कोदो	जेष्ठ असार	असोज कार्तिक	१ मे.ट.	गोठेमल	परम्परागत
आलु	भदौ असोज कातिदेखि फाल्तुणसम्म	बैशाख जेष्ठ श्रावण भदौ	आधा मे.ट.	रासायनिक र गोठेमल	आधुनिक तथा परम्परागत

त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं. ३ मा भएको श्रोत तथा क्षमता पत्ता लगाउनको लागि समुदायका अगुवाहरुको छलफलबाट निम्न श्रोतहरु पहिँचान भएको छ, जसलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

विवरण	रहेको स्थान	संख्या	क्षमता	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
झो.पु.					
सडक	वडा नं. ४ देखि	१	जीप चलनसक्ने	नयाँ	
विद्यालय भवन	ढलपुरा आ.वि.	३	प्रतिभवन ३०० जना अटाउन सक्ने	भूकम्पीय जोखिमको अवस्था भएको	
सुरक्षित आवास तथा स्थान		४			
घरायसी चर्पी	त्रिवेणी २	३७६	सबैजनालाई पुग्ने	९० प्रतिशत राम्रो १० प्रतिशत मर्मत गर्नुपर्ने	
सञ्चारका साधन मोबाइल	त्रिवेणी ३ का ३१९ घर परिवारमा	३५० थान	सबैलाई पुग्ने	निरन्तर सूचना हुनसक्ने	
टि.भी.	६ घरमा	६ वटा		राम्रो	
रेडियो		७६ थान		वजिरहेको	
कम्प्यूटर	वडा नं. ३	८ थान			
पूर्व सूचना प्रणाली				उपलब्ध छैन	
यातायतको साधन	वडा नं. ३	१		सञ्चालनमा छ	
मानव संसाधन					
खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	त्रिवेणी ३	८ जना	अप्रयाप्त	पुनर्ताजगी तालिम दिनु पर्ने	
प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त जनशक्ति	,,	८ जना	प्रा.उ गर्न सक्ने	प्रा.उ गर्न सक्ने	

महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	,,	१ जना	अप्रयाप्त	तालिम दिनु पर्ने	
शिक्षक	”	३४ जना	अपुग	पूर्ण सरकारी नभएका तालिम नभएको	
सिर्फी	”	१० जना	अपुग	तालिम प्राप्त नभएको	
डकर्मी		२० जना	”	तालिम प्राप्त नभएको	
कर्मचारी	”	१३ जना	अपुग	तालिम नपाएको	
सामाजिक श्रोत					
खानेपानीको धारा	”	१८ वटा	अपुग ३१९ घर परिवारलाई पिउने पानी पुग्दैन	मर्मतसुधार गर्नुपर्ने	
मन्दिर	”	८ वटा		मर्मत सुधार गर्नुपर्ने	
सामाजिक संरचना					
आमा समूहसमूह	”	७ वटा	तालिम प्राप्त नभएको	तालिम दिनु पर्ने	
निर्णय तहमा महिला	”	२० जना	”	तालिम दिनु पर्ने	
अपांगता	”	२२ म. ५ पु			
शैशिक अवस्था	”	८७५ जना	११२ महिला र १३८ पुरुष एस.एल.सी. भन्दा माथिको पढाई भएको	४ जनाले नोकरी गरिरहेको	
आर्थिक श्रोत					
व्यापार	”	२ जना		सञ्चालन गरिरहेका	
नोकरी		४ जना		जागिर गरिरहेका	
बचत समूह	”				
सहकारी संस्था	”				
विपद् व्यवस्थापन कोष	३				
प्राकृतिक श्रोत					
खेतीयोग्य जमित	”	कूल क्षेत्रफलको २० प्रतिशत			
प्राकृतिक धारा मुल कुवा	”				
खोला	”				
सिंचाई स्रोत	”	२ सिंचाई कुलो			
बनजंगल	”				
बाँझो जमिन	”				

वडास्तरमा उपलब्ध श्रोत तथा बाली विवरण

खेती गरिने मुख्य बाली	लगाउने समय	बाली भित्रयाउने समय	उत्पालन मे.ट.	प्रयोग गरिने मल	वीउको उपलब्धता
धान	जेष्ठ, असार	असोज कार्तिक	२ मे.ट	गोठेमल	परम्परागत
मकै	चैत्र वैशाख	श्रावण, भदौ	४ मे.ट.	गोठेमल	परम्परागत
जौ	कार्तिक मंसिर	जेष्ठ	२ मे.ट.	गोठेमल	परम्परागत
कोदो	जेष्ठ असार	असोजदेखि मंसिरसम्म	१ मे.ट.	गोठेमल	परम्परागत
आलु	भदौ असोज कातिदेखि फाल्तुणसम्म	वैशाख जेष्ठ श्रावण भदौ	आधा मे.ट.	रासायनिक गोठेमल	आधुनिक तथा परम्परागत

त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं. ४ मा भएको श्रोत तथा क्षमता पत्ता लगाउनको लागि समुदायका अगुवाहरुको छलफलबाट निम्न श्रोतहरु पहिँचान भएको छ जसलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

विवरण	रहेको स्थान	संख्या	क्षमता	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
झोलुङ्गे पुल	मालागाड मौरे, बुढीगंगा तितरेशैन	२	६० क्वीन्टल धान्ने	२० वर्ष टीकाउ हुने	
सडक	पिपलसैनदेखि ढोगदिना	१	२ वर्षसम्म एकलाईन जीप चलसक्ने	नयाँ	
विद्यालय भवन	तोली देवलडाँडा मावि, त्रिवेणी प्रावि, जनशक्ति प्रावि. भेराल देवस्थली इ.वो. स्कूल, घाटीका इ.वो स्कूल	६	प्रतिभवन ३००० जना विद्यार्थी अटाउन सक्ने	मर्मत गर्नुपर्ने	
सुरक्षित आवास तथा स्थान	पुशेकाना, दाम्मन, तितरेशैन,	४ स्थानमा	१ लाख मानिस बसाल	राम्रो	

	बेलबुडा		सकिने		
सामुदायिक चर्पी	त्रिवेणी ४	४३३ घरमा रहेको	सञ्चालनमा प्रतिशत राम्रो १० प्रतिशत मर्मत गर्नुपर्ने	९० प्रतिशत राम्रो १० प्रतिशत मर्मत गर्नुपर्ने	
सञ्चारका साधन मोबाइल	,,	४२९ वटा		सञ्चालनमा रहेको	
रेडियो		१३४ वटा			
टि.भी.		३७ वटा			
कम्प्यूटर		८ वटा			
पूर्व सूचना प्रणाली				उपलब्ध छैन	
यातायतको साधन				नभएको	
मानव संसाधन					
खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	त्रिवेणी ४	८ जना	अप्रयाप्त	पुनर्ताजगी तालिम दिनु पर्ने	
पौडीबाज	„	२० जना	दक्ष	दक्ष	
प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त जनशक्ति	„	८ जना	प्रा.उ गर्न सक्ने	प्रा.उ गर्न सक्ने	
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	„	१ जना	अप्रयाप्त	तालिम दिनु पर्ने	
शिक्षक	„	३९ जना	पूर्ण तालिम प्राप्त नभएको	अप्रयाप्त	
सिकर्मी	„	१ जना	अपुग	तालिम प्राप्त नभएको	
डकर्मी	„	२० जना	„	तालिम प्राप्त नभएको	
कर्मचारी	„	११ जना	अपुग	तालिम नपाएको	
सामाजिक श्रोत					
पाटीपौवा	भेरलमाण्डौ, मष्टेमाण, ओखोलीपडा, माई भगवती, डाँडा चौतारा नोगदिना, ढकेना, बिमेली	१२	१० हजार मानिस अठाउनसक्ने	राम्रो	
खानेपानीको धारा	त्रिवेणी ४	६० वटा	प्रयाप्त	राम्रो	
मन्दिर	„	१२ वटा	१० हजार मानिस अठाउ सक्ने	मर्मत सुधार गर्नुपर्ने	
सामाजिक संरचना					
एकल महिला	त्रिवेणी ४	४५	काम गरेर खान नसक्ने		
अपांगता भएका व्यक्ति	„	३५ महिला र २४ पुरुष		५० जना काम गर्न सक्ने ९ जना काम गर्न नसक्ने	
महिला समूह	पिपलसैन, बिमेलीत, तोलेन कृषि समूह	३	आयआर्जन गर्ने	सक्रिया	
निर्णय तहमा महिला	„	२ जना	निर्णय गर्नसक्ने	राम्रो	
शैशिक अवस्था	„	?			
		६३६ महिला ६६३ पुरुष साक्षर रहेको	११३ जना महिला र १६३ जना पुरुषले	५० जनाले जागिर गरिरहेका	

			एस.एल.सी. भन्दा माथिको पढाई भएको		
आर्थिक श्रोत					
व्यापार	तोली डाँडा, नोगदिना, पारीघर	८० वटा	दक्ष	राम्रो	
उद्योग	तोली ४	४	राम्रो	आत्मनिर्भर गर्नसक्ने	२ कुटानी, १ आरामेसिन, १ मसला
नोकरी		५० जना		जागिर गरिरहेका	दक्ष
बचत समूह	,,	२२ समूह	अपुग	क्रियाशिल नभएको	
सहकारी संस्था	,,				
विपद् व्यवस्थापन कोष					
प्राकृतिक श्रोत					
खेतीयोग्य जमित	तोली ४	९० विगाहा	भौगोलिक अवस्था नमिलेको	नराम्रो	
प्राकृतिक धारा मुल कुवा	नगदिना, बिमेली, कोटबाडा, रिठेचार, गैरागडा, पिपलसैन	धारो १० कुवा, ११	सबैलाई खान नपुर्ने	जीर्ण	
खोला	४	नदी २	८० विगाहा जमिन सिंचाई गर्न सकिने	निरन्तर बग्ने	
सिंचाई श्रोत	„	सिंचाई पोखरी ४ कूलो २			
बनजंगल	„	८० हेक्टर	रलाख बासिन्दालाई बनबाट पाउने सुविधा पुन सक्ने	राम्रो तर तारबार तथा पुनः वृक्षारोपण गर्नपर्ने	४ वटा बन
बाँझो जमिन	„	१०० हेक्टर	२० /२५ गाई चरिचरन गर्न मिल्ने	जमिन प्रयोग्य नभएको	

वडा ४ मा उपलब्ध श्रोत तथा बाली विवरण

खेती गरिने मुख्य बाली	लगाउने समय	बाली भित्रयाउने समय	उत्पालन मे.ट.	प्रयोग गरिने मल	वीउको उपलब्धता
धान	चैत्र र बैशाख	भदौ असोज	१ मे.ट	गोठेमल २ सासायनिक मल	परम्परागत
मकै	जेष्ठ	भदौ	२ मे.ट.	गोठेमल २ सासायनिक मल	परम्परागत
गहुँ	कार्तिक मौसिर	जेष्ठ	१ मे.ट.	गोठेमल २ सासायनिक मल	परम्परागत
कोदो	जेष्ठ असार	असोज कार्तिक	३ मे.ट.	गोठेमल	परम्परागत

त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं. ५ मा भएको श्रोत तथा क्षमता पत्ता लगाउनको समुदायका अगुवाहरुको छलफलबाट निम्न श्रोतहरु पहिँचान भएको छ जसलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

विवरण	रहेको स्थान	संख्या	क्षमता	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
काठे पुल	किम्नी खोला	२	१ वर्ष सम्म चल्ने	जीर्ण	
विद्यालय भवन	रामेश्वरी मावि. जनज्योति प्रावि	२	१० वर्ष टिकाउ (४०० जना राख्न सकिने	मध्यम खालको	
सुरक्षित खुला स्थान	विद्यालय खेल मैदान र ठुलागडा चौर	२	१००० मानिसलाई व्यवस्थापन गर्न सक्ने	सुरक्षित खुला मैदान भएको	
स्मार्ट टेलिफोन टावर	हाइकोट	१	१० वर्ष		
सञ्चारका साधन मोबाइल	वडा नं. ५ मा	१५६ थान		निरन्तर टावरले काम नगर्ने	
रेडियो	"	१२ वटा		सञ्चालनमा रहेको	
टि.भी.	"	९ वटा			
पूर्व सूचना प्रणाली	"			उपलब्ध छैन	
यातायतको साधन	"	२ वटा			
मानव संसाधन					
खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	त्रिवेणी ५	८ जना	अप्रयाप्त	पुनर्ताजगी तालिम दिनु पर्ने	
प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त जनशक्ति	"	८ जना	प्रा.उ गर्न सक्ने	प्रा.उ गर्न सक्ने	
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	"	२ जना	अप्रयाप्त	तालिम दिनु पर्ने	
शिक्षक	"	२५ म. ५५ पुरुष	अपुग		
तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक	"	१ जना		मध्यम	
सामाजिक श्रोत					
खानेपानी	कालाजौवया, भितरवन, तातोपानी, कुण्डी खालो	४	१० वर्ष टिकाउ ..... जनालाई पीउन पुग्ने	मर्मत गर्नुपर्ने	
मन्दिर	"	३ वटा	१० वर्ष	मर्मत सुधार गर्नुपर्ने	
सामाजिक संरचना					

आमा समूहसमूह					
अपांगता		९ म.१.पु.	केहीले काम गर्न सक्ने		
निर्णय तहमा महिला	त्रि.न. पा ५	२ म.	५ वर्ष काम गर्ने	मध्यम	
शैशिक अवस्था	"	२९१ जना म. र ३७ पुरुष साक्षर	२१ जना महिला र ५० जना पुरुषले एस.एल.सी. भन्दा माथिको अध्ययन गरेको	जागिर गर्न सक्ने	
आर्थिक श्रोत					
व्यापार	"				
नोकरी					
बचत समूह	"				
सहकारी संस्था	"				
विपद् व्यवस्थापन कोष	"				
प्राकृतिक श्रोत					
खेतीयोग्य जमित	"	कूल क्षेत्रफलको २० प्रतिशत			
प्राकृतिक धारा मुल कुवा		२ वटा मुल		पानी आई राख्ने	
खोला		१	निरन्तर बग्ने	सिंचाई सक्ने	
सिंचाई स्रोत		२ सिंचाई कूलो			
बनजंगल					
बाँझो जमिन					

बडा नं. ५ मा उपलब्ध श्रोत तथा बाली विवरण

खेती गरिने मुख्य बाली	लगाउने समय	बाली भित्रयाउने समय	उत्पादन मे.ट.	प्रयोग गरिने मल	वीउको उपलब्धता
धान	बैशाख जेष्ठ	भदौ असोज		गोठेमल र सासायनिक मल	परम्परागत
मकै	जेष्ठ	भदौ असोज		गोठेमल र सासायनिक मल	परम्परागत
जौ / गहुँ	कार्तिक मंसिर	जेष्ठ		गोठेमल	परम्परागत
कोदो	जेष्ठ असार	कार्तिक मंसिर		गोठेमल	परम्परागत

त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं. ६ मा भएको श्रोत तथा क्षमता पता लगाउनको लागि समुदायका अगुवाहरुको छलफलबाट निम्न श्रोतहरु पहिँचान भएको छ जसलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

विवरण	रहेको स्थान	संख्या	क्षमता	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
विद्यालय भवन	वडा नं. ६	८	२०० जना अठाउन सक्ने	मर्मत गर्नुपर्ने	
सडक					नभएको
मठमन्दिर	„	११	५० जना अठाउन सक्ने	मर्मत गर्नु पर्ने	
बन कार्यालय	„	१	२० जना अट्टन सक्ने	राम्रो	
बर्थिङ सेन्टर	„	,१	४० जना मानिस बसाल्न सकिने	राम्रो	
घोडेटो बाटो	त्रिवेणी ६	२	१ घोडा हिड्नसक्ने	कमजोर भएको	
सञ्चारका साधन मोबाइल	„	७०३ थान			केही स्थानमा टावरले काम नगर्ने
रेडियो	„	४३० थान		संचालनमा रहेको	
टि.भी.	„	१८ थान		संचालनमा रहेको	
जीप	„	१	१३ जना ओसारपसार गर्न मिल्ने	बाटो भएको स्थानमा सञ्चालनमा रहेको	
पूर्व सूचना प्रणाली				उपलब्ध छैन	
मानव संसाधन					
खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	त्रिवेणी ६	८ जना	तालिम प्राप्त	काम गर्नसक्ने	
ग्रामिण स्वास्थ्य स्वयंसेविका	„	२	तालिम प्राप्त	काम गर्नसक्ने	
प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त जनशक्ति	„	८ जना	तालिम प्राप्त	प्रा.उ गर्न सक्ने	
शिक्षक	„	२२ जना	दक्ष	अपर्याप्त	
सिकर्मी	„				
डकर्मी	„				
कर्मचारी	„	११ जना	दक्ष	अपुग	
सामाजिक श्रोत					
पाटीपौवा	भेरलमाण्डौ, मष्टेमाण, ओखोलीपडा, माई भगवती,	१२	१० हजार मानिस अठाउनसक्ने	राम्रो	

	डाँडा चौतारा नोगदिना, ढकेना, बिमेली				
खानेपानीको धारा	त्रिवेणी ६	४१ वटा	..... जनालाई पिउने पानी पुग्न	राम्रो	
मन्दिर	"	१२ वटा	१० हजार मानिस अटाउ सक्ने	मर्मत सुधार गर्नुपर्ने	
सामाजिक संरचना					
महिला समूह	त्रिवेणी ६	२	सामान्य	तालिम दिनुपर्ने	
आयआर्जन सक्रिय महिला समूह	"	३ वटा	सञ्चालनमा रहेको	ठीकै	
निर्णय तहमा महिला	"	२ जना	निर्णय गर्नसक्ने	राम्रो	
अपांगता भएका व्यक्ति	"	८९ म. र ९५ पु	केहीले काम गर्न सक्ने	सक्रिय	
बाल समूह	"	२५ जना	विपद तथा जलवायु विषयमा तालिम प्राप्त	सक्रिय	
शैशिक अवस्था	"	११०३ महिला र १०६६ पुरुष साक्षर रहेको	१०१ जना महिला र १७८ जना पुरुषले एस.एल.सी. भन्दा माथिको अध्ययन गरेको	३३ जनाले नोकरी गरी रहेको ।	
आर्थिक श्रोत					
बचत समूह	"	३०	सञ्चालनमा रहेको	राम्रो	
व्यापार	"	३०	सामान्य किराना पसल बिक्रिगर्ने	निरन्तर सञ्चालनमा आएको	
उद्योग	"	२		सञ्चालनमा रहेको	
विपद् व्यवस्थापन कोष					
प्राकृतिक श्रोत					
खेतीयोग्य जमित					
प्राकृतिक धारा मुल कुवा	"	७५ मुल र १५ कुवा	३०० जनालाई पिउन पुग्छ	निरन्तर बग्ने	
खोला	"	०	०		
सिंचाई श्रोत	"	४ सिंचाई कुलो	सामान्य	अपुग	
बनजंगल (सामुदायिक बन	"	४ सा.व	२९५ हे.	संरक्षित बन	
बाँझो जमिन	"	२०० हेक्टर		बाँझो	

वडा नं ६ मा उपलब्ध श्रोत तथा बाली विवरण

खेती गरिने मुख्य बाली	लगाउने समय	बाली भित्रयाउने समय	उत्पालन मे.ट.	प्रयोग गरिने मल	वीउको उपलब्धता
धान	बैशाखदेखि असार	असोज कार्तिक	१ मे.ट	गोठेमल र सासायनिक मल	परम्परागत
मकै	जेष्ठ	भदौ असोज	२ मे.ट.	गोठेमल र सासायनिक मल	परम्परागत
गहुँ	कार्तिक मंसिर	बैशाख जेष्ठ	१ मे.ट.	गोठेमल र सासायनिक मल	परम्परागत
कोदो	जेष्ठ असार	असोज कार्तिक	३ मे.ट.	गोठेमल	परम्परागत

त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं. ७ मा भएको श्रोत तथा क्षमता पत्ता लगाउनको लागि समुदायका अगुवाहरुको छलफलबाट निम्न श्रोतहरु पहिँचान भएको छ जसलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

विवरण	रहेको स्थान	संख्या	क्षमता	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
झोलुङ्ग पुल	लोडेगौडा त्रिवेणी ७	१	१५ वर्ष टिकाउ हुने	पुलको मुनि तटबन्ध गर्नुपर्ने	
सडक	बाम्का देखि कैलाशमाण्डौ	१	एकतर्फ जीप चलनसक्ने	नयाँ	
विद्यालय भवन	कैलाश मावि, नाट्यश्वरी आधारभूत विद्यालय, कालिका प्रावि., नित्यश्वरी प्रा.वि.	४	१०० विद्यार्थी अटाउने	कैलाशेश्वरीमा १ भवन भूकम्प प्रतिरोधि बाँकी मर्मत गर्नुपर्ने	
सुरक्षित आवास तथा स्थान	नाटेश्वरी मन्दिर परिसर कैलाशेश्वरी, दम्था नाटेश्वरी विद्यालय, नित्यश्वरी विद्यालय	४	३००० जना अटाउन सक्ने जमिन	बलियो र सुरक्षित स्थान भएको	
सामुदायिक चर्पी	त्रिवेणी ७ डाँडा	६	३०० जनाले प्रयोग गर्नसक्ने	१ मर्मत सुधार गर्नुपर्ने	
यातायतका साधन	„	२ वटा जीप	एकपटकमा १२ जना ओसारपसार गर्नसक्ने	नयाँ	
सञ्चारका साधन मोबाइल	„	७०० मोबाईल, र फोन सेट ३	सञ्चार गर्न सकिने	सञ्चालनमा आएको	
रेडियो	„	१२३ थान	समाचार सुन्न सकिने	पुरानो	
टि.भी.	„	१९ वटा		सञ्चालनमा रहेको	
पूर्व सूचना प्रणाली				उपलब्ध छैन	

मानव संसाधन					
खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	त्रिवेणी ७	८ जना	तालिम प्राप्त	खोज तथा उद्धार गर्नसक्ने	
प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त जनशक्ति	„	८ जना	तालिम प्राप्त	प्रा.उ गर्न सक्ने	
कृषि प्राविधिक	„	२ जना	दक्ष	काम गर्नसक्ने	
कर्मचारी	„	२४ जना	.दक्ष	कार्यरत	
शिक्षक	„	२५ जना	„	कार्यरत	
सिकर्मी	„	१६ जना	दक्ष, र अर्धदक्ष	काम गर्नसक्ने	
डकर्मी	„	१० जना	केही तालिम प्राप्त केही तालिम अप्रयाप्त	कामगर्नसक्न	
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवक	„	२	१ तालिम प्राप्त १ अप्रयाप्त	काम गर्नसक्ने	
सामाजिक श्रोत					
पाटीपौवा	खिरपाटा,	२	५० जना अट्ने	१ राम्रो १ मर्मत गर्नपर्ने	
खानेपानीको धारा	बडा नं ७	३०	७०० जनाले उपभोग गरेको	नयाँ	
मन्दिर	नाट्यश्वरी भगवतीको मन्दिर, कैलाश देवताको मन्दिर, कालाशिला मन्दिर, भेराल देवताको मन्दिर, मालाकोट भगवती मन्दिर ओखरेखोला भगवती मन्दिर मुक्तिटोल भगवती मन्दिर, पनेडी भगवती मन्दिर, ठकुरबाडा भण्डार गृह मष्टा देवताको मन्दिर, कालिका देवीको मन्दिर, चदरावाडा भगवती मन्दिर	१२	२ वटा मन्दिरमा भित्र वसेर १०० मानिस ले एकैसाथ पुजा गर्न सक्ने १० पुजामात्र गर्न सकिने	१ नयाँ १ मर्मत गर्नुपर्ने र बाँकी १० वटा मर्मत गर्नपर्ने	
सामाजिक संरचना					
महिला आमा,	त्रिवेणी ७	४	२ आमा समूह र १ अपांग र १ एकल महिला समूह	सक्रिय	
अपांगता भएका व्यक्ति	„	१ अपांगता भएकाहरुको	४१ महिला र ३७ पुरुष	काम गर्न सक्ने	

आयआर्जन सक्रिय महिला समूह	„	समूह ७	अपांगता भएको १०० जना	क्रियाशील	
निर्णय तहमा महिला	„	२ जना	एस एलसी पास	सक्रिय	
शैशिक अवस्था	„	९३४ जना महिला र ९१० जना पुरुष साक्षर पुरुष	१७० जना महिला र २०९ जनाले एस.एल.सी. भन्दा माथिको अध्ययन गरेको	४६ जनाले जागिरमा काम गरिरहेको	

आर्थिक श्रोत

व्यापार	त्रिवेणी ७	३५ वटा	वडा नं. ७ का सबै जनतालाई सामग्री पुर्याउने	सञ्चालनमा रहेका	
उद्योग	२ प्रतिभा र नित्यश्वर नेपाली हाते कागज, र १ गणेश अल्लो उद्योग कुटानी पीसानी उद्योग १	४ वटा	आत्मनिर्भर गर्नसक्ने	सञ्चालनमा रहेको	
नोकरी		२१ जना	दक्ष	जागिर गरिरहेका	
बचत समूह	„	५ समूह	दक्ष	क्रियाशील नभएको	
सहकारी संस्था	„	४	दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका	क्रियाशील नभएको	
विपद् व्यवस्थापन कोष	„	१	२०७४ देखि स्थापना गरिएको		

प्राकृतिक श्रोत

खेतीयोरय जमित	त्रिवेणी ७	६० हें	मकै, धान कोदो गहु उत्पालन हुने	खेती भई रहेको	
मुल, कुवा	„	मुल २७ र कुवा ५	३ नियमित पानी हुने २ वर्षामा हुने	प्रयोगमा आएको आएको	
खोला र नदी	मालागाड नदी र घट्टेखोला बुवाखोला, दगडाखोला	४	प्रसस्त सिंचाई गर्न सकिने	निरन्तर बर्ने	
ताल पोखरी	धलपुरी र दगदया	२	सधै पानी हुने	मर्मत गर्नुपर्ने	
सिंचाई स्रोत	बुवाखोला सिंचाई योजना	२	करिव ३० हेक्टर खेतवारी सिंचाई	मर्मत गर्नुपर्ने	

			भइरहेको		
बनजंगल	सिरुटाला, हलेनीवीय मोतीपानी, निकालसेन, नाटेश्वरी पोखरी थापलडाडा, विष्णापानी, नेउल्या भेडीखोर	५००० हे.	२ संरक्षित सामुदायि बन बाँकी राष्ट्रिय बन	घना बन	
बाँझो जमिन	हलेनीवीय, धामीगैरा कालाशिल्ला, घोडाधपाउ ना, राउतेरान वयलपाटा, पातचुट्ने, सर्केतोला, लामाचौर	९ स्थानमा	३०० हे.	आधा खेती योग्य आधा वृक्षारोपण गर्न सकिन	

वडास्तरमा उपलब्ध श्रोत तथा बाली विवरण

खेती गरिने मुख्य बाली	लगाउने समय	बाली भित्रयाउने समय	उत्पादन मे.ट.	प्रयोग गरिने मल	बीउको उपलब्धता
धान	चैत्र र बैशाख	असोज कार्तिक	१ मे.ट	रासायनिक गोठेमल	परम्परागत
मकै	बैशाख जेष्ठ	भदौ असोज	२ मे.ट.	„	परम्परागत
गहुँ	कार्तिक मंसिर	बैशाख	१ मे.ट.	„	परम्परागत
जौ	कार्तिक	बैशाख	३० क्वि.	गोठेमल	परम्परागत
कोदो	असार	असोज	४०० क्वि.	„	परम्परागत

त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं. ८ मा भएको श्रोत तथा क्षमता पत्ता लगाउनको लागि समुदायका अगुवाहरुको छलफलबाट निम्न श्रोतहरु पहिँचान भएको छ जसलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

विवरण	रहेको स्थान	संख्या	क्षमता	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
झो.पु.	मालागाड बुढीगांगा, फालासैन	३	४९ मे.ट ६४, ७४	मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने	
सडक	बुढीगांगादेखि नरसिंह आ.वि.सम्म	१	दोहोरो जीप चलनसक्ने	नयाँ	
विद्यालय भवन	नवदुर्गा भवानी मावि नरसिं आ.वि, विपि प्रा.वि.	३	१९४ जना र २५० जना अटाउनसक्ने	मर्मत गर्नुपर्ने	
सुरक्षित आवास तथा स्थान					
वडा कार्यालय	सान्त पैरो	१	३० जना अटाउन	मर्मत गर्नुपर्ने	

			सक्ने		
सञ्चारका साधन मोबाइल	वडा नं. द	६४२ थान	प्रसस्त सञ्चार गर्न सकिने	सञ्चालनमा रहेको	
रेडियो	„	८५ रेडियो	पुरानो	सञ्चालनमा रहेका	
टि.भी.	„	४६ वटा	नयाँ	सञ्चालनमा रहेको	
पूर्व सूचना प्रणाली				उपलब्ध छैन	
यातायतको साधन		१ वटा	१२ जना राख्न मिल्ने	सञ्चालनमा रहेको	
मानव संसाधन					
खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	त्रिवेणी द	८ जना	तालिम प्राप्त	दक्ष	
प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त जनशक्ति	„	८ जना	तालिम प्राप्त	प्रा.उ गर्न सक्ने	
स्वास्थ्य स्वयंसेविका	„	२ जना	तालिम प्राप्त	तालिम गर्नसक्ने	
शिक्षक	„	२४ जना	स्थायी, राहत र निजी	अपर्याप्त	
कर्मचारी	„	३ जना	अस्थायी	काम गरिरहेका	
सिकर्मी	.....				
डकर्मी	.....				
सामाजिक श्रोत					
खानेपानीको धारा	त्रिवेणी द	४२	अपुग	निरन्तर वग्ने	
मन्दिर	„	१४	कमजोर	मर्मत गर्नुपर्ने	
सामाजिक संरचना					
महिला समूह					
अपांगता भएका व्यक्ति	त्रिवेणी द	४५	काम गरेर खान नसक्ने	तालिम प्राप्त नभएको	
आयआर्जन सक्रिय महिला समूह	द	६	तालिम प्राप्त	सञ्चालनमा रहेको	
निर्णय तहमा महिला	वडा नं. द	६ जना	निर्णय गर्नसक्ने	राम्रो	
शैशिक अवस्था	„	११५४ जना महिला र १२२९ पुरुष साक्षर	१६८ महिला र २९२ पुरुषले एस.एल.सी. भन्दा माथिको अध्ययन गरेका	२७ जनाले रोजगारमा काम गरिरहेको ।	
आर्थिक श्रोत					
मील कटानी पीसानी	त्रिवेणी द	३ वटा		सामान्य	
व्यापार	„	८ वटा	वडा नं. द का सबैलाई पुरयाउन नसक्ने	सामान्य सामग्री बिक्रि गर्ने	
नोकरी	„	३ जना	जागिर गरिरहेका	दक्ष	
विपद् व्यवस्थापन कोष	„	१० हजार	३ परिवारलाई	अपर्याप्त	

			आर्थिक सहयोग गर्न सकिने		
विपद् व्यवस्थापन कोष					
प्राकृतिक श्रोत					
खेतीयोग्य जमित	त्रिवेणी ८	५९ हें			
प्राकृतिक धारा मुल कुवा	„	१४	सबैलाई खान नपुग्ने	निरन्तर पानी वर्गने	
सिचाई स्रोत	„	४ सिंचाई कूलो			
बनजंगल	„	३६ हेक्टर	चरन क्षेत्र	जनसंख्याको आधारमा अपुग	
बाँझो जमिन	„	५ हेक्टर	कम छ	चरन क्षेत्र	

वडास्तरमा उपलब्ध श्रोत तथा बाली विवरण

खेती गरिने मुख्य बाली	लगाउने समय	बाली भित्र्याउने समय	उत्पालन बोरा	प्रयोग गरिने मल	वीजको उपलब्धता
धान	बैशाख जेष्ठ	असोज कार्तिक	८५० बोरा	गोठेमल र रसायनिक मल	स्थानीय
मकै	बैशाख, जेष्ठ	श्रावण भदौ	५८० बोरा	गोठेमल र रसायनिक मल	परम्परागत
गहुँ	कार्तिक मंसिर	बैशाख, जेष्ठ	४०० बोरा	गोठेमल र रसायनिक मल	परम्परागत
कोदो	बैशाख, जेष्ठ	कार्तिक मंसिर	३०० बो.	गोठेमल	परम्परागत

त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं. ९ मा भएको श्रोत तथा क्षमता पत्ता लगाउनको लागि समुदायका अगुवाहरुको छलफलबाट निम्न श्रोतहरु पहिँचान भएको छ जसलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

विवरण	रहेको स्थान	संख्या	क्षमता	अवस्था	कैफियत
भौतिक श्रोत					
झोलुङ्गे पुल	वडा नं. ९ शेरा, बल्दे, मलाना	४	१० वर्ष टिकाउ	१ मर्मत गर्नुपर्ने ३ वटा राम्रो	
विद्यालय भवन	२. मावि., १ आवि, ५ प्रावि	७	५०० जना अटाउन सक्ने	नयाँ	
वडा कार्यालय	त्रि.न.पा ९	१	२० जना मानिस अटाउन सक्ने	नयाँ बनाउनु पर्ने	
सञ्चारका साधन मोबाइल	„	१०२० थान	सञ्चार गर्न सक्ने	प्रयोगमा रहेको	
रेडियो	„	२५० थान	पुरानो	सञ्चालनमा रहेका	
टि.भी.	„	३३ थान	नयाँ	सञ्चालनमा	

				रहेको	
पूर्व सूचना प्रणाली					
मानव संसाधन					
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	त्रिवेणी ९	८ जना	अप्रयाप्त	पुनर्ताजगी तालिम दिनु पर्ने	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त जनशक्ति	„	८ जना	प्रा.उ गर्न सक्ने	प्रा.उ गर्न सक्ने	
तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	„	१ जना	अप्रयाप्त	तालिम दिनु पर्ने	
ग्रामिण महिला स्वास्थ्य कार्यकर्ता	„	३	तालिम प्राप्त	काम गर्नसक्ने	
शिक्षक	„	२० जना	स्थायी शिक्षक	पढाउन सक्ने	
कर्मचारी	„	९० जना	दक्ष	काम गरिरहेका	
डकर्मी		२७	आवश्यक काम गर्न सक्ने	तालिम प्राप्त नभएको	
सिकर्मी					
सामाजिक श्रोत					
सामुदायिक भवन	त्रि.न.पा. ९	२ वटा	४०० जना बस्त मिल्ने	राम्रो	
खानेपानीको धारा	त्रि.न.पा. ९	११० वटा	५०० जनालाई पुग्ने	जनसंख्याको आधारमा अपुग	
मठ मन्दिर	„	९ वटा	१ जना मात्र मन्दिरमा अटाउने	मर्मत सुधार गर्नुपर्ने	
सामाजिक संरचना					
आमा समूह	„	४ वटा	सक्रिय	निरन्तरता दिएको	
अपांगता समूह	„	३७ म २८ पुरुष	अर्धदक्ष	केहीले काम गर्न सक्ने	
आयआर्जनमा महिला समूह	„	०	०	०	
निर्णय तहमा महिला	„	३ जना	प्रतिनीधी चयन	सक्रिय	
शैशिक अवस्था	„	१२३८ म ८ १४६८ पु साक्षर रहेको	२६७ महिला र ३६४ जनाले एस.एल.सी. भन्दा माथिको अध्ययन गरेका	११० जनाले जागिरमा काम गरिरहेका	
आर्थिक श्रोत					
व्यापार	„	१४ जना	खुद्रा सामग्री विक्रि गर्नसक्ने	यातायतको साधन नहुदा महंगो	
नोकरी	„	४० जना		जागिर	

				गरिरहेका	
विपद् व्यवस्थापन कोष	त्रि.न.पा.		अपुग	कमी भएको	
.....					
प्राकृतिक श्रोत					
खेतीयोग्य जमित	„	५००० रो.	.. जनालाई खान पुग्ने		
प्राकृतिक धारा मुल कुवा	„	५	२०० जना परिवारलाई पीउने पानी पुग्ने	मर्मत गर्नुपर्ने	
बनजंगल	„	२५० हे.		संरक्षित वन	
बाँझो जमिन	„	३०० हे.	अन्यवाली समेत उच्जनी हुने	चरिचरनमा प्रयोग गरिएको	
सिंचाई स्रोत	„	६ सिंचाई कूलो			

वडास्तरमा उपलब्ध श्रोत तथा बाली विवरण

खेती गरिने मुख्य बाली	लगाउने समय	बाली भित्रयाउने समय	उत्पालन मे.ट.	प्रयोग गरिने मल	बीउको उपलब्धता
धान	बैशाखदेखि असारसम्म	कार्तिक मंसिर	७०० क्वि	रसायनिक मल जैविक मल	कृषि विकास कार्यालयबाट प्रति परिवारलाई १ के.जी. प्राप्त हुने गरेको
मकै	असार	भदौ	...२००.	रसायनिक मल जैविक मल	कृषि विकास कार्यालयबाट प्रति परिवारलाई १ के.जी. प्राप्त हुने गरेको
गहुँ	कार्तिक, मंसिर	बैशाख जेष्ठ	५००	रसायनिक मल जैविक मल	परम्परागत
कोदो	असार	कार्तिक मंसिर	.....५००	गोठेमल	परम्परागत

२.५. जोखिम विश्लेषण (वृक्ष चित्र)

नगरपालिकामा पहिचान भएका प्रकोपहरु जसको कारण समाजमा समस्या सिर्जना भईरहेको छ। जोखिम तथा समस्या उत्पन्न हुनुको मूल कारण र यसले समुदायमा पारेको प्रभावलाई तालिकाबद्ध गरिएको छ। जोखिम तथा समस्या विश्लेषणमा नगरपालिकास्तरमा हुने प्रमुख प्रकोपहरु कमशः पहिरो, हुरीबतास, आगलागी खडेरी, बन्यजन्तु आतंक, असिना र चट्याङ्ग रहेका छन्। वडा अनुसारको जोखिम तथा समस्या विश्लेषण वडा स्तरीय सहभागितामुलक प्रकृयाबाट विवरण तयार गरिएको छ जुन निम्न बमोजिम ढाँचामा उल्लेख गरिएको छ।

जोखिम तथा समस्या	मूलकारण	अन्तर्निहित तत्त्व	कारक	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपायहरु
घर खेत बगाउन सक्ने	बाढी पहिरो	-भौगोलिक कमजोर हुनु	अवस्था	- मानव जीवन अस्त व्यस्त,	-बृक्षारोपण गर्ने -जनचेतना जगाउने,

		<ul style="list-style-type: none"> - मुसलधारे वर्षा - बन फडानी गर्नु 	<ul style="list-style-type: none"> - बाटो बगाउने - बालबालिकाहरु विद्यालय जानबाट बच्चत, -यैन शोषण, श्रमशोषण हुन सक्ने, - मानवीय क्षति हुनसक्ने 	<ul style="list-style-type: none"> -तटवन्ध निर्माण गर्ने -बस्ती स्थानान्तरण गर्ने
विद्यालय तगा घरका छाना उडाउन सक्ने	हुरीबतास	<ul style="list-style-type: none"> - छाना बलियोसंग नछुवाउनु 	<ul style="list-style-type: none"> - बालबालिकाहरुलाई पठनपाठनमा समस्या हुने 	<ul style="list-style-type: none"> -बलियो गरी छाना निर्माण गर्ने घर तथा संरचना सवलीकरण (Retro fitting) गर्ने
जन धनको क्षति हुनसक्ने	आगलागी	<ul style="list-style-type: none"> -आगोको जथाभावी प्रयोग गरी ननिभाउनु -आगो बाल्ने सामग्री सुरक्षित नराख्नु , -खरले छाना छाउनु, 	<ul style="list-style-type: none"> -धनजनको क्षति हुने, -बनजंगल विनास 	<ul style="list-style-type: none"> - विद्यालयको पाठ्यक्रममा समावेश गरी पठनपाठन गर्न सकिने, -सलाई लाइटर जस्ता सामग्री सुरक्षित स्थानमा राख्ने, - आगलागी हुनसक्ने महिनामा खाना छिटो पकाई आगो निभाउने, -छिटो आगो नसलिक्ने वस्तुले घरको छाना छुवाउने, -जनचेतना जगाउने ।
उत्पादन घटन सक्ने	खडेरी	<ul style="list-style-type: none"> - सिचाईको व्यवस्था नहुनु, -बोटविरुवा काटनु, आगलागी, -फोहर व्यवस्थापन नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> - भोकमरी, 	<ul style="list-style-type: none"> - खडेरीबाट क्षति नहुने खालको बाली तथा फलफूल लगाउने । - सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने । - पानीको श्रोत भएको स्थानमा सिंचाई कुलो बनाउने
बाली नष्ट हुने	असिना	जलवायु परिवर्तन	<ul style="list-style-type: none"> -भोकमरी, - आर्थिक समस्या, - रोगको प्रकोप वढने 	<ul style="list-style-type: none"> -असिनाले क्षति नगर्नै खालका अन्न तथा फलफूलका विरुवा लगाउने
मानवीय क्षति हुनसक्ने	बाढी पहिरो	<ul style="list-style-type: none"> -कमजोर भू बनोट हुनु -बन फडानी, 	<ul style="list-style-type: none"> -गाउँवस्ती बगाउने, -मानवीय 	<ul style="list-style-type: none"> - सुरक्षित स्थानमा बस्ती स्थानान्तरण,

			<ul style="list-style-type: none"> - जथाभावी डोजरको प्रयोग 	<ul style="list-style-type: none"> क्षति हुने, -आर्थिक क्षति हुने, - बालबालिकालाई आवतजात गर्ने, कठिन भई पठनपाठनमा असर पर्ने, - विद्यालय भत्कन सक्ने 	<ul style="list-style-type: none"> -बाँस तथा अन्य बोटविरुवा लगाउने, - अल्पीकणका गतिविधिहरु गर्ने, -विद्यालय भवनमा पक्की गारो लगाउने, - घर तथा विद्यालयको माथिवाट भल काट्ने ,
महामारी, मानव तथा जीवजन्तु मा ठूलो शंकट निम्त्याउने	खडेरी		जलवायु परिवर्तन र वातावरण प्रदुषण	<ul style="list-style-type: none"> - भोकमरी, -विभिन्न रोगको प्रकोप बढ्ने - बालश्रम हुन सक्छ, - मानव बेचबिखन, - ढन्ढको सृजना हुन सक्छ। 	<ul style="list-style-type: none"> - बातावरणीय सरसफाई, - वृक्षारोपण, -प्रदुषणलाई न्युनीकरण गर्ने - जनचेतना जगाउने
मानवको मृत्यु हुनसक्ने	भाडापखाला		<ul style="list-style-type: none"> -फोहर मैला गर्नु - दुषित पानी पिउनु - खुल्ला दिसापिसाप, - जनचेतनाको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> -मानिसको मृत्यु हुने, -उपचारमा खर्च वृद्धि हुने, - बालबालिकामा मनोबैज्ञानिक असर पर्ने, 	<ul style="list-style-type: none"> - सरसफाई विषयमा जनचेतना फैलाउने, -शौचालयको निर्माण र प्रयोग गर्ने -उपचार केन्द्रको स्थापना गर्ने
पीउने पानीको समस्या	वर्षा कम हुनु		<ul style="list-style-type: none"> - पाइप लाईन काट्नु, - मुहान फोहर गर्ने, -बनजंगल फडानी गर्नु -जलवायु परिवर्तन हुनु, -पानीको मुहान तलको भाग खन्नु, -मुहन संरक्षण नगर्नु 	<ul style="list-style-type: none"> -प्रयाप्त खानेपानी नहुनु, -करेसावारी बनाउन कठिन पर्दछ, -रोगव्याध लाग्न सक्छ। 	<ul style="list-style-type: none"> -पाइपलाईन खन्दा १ मी. मुनि खन्ने र पाईप पुर्ने -जनचेतना जगाउने, -पानीको मुहान वरिपरि वृक्षारोपण गर्ने, -पानीको श्रोत भएको स्थान वरिपरि तारबार लगाउने

मानवको मृत्यु हुनसक्ने	चट्याङ्ग	-घर बनाउदा अर्थिङ्ग नगर्नु, -गड्याङ्ग गुड्याङ्गको समयमा सञ्चारका साधन बन्द नगर्नु	- मानिसको मृत्यु हुन सम्भ, घर जल्ने र गाईवस्तु मर्नसक्ने	- घर बनाउदा अर्थिङ्ग गर्ने - गड्याङ्ग गुड्याङ्गको समयमा सावधानी अपनाउने
विद्यालय छोडनसक्ने	बाढी पहिरो	- कमजोर भौगोलिक बनावट हुन् वृक्षारोपण नगरिनु -मुसलधारे वर्षा हुनु।	-बाल बालिकालाई विद्यालय आवतमा कठिन भई पठनपाठनमा असर पर्ने -बालबालिकामा मनोसामाजिक असर,	- वृक्षारोपण गर्ने -काठे पुल बनाउने ग्राविन जालि भरेर बाल लगाउने, -तटबन्ध गर्ने
बालबालिकालाई पठनपाठनमा समस्या हुन सक्ने	दुषित पानी	- जनचेतनाको कमी - मुल सुरक्षित नहुनु, -उमालेर खाने बानी नहुनु	-बालबालिकाले पढाई छोड्ने र पढाईमा बाधा हुने	-जनचेतना जगाउने -पानीका मुहान घेरबार गर्ने -खुला टंयांकी ढकनले छोप्ने।

२.६ संस्थागत विश्लेषण (रोटी चित्र)

विपद् पूर्वको पूर्वतयारी, रोकथाम र अल्पिकरण, विपद्को समयको प्रतिकार्य र विपद् पश्चात्को पुर्नस्थापना र पनुनिर्माण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका लागि आवश्यक पर्ने सेवा, सुविधा, सुरक्षा उपलब्ध गराउने सरकारी निकाय वा सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्थानीय सम्पादक र अन्य मानवीय सेवा प्रदायक संघसंस्था, वित्तीय संस्था, सहकारी, स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, निजी क्षेत्र आदिको उपलब्धता, पहुँच र सम्बन्धको विश्लेषण गरिन्छ । यो औजारले समुदायको सामाजिक सम्बन्ध र महत्वको मापन गर्दछ । यस औजारको प्रयोगबाट समुदायले विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलका सन्दर्भमा सामाजिक तथा सार्वजनिक निकायसम्मको पहुँच कस्तो छ, भन्ने विश्लेषणर्गन सहयोग गर्दछ । सम्बन्ध चित्र तयार गर्दा सराकोरवाला निकायहरूको सम्भावित प्रभावलाई आधार मानी वृत्तलाई ठूलो सानो देखाउने गरिएको छ । आपसी सम्बन्धलाई मोटो रेखाले देखाइएको छ । त्रिवेणी नगरपालिकाको वडा नं. १ देखि ९ सम्म विपद् तथा जलवायु जन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि सहयोग प्राप्त हुनसक्ने कार्यालय तथा संघसंस्थाहरु यसको विश्लेषणबाट प्राप्त नितिजालाई सम्बन्धचित्रमा तयार गरी अनुसूचि ४.३ मा उल्लेख गरिएको छ,

क्र.सं.	कार्यालय संघसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दुरी	प्राप्त हुन सक्ने सहयोग		
				विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात्
नगरपालिकाभित्र						
१	वडा कार्यालय	छतारा	०	-विपद् तथा जलवायु अनुकूलन समिति गठन -जनचेतना,	-खोज तथा उद्धार मनोसामाजिक परामर्श राहत	पुनरस्थापना

				-वृक्षारोपण, -र्याविन तारजाली लगाउने - राहत व्यवस्थापन -कोष स्थापना	उपलब्ध	
२	दलित नेटवर्क	छतारा	१५ मी	सामुहिक छलफल	-खोज तथा उद्धार -विपदमा परेकालाई सहयोग	खाना, कपडा, वितरण
३	युवा समूह	छतारा	२० मी	जनचेतना राहत संकलन	उद्धार तथा घाइतेको ओसारपसार	सुरक्षित स्थानमा बसाई व्यवस्थापन र राहत वितरण
४	आमा समूह	„	२० मी.	जनचेतना राहत संकलन	उद्धार तथा घाइतेको ओसारपसार	आर्थिक सहयोग व्याज मिनाहा
५	कृषि समूह	„	१० मी	खडेरीमा हुर्कनसक्ने बाली विरुवामा रोपनका लागि वितु संकलन, जनचेतना, खाद्यान्त संकलन बाली तथा पशु विमा गराउने	खाद्यान्त वितरण	निशुल्क वितु वितरण गर्ने बाली तथा पशु विमा उपलब्ध गराउने
६	बन उपभोक्ता समिति	„	१५ मी.	विरुवामा रोपनका लागि वितु संकलन, वृक्षारोपण	अस्थायी आवासका लागि सहयोग	काठ उपलब्ध गराउने
७	महिला मञ्च	„	१० मी	जनचेतना, खाद्यान्त संकलन, वृक्षा रोपन	खाद्यान्त संकलन र वितरण साथै खाना पकाई खुवाउने तथ्यांक संकलनमा सहयोग	पुनरस्थापनामा सहयोग
८	गरीबी निवारण बचत समूह	„	५ मी.	र्याली, गोष्ठी	खोज, उद्धार, संरक्षण र सहयोग	बसाई व्यवस्थापन, औषधी खरिद तथा वितरण खाद्यान्त वितरण

९	बाल समूह	„	१० मी	जनचेतना, वृक्षारोपण अन्न संकलन	खोज, उद्धार, प्राथमिक उपचार	पुनरस्थापना र पुनरनिर्माणमा सहयोग
१०	खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता समिति	„	१० मी	पानीजन्य रोगको बारेमा जानकारी सरसफाईको बारेमा जानकारी	सफा स्थानमा बसाउने, सुरक्षित पानी उपलब्ध गराउने, पियुस तथा व्लीचीड पाउडर सहयोग	बस्ती सरसफाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने
१२	नेरेसो कैलाशमाण्डौ उपशाखा	वडा नं. ७	११ कि.मी	- योजना निर्माण - खोज तथा उद्धार सामग्री व्यवस्थापन गर्ने - राहत सामग्री व्यवस्थापन गर्ने - स्वयंसेवकहरुको अध्यावधिक गर्ने	- समन्वय गर्ने -स्थानीय स्वयंसेवक परिचालन गर्ने -घटनाको अनुगमन -खोज तथा उद्धार, -घाइतेको प्राथमिक उपचार	-अस्थायी आवास निर्माण -राहत सामग्री वितरण
१३	नेरेसो छतारा उपशाखा	वडा नं. ७	१० कि.मी	योजना निर्माण - खोज तथा उद्धार सामग्री व्यवस्थापन गर्ने - राहत सामग्री व्यवस्थापन गर्ने - स्वयंसेवकहरुको अध्यावधिक गर्नेखोज तथा उद्धार, राहत सामग्री व्यवस्थापन	- स्थानीय स्वयंसेवक परिचालन गर्ने -घटनाको अनुगमन -खोज तथा उद्धार, -घाइतेको प्राथमिक उपचार	-अस्थायी आवास निर्माण -राहत सामग्री वितरण
१४	जलश्रोत	वडा नं. ४	१ कि.मी	- प्रचार प्रसार - निर्माण	- खोज तथा उद्धारमा सहयोग	- राहत वितरणमा सहयोग गर्ने
१५	विद्युत अफिस	वडा नं. ८	१ कि.मी	- प्रचार प्रसार गर्ने -आर्थिक व्यवस्थापन गर्ने	- विद्युत आपूर्ति गर्ने	अस्थायी आवासमा विद्युत आपूर्ति गर्ने
१६	प्रहरी चौकी	वडा नं. ४	१ कि.मी.	- जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने	सूचना प्रवाह गर्ने	

	वडा बाहिर					
१	स्वास्थ्य चौकी	त्रि.न.पा. २	३० मी	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना, औषधी भण्डारण	स्वास्थ्य शिविर संचालन, स्वास्थ्य उपचार	निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान
२	प्रहरी चौकी	त्रिनपा ४	२:३०मी	सामग्री व्यवस्थापन जनचेतना	खोज तथा उद्धार, थप सहयोगको लागि पहल गर्ने	राहत ओसारपसार वितरण र सहयोग, सुरक्षाको व्यवस्था गर्ने
३	नगरपालिका	त्रिनपा ४	३ घ.	जनचेतना प्रशिक्षण, राहत सामग्री व्यवस्थापन , अल्पीकरण खोज तथा उद्धार सामग्री , विपद तथा जलवायु उत्थानशील समति गठन, योजना निर्माण र कार्यान्वयन पूर्व सूचना प्रणालीको विकास	खोज तथा उद्धार सामग्री उपलब्ध, राहत वितरण खाद्यान्न वितरण सामाजिक मनो परामर्श गर्ने	पुनरस्थापना तथा पुनर्निर्माण गर्ने
४	ने.रे.सो. छतारा उपशाखा	त्रि.नपा. २	२ घ.	जनचेतना प्रशिक्षण, राहत सामग्री व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार सामग्री	खोज तथा उद्धार टोली खटाउने, राहत वितरण	राहत बाँडने, खटाउने, राहत वितरण
नगरपालिका बाहिरका संघ संस्था						
१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय/नेपाल आर्मी	बडी मालिका न.पा.	१८ कोष	सूचना संकलन, तालिम	खोज तथा उद्धार	राहत वितरणमा सहयोग
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	„	„	राहत व्यवस्थापन, तालिम संचालन	खोज तथा उद्धार	राहत वितरण, पुनरस्थापना,
३	जिल्ला प्रसासन कार्यालय	„	„	पूर्व सूचना प्रणालीको विकास, जनचेतना विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना बनाउने, विपद् कोष स्थापना गर्ने	खोज तथा उद्धार	राहत वितरण, पुनरस्थापना, पुनर्निर्माणको लागि सहयोग
४	जिल्ला पशुसेवा कार्यालय	„	„	पशुस्वास्थ्य विमा गर्ने	पशुको व्यवस्थापन	पशुबाट फैलिन सक्ने

						रोगको उपचार गर्ने
५	जिल्ला समन्वय समिति	„	„	जनचेना दिने खालका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने राहत व्यवस्थापन	खोज तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	घाइतेलाई उपचार गर्नको लागि उपचार टोली व्यवस्थापन गर्ने
६	महिला बालबालिका कार्यालय	तथा „	„	जनचेतना जगाउने विपद् कोषको स्थापना गर्ने	घाइतेको खोज तथा उद्धार मा सहयोग गर्ने,	मनोपरामर्श सेवा दिने बालबालिका र गर्भवती महिला, वृद्ध, अपांगहरुको संरक्षण गर्ने, राहत वितरणमा सहयोग गर्ने
७	जि.कृषि विकास कार्यालय	„	„	विउ भण्डारण गर्ने, जनचेतना जगाउने, कृषि विमा गर्ने	„	निशूल्क वीउ वितरण गर्ने कृषि विमा रकम उपलब्ध गराउने
८	मलपोत कार्यालय	„	„	जनचेतना जगाउने		जग्गाको कर मिनाहा गर्ने
९	नेपाल टेलिकम	„	„	सूचना प्रदान गर्ने	सञ्चारलाई सुचारु गर्ने	सञ्चार सेवामा लाग्ने रकममा छुट गर्ने
१०	रेडियो बाजुरा र पौरखी	„	„	प्रकोप सम्बन्धी सूचनाहरु रेडियो मार्फत प्रचार प्रसार गर्ने	घटनाहरु अपडेट गर्ने,	वस्तिविक सूचनाहरु संकलन गर्ने
११	पत्रकार महासंघ	„	„	पत्रपत्रिकामार्फत विपद् जलवायु परिवर्तन विषयमा प्रचार प्रसार गर्ने	तथ्य समाचारहरु देश व्यापी बनाउने, र सहयोगका लागि आह्वान गर्ने	पुनरस्थापना र निर्माणका लागि श्रोत जुटाउन सञ्चार माध्यामहरुबाट प्रचारप्रसार गर्ने

२.७ तापक्रम र वर्षाको विष्लेषण

जलवायूको अवस्था

अर्ध उष्ण, समशितोष्ण, शितोष्ण र ठण्डा शितोष्ण ४ प्रकारको हावापानी रहने यस क्षेत्रको गृष्ममा १८ डिग्रीदेखि ३२ डिग्री र हिउँदमा ० देखि ५ डिग्री तापक्रम हुने गर्छ र औषत वर्षा अधिकतम ८० इन्च र न्यूनतम २५ इन्चसम्म पर्ने गरेको छ।

श्रोत: जिल्ला स्तरीय विपद् व्यवस्थापन योजना २०७४ बाजुरा

२.८. लक्षित समूह छलफल

समुदायका महिला, वालवालिका, सीमान्तकृत वर्ग, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, जनजाति समेत सबै वर्गलाई समेटेर सडकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका विभिन्न औजारको प्रयोगाट प्राप्त सचूना तथा तथ्याङ्कको पुनरावलोकन, अनुगमन वा परीक्षण र छुटेका विषय पत्ता लगाउन समुदायको सानो समूहमा छलफल गरिएको थियो। यस छलफलमा सबै सहभागीलाई समान रूपले आफ्ना विचार र भनाई राख्न लगाई विपद् तथा जलवायु परिवर्तनका कारण त्यस बडाको कृषि, पशुपालन तथा खाद्य सुरक्षा, वन तथा जैविक विविधता, जलवायु जन्य प्रकोप, जलस्रोत र उर्जा, भौतिक पूर्वाधार, मानव स्वास्थ्य आदि क्षेत्रहरुमा ३० वर्ष पहिले र हाल महसुस गरिएका असर तथा प्रभाव एवं भविष्यको अनुमानका बारेमा छलफल गरि निम्नअनुसारको ढाँचामा सूचीकृत गरिएको छ।

बडा	समस्या	३० वर्ष अगाडिको अवस्था	हाल महसुस गरिएको प्रभाव	कारण	कारक तत्व	सम्भावित समाधानका उपाय
१	तापक्रममा वृद्धि हुनु	ठीक मौसमामा पानी पर्ने जाडो हुने वनजंगल हराभरा थिए।	खडेरी, भोकमरी पर्नु पानीको अभाव हुनु	जनसंख्या वृद्धि, जलवायु परिवर्तन हुनु	वनजंगल फडानी हुनु	- वृक्षा रोपणगर्ने - सिंचाई पोखरी बनाउने
	बन्यजन्तु/पशुपंछी लोप हुनु	जनघनत्व कम थियो। वनजंजल भएकाले पशु पंछी प्रसस्त पाइन्थे	बन्य जन्तु लोप हुदै गएको छ।	जलवायु परिवर्तन हुनु	बासस्थानको अभाव हुनु, वनजंगल फडानी हुनु, चोरी शिकारी बढ्नु	- वनजंगल जोगाउन नेपाल सरकारको दरिलो कानून बन्नु पर्ने - चोरी शिकारी गर्नेलाई कारबाही गर्ने - वृक्षारोपण
	पानीको मुहान सुक्नु	पहिले वातावरण हराभरा भएकाले पानीका मुहान भएको र पानीजन्य जतातै थिए। प्रसस्त पानी थियो।	खानेपानीको समस्या अभाव भएको र पानीजन्य प्रकोपको वढी भएको।	जलवायु परिवर्तन	बनजंगल विनाश गर्नु जंगलमा आगलागी हुनु	- पानीको मुहान तथा खाली डाँडामा वृक्षारोपण गर्ने, - पानीको मुहान संरक्षण गर्ने
	जडीबुटी लोप हुनु	पहिले बस्ती पातलो भएकाले कुनै रोग लागेमा जडीबुटी प्रयोग गर्दा निको हुन्थ्यो।	जंगलमा जडीबुटी हराएको छ	पानी नपर्नु	- जडीबुटी चोरी निकासी हुनु, - जडी बुटीको संरक्षण नहुनु	- जडीबुटी संरक्षण गर्न पहल गर्ने, - जडीबुटीको खेती गर्ने - चोरी निकासी गर्नेलाई कारबाही गर्ने - जनचेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने
	बनविनास भएर पहिरो जानु	पर्याप्तमात्रामा बनजंगल थिए जतातै पानीको मुहान थियो	खडेरी पर्नु	जनसंख्या वृद्धि	जनसंख्या वृद्धि, क्षेत्रमा अल्पीकरणका कार्यहरु गर्ने	वृक्षा रोपण गर्ने जनचेतना जगाउने पहिरो क्षेत्रमा अल्पीकरणका कार्यहरु गर्ने

					व्यवस्थित बसोवासका लागि नीति नियमहरु लागू गर्ने
रोगको प्रकोप (महामारी)	रोग अवस्था थिएन रोग लागदा जडीबुटीको प्रयोगले सन्चो हुन्थ्यो ।	फैलिने संख्यामा वृद्धि हुनु, उपचारमा कठिनाई हुनु बातावरणीय प्रभाव वढी हुनु	बातावरण प्रदुषण	- औषधीको प्रयोगको सटटा धार्मी भाँकीको अन्धविश्वास सरसफाईमा कर्मी	- जनचेतना जगाउने - अभिमुखीकरण गर्ने, स्वास्थ्य सेवामा पहुँच बढाउने, खानेपानी तथा सरसफाईको पहुँमा वृद्धि गर्ने
कुपोषणमा वृद्धि	खाद्यवाली प्रसस्त उत्पादन हुनाले कुपोषणको कुनै अवस्था नदेखिनु	धेरैजसो बालबालिकामा कुपोषण देखिएको	- आधुनिक उत्पालनको नाममा रासायनिक मल र औषधिको प्रयोग	- सन्तुलित खानाको प्रयोग नहुनु (तयारी खानाको प्रयोग)	- तरकारी खेती घरघरमा लगाउने (गोवरमलको प्रयोग गरी विषाधियुक्त खानाको कम प्रयोग गर्ने - पौष्टिक खाना खान पहल गर्ने
उत्पादनमा असर	बढी उत्पादन हुन्थ्यो	अहिले उत्पादन घटेको छ ।	खडेरी	पानी नपर्नु वैदेशिक रोजगारको कारण खेतीपाती मा आधुनिक कृषि प्रणालीको अभाव कृषि विमा तथा सरकारी लगानीमा कर्मी	- सिंचाई पोखरी निर्माणगर्ने सिंचाई कूलो निर्माण गर्ने आधुनिक कृषि प्रणालीको व्यवस्था गर्ने (मल, वीउवीजन, तालिम, औजार र कृषि विमा)
बनस्पति नास हुनु	जंगलमा पहिले गाजो हुन्थ्यो	अहिले कमि हुन्छ , बनमाराले ढाकेको छ ।	जलवायु परिवर्तन	आवश्यक भन्दा बढी रुख काटिनु	-बनमारा हटाउने - गाइवस्तु नछोड्ने
बाली सुक्नु (खाद्यान्त अभाव)	पहिले आद्यान्त अभाव थिएन	खडेरी पर्नु	बनजंगलको विनास	जलवायु परिवर्तन, अत्यधिक रासायनिक मलको प्रयोग	- वृक्षा रोपणगर्ने, - जैविक मल तथा गोठेमलको प्रयोग गर्ने आकाशे पानी संकलन केन्द्र बनाउने र सिंचाई गर्ने ।
मानवीय क्षति हुनु	पहिले चट्याङ्ग कमी पर्दथ्यो	धेरै आर्थिक भौतिक तथा मानवीय क्षति हुनु	चट्याङ्ग	अर्थिङ्ग नगर्नु	घरमा अर्थिङ्ग गर्ने गड्याङ्ग गुड्डाङ्गको समयमा बाहिर नवस्ने, ठूला रुखमुनि नवस्ने चट्याङ्गको समयमा विद्युतीय सामग्री प्रयोग नगर्ने र स्वीच बन्द गर्ने

२.९ स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधिको लेखाङ्कन :

यस अनुसूचीमा उल्लेख भएका सङ्कटासन्ता तथा क्षमता विश्लेषणका आजौरको प्रयागेबाट समदुयमा विपद्को सामनागर्न अपनाउने उपायहरूको विष्लेषण गरिएकोछ । गतिविधिहरूको सूचि तयार गरी निम्न बमोजिमको खाकामा स्थानीय ज्ञान, सीप र विधिको सूचीकरण गरिएकोछ । यसले विपद्को समना गर्न भविष्यमा अपनाउनु पर्ने विधिको पहिचान गर्नेछ, जसबाट स्थानीय ज्ञान र सीपको प्रबर्द्धन गर्न सहयोग पुग्नेछ ।

वडा नं.१

क्र. सं.	विपद्को प्रकार	विपद् भएको महिना/बर्ष	विपद् पहिले गरिएका पुर्व तयारी तथा जोखिम न्यूनिकरणका कार्य		विपद्को सामनाको लागि विपद्को समय र पछि अपनाइएका विधि	
			व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा	व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा
१	पहिरो	२०५० भाद्र ५ गते	पानी निकासका लागि भल कुलो खनेको	-	पानीको निकास वृक्षा रोपण	घर छोडेर जंगलका गाई गोरी बाँध्ने गोठमा बसाई सरेको ।
२	असिना	२०४५ असार १५	बाली लगाउने र भित्राउने समयमा हेरफेर गरियो ।	बाली लगाउने र भित्राउने समयमा हेरफेर गरियो ।	विभिन्न ठाउमा गाई खाद्यवस्तुको सहयोग मागियो	असिनाले क्षति क मगर्ने खालका वीउको खोजी
३	हिमपात	२०५४ माघ २५ गते	हिमपातबाट पर्नसक्ने असरलाई क मगर्न जनचेतना जगाईयो ।	”	हिमपातले विपदमा परेका व्यक्तिलाई न्यानोपार्नका लागि दाउराको व्यवस्था	चिसोबाट बच्न होचा खालका घर निर्माण गर्ने अभियान गरी त्यस्तै प्रकारका घरहरु निर्माण गरियो ।

वडा नं. २

क्र. सं.	विपद्को प्रकार	विपद् भएको महिना/बर्ष	विपद् पहिले गरिएका पुर्व तयारी तथा जोखिम न्यूनिकरणका कार्य		विपद्को सामनाको लागि विपद्को समय र पछि अपनाइएका विधि	
			व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा	व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा
१	पहिरो	२०१६ श्रावण	पानी निकासका लागि कुलो खनेको	पानी निकासाको व्यवस्था र वृक्षारोपन	बसाईसराई गराएको	बसाई सराई तथा विस्थापित ।
२	बाढी	२०६२ भाद्र	पानी निकासका लागि कुलो खनेको	पानी निकासाको व्यवस्था र वृक्षारोपन	बसाईसराई गराएको	बसाई सराई तथा विस्थापित ।
३	हैजा	१०९९ जेष्ठ	बसेठाउँको स्थानान्तरण, सरसफाई	सरसफाईमा विषेश जोड दिएको	उपचार, सरसफाई स्थानान्तरण	उपचार, सरसफाई स्थानान्तरण
४	असिना	२०२७ चैत्र	बाली लगाउने र भित्राउने समयमा हेरफेर गरियो	बाली लगाउने र भित्राउने समयमा हेरफेर गरियो	विभिन्न संघसंस्थामा अनरोध गरियो	

वडा नं. ३

क्र. सं.	प्रकोपको प्रकार	विपद् भएको वर्ष / महिना	विपदपहिले गरिएका पूर्वतयारी तथा जोखिम न्यनीकरणका कार्य		विपद्को सामनाका लागि विपद्को समय र पछि अपनाइएका विधि	
			व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा	व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा
३	हैजा	१०९९ जेष्ठ	बस्नेठाउँको स्थानान्तरण, सरसफाई	सरसफाईमा विषेश जोड दिएको	उपचार, सरसफाई स्थानान्तरण	उपचार, सरसफाई स्थानान्तरण

वडा नं. ४

क्र. सं.	प्रकोपको प्रकार	विपद् भएको वर्ष / महिना	विपदपहिले गरिएका पूर्वतयारी तथा जोखिम न्यनीकरणका कार्य		विपद्को सामनाका लागि विपद्को समय र पछि अपनाइएका विधि	
			व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा	व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा
१	पहिरो	२०४३ श्रावण	०	०	- प्रभावित परिवारको खोजी - प्रभावित परिवारलाई राहत वितरण - परिवारलाई सुरक्षित बस्त सहयोग गरेको	- प्रभावित परिवारलाई राहत वितरण - परिवारलाई सुरक्षित बस्त सहयोग गरेको

वडा नं. ५

क्र.सं.	विपद्को प्रकार	विपद् भएको महिना/बाढी	विपद् पहिले गरिएका पुर्व तयारी तथा जोखिम न्यूनिकरणका कार्य		विपद्को सामनाको लागि विपद्को समय र पछि अपनाइएका विधि	
			व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा	व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा
१	पहिरो	२०५० असोज १५ र असार २०	वृक्षारोपणका लागि समुदायका सबैलाई जनचेतना	वृक्षारोपन र तटवन्ध गरेको		मानव खोज तथा उद्धार, वस्ती व्यवस्थापन स्वास्थ्य उपचार
२	आगलागी	२०६० जेष्ठ		आगो निभाउने काम		आगो निभाएको वृक्षारोपन र जनचेतना अभिवृद्धि गरेको
३	बाढी	२०६२ असार २०	चेतना अभिवृद्धि, पूर्वतयारी	खोज तथा उद्धार	सबै समुदायलाई सूचना प्रवाह गरेको	राहतका लागि सम्बन्धित निकायमा जानकारी तथा मार्ग गरेको

वडा नं. ६

क्र.सं.	विपद्को प्रकार	विपद् भएको महिना/बाढी	विपद् पहिले गरिएका पुर्व तयारी तथा जोखिम न्यूनिकरणका कार्य		विपद्को सामनाको लागि विपद्को समय र पछि अपनाइएका विधि	
			व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा	व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा

१	बाढी	२०४५ असार २३	०	०	- प्रसासनमा गरेको	तत्काल सुचना	- घर बनाउनको लागि सहयोग गरेको
---	------	-----------------	---	---	-------------------------	-----------------	----------------------------------

वडा नं. ७

क्र.सं.	विपद्को प्रकार	विपद् भएको महिना/बर्ष	विपद् पहिले गरिएका पुर्व तयारी तथा जोखिम न्यूनिकरणका कार्य			विपद्को सामनाको लागि विपद्को समय र पछि अपनाइएका विधि
			व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा	व्यक्तिगत रूपमा	
१	बाढी	२०४६ बैशाख २०	०	०	०	पुनः खेतवारी बनाउने कार्य भएको
२	पहिरो	२०४२ श्रावण १५	०	०	०	काठेपुल निर्माण गरिएको
३	हुरी बतास	जेष्ठ र बैशाख	०	०	०	पछि पुनः छाना छुवाएको
४	महामारी	१९९४ १५ साल असार	०	०	०	जडीबुटीको औषधी प्रयोग गरेको बच्नका लागि जंगलतिर गएको
५	असिना	२०५२ जेष्ठ २१ र २०७२ चैत्र ५ कार्तिक	०	०	०	गाइवस्तुलाइ उपचार गरी एको राहतका लागि पहल गरी विश्व खाद्य कार्यक्रमबाट बाटो खन्ने कार्यक्रम परी चामल प्राप्त भएको

वडा नं. ८

क्र.सं.	विपद्को प्रकार	विपद् भएको महिना/बर्ष	विपद् पहिले गरिएका पुर्व तयारी तथा जोखिम न्यूनिकरणका कार्य			विपद्को सामनाको लागि विपद्को समय र पछि अपनाइएका विधि
			व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा	व्यक्तिगत रूपमा	
१	बाढी	२०५६ श्रावण १०				

वडा नं. ९

क्र.सं.	विपद्को प्रकार	विपद् भएको महिना/बर्ष	विपद् पहिले गरिएका पुर्व तयारी तथा जोखिम न्यूनिकरणका कार्य			विपद्को सामनाको लागि विपद्को समय र पछि अपनाइएका विधि
			व्यक्तिगत रूपमा	सामुहिक रूपमा	व्यक्तिगत रूपमा	
१	बाढी	२०४२				पहिरो रोकथामका लागि सुख्खा गारो लगाएको वक्षारोपण गरिएको
२	पहिरो	२०४० भन्दा पहिले				

२.१० वडाको संकटासन्ता स्तरीकरण :

वडाको संकटासन्ता स्तरीकरणको लागि वडा स्तरबाट विश्लेषण गरि त्याएको ऐतिहासिक समयरेखाबाट प्राप्त विवरणका आधारमा मानवीय क्षति, प्रभावित परिवार संख्या, घरको क्षति, आर्थिक क्षति, खेतियोग्य भूमिको क्षतिको आधारमा वडा अनुसारको ५ वटा प्रमुख प्रकोपको क्षति विवरणलाई डाटा विश्लेषण तालिकामा भरी यसमा संक्षिप्त विश्लेषण तालिका रहेको छ। यसरी सबैभन्दा बढी संकटासन्त २ नं. वडा रहेको छ, भने सबैभन्दा कम संकटासन्त वडा नम्बर ८ रहेको छ। जुन अनुसूचि ४.१ मा उल्लेख गरिएको छ। पहिरोको जोखिमा भने तल उल्लेखित वस्ती र क्षेत्र रहेका छन्।

जोखिम तथा संकटासन्ता विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाका आधारमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माणका लागि गरिएका सिफारिसहरु

- **विपद् पूर्व तयारीका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने** (खोज तथा उद्धारका सामग्री व्यवस्थापन गर्ने, राहत सामग्रीको व्यवस्थापन गर्ने, सुरक्षित गोदाम घर निर्माण, विपद् तथा जलवायु उत्थानशील विशेष कोष निर्माण तथा व्यवस्थापन, पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना र विकास, दक्ष जनशक्ति कृत्रिम घटना अभ्यास आदि)
- **विपद् जोखिम न्यूनीकरणका गतिविधिहरु** (वडा नं. २ मा रहेको पार्वती माविमा कक्षाकोठा मर्मत, वडा नं. ५ को किम्नी भुवातोलामा ग्याविन वाल र काठे पुल निर्माण, वडा नं. ६ मा रहेको मन्टेश्वरी माविको सिढीमा रेलिङ्ग निर्माण, वडा नं. ३ मा रहेको भागेश्वरी आधारभूत विद्यालयमा छाना मर्मत, वडा नं. ३ मा रहेको घर माथिको ग्याविन वाल निर्माण, वडा नं. ६ को मष्टेश्वरी मा.वि. र वडा कार्यालयकोवीचको खोलामा काठे पुल निर्माण, वडा नं. ७ को सिंचाई कुलो निर्माण, वडा नं. ६ र ७ को वीचको घट्टेखोला जाने बाटोमा ग्याविन वाल र काठे पुल निर्माण आदि)।
- **जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन** (रेडियो सन्देश, DRR / CCA अभिमुखीकरण, सन्देश वोर्ड निर्माण, प्रतियोगिताहरु, पोष्टर पम्फलेट, कृतिम घटना अभ्यास, अध्ययन अवलोकन भ्रमण र तालिम आदि।)
- **वस्ती व्यवस्थापनको लागि नीतिगत व्यवस्था** (भवन निर्माण आचार संहिता लागू गर्ने, वातावरणीय प्रभाव भूल्यांकन नीती लागू गर्ने)
- **विपद्को समयका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने** (खोज तथा उद्धार, सूचना संकलन, राहत, पुनर्नाभ (पुनरस्थापना, पुनरनिर्माण र जीविकोपार्जन सम्बन्धीय कार्यहरु सञ्चालन गर्ने)
- **खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार, लेखाजोखा, राहत व्यवस्थापन र समन्वय आदि विषयमा तालिम तथा कार्य समूह आदि (Task Team) गठन र क्षेत्रगत समिति गठन गर्नुपर्ने**
- **एचआईभी संक्रमण रोकथामका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन र एचआईभी भएकाहरूलाई हेरचाह र सहयोग कार्यक्रम**
- **पहिरोको जोखिम वस्ती रहेको क्षेत्र** : यस नगपालिका अन्तरगतका प्रकोपबाट उच्च जोखिममा रहेका वस्तीहरु स्थानान्तरण गर्न सिफारिस गरिएको छ। वडा नं. १ को विशाल बजार र सल्लेडी, वडा नं. २ को सिम्ला सिन्नेकोट, चौसाल टोल, वडा नं. ३ को मष्टेश्वरी मैनेखोलासम्मको क्षेत्र, वडा नं. ४ को पिपलसैन र राउतेला, वडा नं. ५ किम्नी ढोड क्षेत्र, भुवाखोला वडा नं. ६ पन्थारा, गैरा र फल्नेतोला, वडा नं. ७ को खिरपाटा, लामागडा, घट्टेखोला क्षेत्र वडा नं. ८ पन्ताली, ढडाली, कालापानी, गिरीवाडा, नेपाली टोल, बमबाडा, वडा नं. ९ भाटवाडा, ताम्सु, तुवाकोट, रटुनीपानी (वेडुपानी) बाँगापाटा, पैमा पारीवन पहिरोको जोखिममा रहेका छन्। यि मध्ये, वडा नं. १ को विशालबजार, २ को सिम्ला र सिन्नेकोट, वडा नं. ६ को फल्नेतोला, वडा नं. ८ को पन्ताली, बमबाडा र वडा नं. ९ को पैमा का वस्तीलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न सकिछ।

खण्ड-३ : विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन योजना

त्रिवेणी नगरपालिकामा पहिचान भएका प्रकोपहरुको स्तरीकरणको परिणामको आधारमा स्तरीकरण गरिएका पहिरो खडेरी, हुरीबतास आगलागी ,बाढी चट्याङ्ग, असिना बन्यजन्तु आतंक, मानव जन्य प्रकोप एचआइभी संक्रमण जस्ता प्रकोपहरुको विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरी यस खण्डमा राखिएको छ। योजना तर्जुमा गर्दा मुख्य तीन भागमा उल्लेख गरिएको छ। विपद् पूर्वका क्रियाकलाप, विपदको समयका क्रियाकलापहरू र विपद् पश्चात्का क्रियाकलापहरूलाई समेटिएको छ। विपद् पूर्वका क्रियाकलापहरू तय गर्दा ५ वटा शिर्षकहरू मानव संसाधन तथा संस्थागत विकास, भौतिक पूर्वाधार विकास, प्राकृतिक स्रोत संरक्षण, जीविकोपार्जनमा सुधार र नीतिगत विकास तथा परिमार्जन अन्तर्गत व्यवस्थापन क्रियाकलापहरू उल्लेख गरिएको छ। यसका साथै नीतिगत योजना, चेतना अभिवृद्धिका योजना, पूर्व तयारीका योजना, भौतिक पूर्वाधार विकासका योजना, विपद् सामनाका योजना तथा पूर्नर्लाभ योजनाहरू समावेश गरिएको छ।

विपद् पूर्वतयारीका साभा कार्यहरू :

प्राथमिकता क्रम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्था		समय अवधि
			आन्तरिक	बाह्य सहयोग	
१	<ul style="list-style-type: none"> - स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिको नियमित गठन / पुर्नगठन गर्ने। - विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना अध्यावधि गर्ने 	नगरपालिका र स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नेपाल जलवायु सहयोग कार्यक्रम, मीस बाजुरा, यूनीसेफ			
२	<ul style="list-style-type: none"> - नगरपालिकास्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिलाई विपद्, जोखिम तथा संकटासन्ताविषयमा तालिम 	स्थानीय विपत तथा जलवायु उत्थानशील समिति नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नेपाल जलवायु सहयोग कार्यक्रम, मीस बाजुरा, यूनीसेफ			
३	<ul style="list-style-type: none"> - विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी चेतना अविभवृद्धिका क्रियालापहरू सचालन गर्ने 	नगरपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, यूनीसेफ नेपाल जलवायु सहयोग कार्यक्रम, मीस बाजुरा,			
४	<ul style="list-style-type: none"> - राहत रामग्री व्यवस्थापन गर्ने - खोज तथा उद्धार सामग्री व्यवस्थापन गर्ने - पूर्व सूचना प्रणाली जडान र विकास गर्ने - गोदाम घर निर्माण, - विपद् तथा जलवायु उत्थानशील विशेष कोष वा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोष निर्माण तथा परिचालन, - जनशक्ति तयार गर्ने (प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार स्वयंसेवक भूकम्प प्रतिरोधी घर बनाउनको लागि जनशक्ति डकर्मी, सिकर्मी तयार गर्ने आदि 	नगरपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, यूनीसेफ,			

योजना – जनचेतना

क्रसं	प्रकोपहरु	क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतहरु		समय सिमा
				आन्तरिक	वाह्य	
१	भुकम्प	<ul style="list-style-type: none"> - अभिमुखीकरण, तालिम, - भूकम्प प्रतिरोधी घर बनाउनको लागि जनचेतना तथा भूकम्प प्रतिरोधी घर बनाउनको लागि जनशक्ति तयार गर्ने - जनचेतनामूलक सूचना प्रचार प्रसार, होर्डिङ बोर्ड जडान, पर्चा पम्प्लेट वितरण, माइक्रोफोन, - बाल समूहमा प्रतियोगिता सञ्चालन - घुडा टेकी गुडल्की ओत लागि समात सम्बन्ध अभ्यास गर्ने, कृत्रिम घटना अभ्यास सञ्चालन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका, बडा कार्यालय, यूनीसेफ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, मीस बाजुरा 			
२	बाढी/पहिरो	<ul style="list-style-type: none"> - बाल बालिकाहरु र समुदायका मानिसहरुलाई बाढी पहिरो विषयमा अभिमुखीकरण गर्ने, - तालिम सञ्चालन - जनचेतनामूलक सूचना प्रचार प्रसार <ul style="list-style-type: none"> - पूर्व सूचना प्रणाली जडान(पानीको वहाव नाप्ने यन्त्र, आकाशको पानी नाप्ने यन्त्र आदि - सूचनामूलक होर्डिङ बोर्ड जडान, माइक्रोफोन, गर्ने, - बाल समूहमा प्रतियोगिता गर्ने - भूकम्प सुरक्षा दिवस मनाउने, - कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने - झटपट भोला तयारी अवस्थामा राख्न चेतना जगाउने (सन्देश बोर्ड निर्माण, प्रतियोगिताहरु, पोष्टर पम्प्लेट, 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका, बडा कार्यालय, यूनीसेफ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, मीस बाजुरा, जल उत्पन्न प्रकोप, भू संरक्षण कार्यालय, स्थानीय एफएम, रेडियो तथा पत्रपत्रिका, बाल समूह आदि 		○..... ...	
३	हुरीबतास	<ul style="list-style-type: none"> - विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखीकरण - जनचेतना अभिवृद्धिको लागि क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने । - जनचेतनामूलक सूचना प्रचार प्रसार <ul style="list-style-type: none"> - तालिम, गोष्ठीको आयोजना गर्ने, अध्ययन अवलोकन भ्रमण 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका, बडा कार्यालय, यूनीसेफ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्थानीय एफएम, रेडियो तथा पत्रपत्रिका, मीस बाजुरा, बाल समूह, बाल सञ्चाल, संघसंस्थाहरु 			
४	आगलागि	<ul style="list-style-type: none"> - सुमदायमा अभिमुखीकरण गर्ने - बाल समूहमा प्रतियोगिताहरु गर्ने - रेडियो तथा पत्रपत्रिकाबाट जनचेतनामूलक सूचना प्रचार प्रसार <ul style="list-style-type: none"> - होर्डिंगबोर्ड तयारी तथा जडान गर्ने - हावाको गति नाप्ने यन्त्रहरु जडान गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका बडा कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, स्थानीय एफएम, रेडियो तथा पत्रपत्रिका, मीस बाजुरा, यूनीसेफ बाल समूह 		○	

			स्थानीय एफएम, रेडियो तथा पत्रपत्रिका र बाल समूह आदि		
५	खडेरी	<ul style="list-style-type: none"> - बाल समूहमार्फत जनचेतना जगाउने खालका कार्यक्रम - तालिम प्रदान गर्ने । - वीउ लगाउने सम्बन्धी तालिम दिने - जनचेतनामूलक सूचना प्रचार प्रसार <ul style="list-style-type: none"> - कृषकहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने - जनचेतनामूलक सूचना एफएम, रेडियो, पत्रपत्रिकाहरुबाट प्रचार प्रसार गर्ने, 	स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका सुआहारा, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, कृषि विकास कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, मीस बाजुरा, सुआहारा, स्थानीय एफएम, रेडियो तथा पत्रपत्रिका,	०	०
६	असिना	<ul style="list-style-type: none"> - विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी चेतना विकासका लागि क्रियाकलाप संचालन गर्ने - छिटो पाक्ने वीउको बारेमा तालिम दिन - जनचेतनामूलक सूचना एफएम, रेडियो, पत्रपत्रिकाहरुबाट प्रचार प्रसार गर्ने 	स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका सुआहारा, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, कृषि विकास कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सुआहारा, स्थानीय एफएम, रेडियो तथा पत्रपत्रिका, बाल समूह		
७	चट्याङ्ग	<ul style="list-style-type: none"> - तालिम, अभिमुखीकरण गर्ने - जनचेतनामूलक सूचना प्रचार प्रसार - घर बनाउदा अर्थिङ्ग गर्न जनचेतना जगाउने 	स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका यूनीसेफ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, मीसबाजुरा, स्थानीय एफएम, रेडियो तथा पत्रपत्रिका, बाल समूह		
८	जनावर आतंक	<ul style="list-style-type: none"> - जनचेतना जगाउने खालका क्रियाकलापहरु संचालन गर्ने - विमाको व्यवस्था गर्ने - वैकल्पिक व्यवशायको लागि तालिम आदि 	स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका, पशुसेवा कार्यालय, बडा कार्यालय, कृषि विकाश शाखा, कार्यालय		
९	एचआईभी र एडस	<ul style="list-style-type: none"> - जनचेतना अभिवृद्धिका लागि क्रियाकलाप संचालन गर्ने । - पोषण सहयोग गर्ने - एचआईभी भएकाहरुका लागि CD4 Cell / Count / Viral load परीक्षण गर्ने आर्थिक सहयोग जनचेतनामूलक सूचना प्रचार प्रसार 	बडा कार्यालय, नगरपालिका, स्वास्थ्य कार्यालय, स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, सुआहारा, कृषि विकास शाखा, स्थानीय एफएम, रेडियो तथा पत्रपत्रिका, बाल समूह आदि		

योजना – भौतिक निर्माण

क्रसं	प्रकोपहरु	क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोत हरु	समय सिमा
१	भूकम्प	<ul style="list-style-type: none"> - भवन निर्माण आचार संहिता अनुसार घर तथा सार्वजनिक भवन निर्माण गर्ने 	बडा कार्यालय तथा नगरपालिका कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग	आन्तरिक	बाह्य

			कार्यक्रम, मीस बाजुरा, यूनिसेफ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति अन्य संघ संस्थाहरु	
२	बाढी पहिरो	- ग्रयाविन वाल लगाउने - वृक्षारोपण गर्ने, - तटबन्धन निर्माण गर्ने, - पुल निर्माण गर्ने । - पूर्व सूचना प्रणाली जडान गर्ने (रेन गोज, पानीको वहाव मापन यन्त्र तापक्रम मापन यन्त्र आदि)	बडा कार्यालय तथा नगरपालिका कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, यूनीसेफ नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, यूनिसेफ, मीस बाजुरा अन्य संघसंस्थाहरु	
३	हुरी बतास	- घरहरु बलियो गरी छुवाने - जस्ता उपलब्ध गराउने - हावाको वहाव मापन यन्त्र जडान गर्ने	बडा कार्यालय तथा नगरपालिका कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी यूनीसेफ, मीस बाजुरा, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम र अन्य संघ संस्थाहरु	
४	आगलागी	- आगलागि नहुने खालका सामग्रीले घर बनाउने र छुवाउने	बडा कार्यालय तथा नगरपालिका कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, मीस बाजुरा, यूनीसेफ, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम	
५	खडेरी	- सिचाई पोखरी निर्माण गर्ने । - सिचाई कुलो निर्माण गर्ने - मूल संरक्षण गर्ने - वृक्षारोपण गर्ने	बडा कार्यालय तथा नगरपालिका कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, मीस बाजुरा , बन कार्यालय, बन उपभोक्ता समिति,यूनीसेफ,नेपाल जलवायु सहयोग कार्यक्रम	
६	बन्यजन्तु आतंक	- खेत बारीमा घेरा बार लगाउँने	बडा कार्यालय तथा नगरपालिका कार्यालय,	
७	असिना	वित उपलब्ध, कृषि विमा र पशु विमा	बडा कार्यालय तथा नगरपालिका कार्यालय, कृषि, पशुसेवा कार्यालय	
८	चट्टयाङ्ग	अर्थिङ्गका लागि सामग्री उपलब्ध गरउने	बडा कार्यालय तथा नगरपालिका कार्यालय, यूनीसेफ	

योजना – पूर्वतयारी

क्र.सं.	प्रकोपहरु	क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतहरु	
				आन्तरिक	वाहन्य
१	भूकम्प	- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण - भूकम्प प्रतिरोधी घर बनाउनको लागि दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने - खोज तथा उद्धार सामग्री तयारी - सुक्खा खानाको तयारी, - भटपट भोला व्यवस्थापन - राहत सामग्री व्यवस्थापन - विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील विषेश कोष व्यवस्थापन - सुरक्षित स्थान पहिँचान योजना निर्माण - पूर्वसूचना प्रणालीको विकास - सचेतना मूलक कार्यक्रम	स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका बडा कार्यालय, नेपाल रेडक्रस, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, जलश्रोत, सुआहारा, यूनीसेफ, बाल समूह, खानेपानी उपभोक्ता समिति, बन समिति, नेपाल प्रहरी, नेपाल आर्मी, सशस्त्र प्रहरी वल, मीस बाजुरा तथा स्थानीय सरोकारवालाहरु		

		<ul style="list-style-type: none"> - खाद्यान्न व्यवस्थापन - सुरक्षित स्थान र बाटो पहिँचान गर्ने र समुदायमा सुसूचित गर्ने - प्रत्येक बडामा सुरक्षित घर निर्माण गर्ने 		
२	बाढि पहिरो	<ul style="list-style-type: none"> - तार जालीको व्यवस्था गर्ने - खोज तथा उद्धार सामग्री व्यवस्था गर्ने - राहत सामग्री व्यवस्थापन - विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील विषेश कोष व्यवस्थापन - पूर्व सूचना प्रणालीको विकास र प्रचार प्रसा गर्ने । - वृक्षारोपण गर्ने - तटबन्ध गर्ने - जोखिम न्यूनिकरणका लागि समिति - कार्यदल निर्माण गर्ने । सूचना संयन्त्र र सञ्जाल निर्माण गर्ने 	स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय, बडा कार्यालय, नेपाल रेडक्रस, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, जलश्रोत, सुआहारा, यूनीसेफ, नेपाल प्रहरी, आर्मी, सशस्त्र प्रहरी बाल समूह, खानेपानी उपभोक्ता समिति, बन समिति, मीस बाजुरा, स्थानीय सरोकारवालाहरु	
३	हुरीवतास	<ul style="list-style-type: none"> - जनचेतना जगाउने 	स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका, बडा कार्यालय नेपाल रेडक्रस, बाल समूह, यूनीसेफ	
४	आगलागी	<ul style="list-style-type: none"> - जनचेतना जगाउने 	स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नेपाल रेडक्रस, बाल समूह, यूनीसेफ, नेपाल प्रहरी, आर्मी, सशस्त्र प्रहरी, मीस बाजुरा	
५	खडेरी	<ul style="list-style-type: none"> - सिचाईको लागि सिंचाई पोखरी तथा कुलो निर्माण - वृक्षारोपण गर्ने 	स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, नगरपालिका, बडा कार्यालय जलश्रोत, सुआहारा, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, मीस बाजुरा, बाल समूह	
६	बन्यजन्तु आतंक	<ul style="list-style-type: none"> - घाइते तथा पीडित परिवारलाई उपचार गर्ने , - वीउ उपलब्ध गराउने, कृषि वीमा, 	बडा कार्यालय नगरपालिका, कृषि र पशु सेवा कार्यालय, स्वास्थ्य	
७	असिना	<ul style="list-style-type: none"> - वीउ उपलब्ध गराउने - कृषि विमा गर्ने 	बडा कार्यालय, नगरपालिका कृषि विकास कार्यालय,	
८	चट्याङ्ग	<ul style="list-style-type: none"> - जनचेतना जगाउने - सूचना वारे प्रचार प्रसार गर्ने 	नगरपालिका, बडा कार्यालय, नेपाल रेडक्रस, बाल समूह, यूनीसेफ, स्थानीय रेडियो तथा पत्रपत्रिका, मीस बाजुरा, यूनिसेफ र स्थानीय सरोकारवालाहरु	
९	एचआईभी र एड्स	<ul style="list-style-type: none"> - जनचेतना जगाउने 	नगरपालिका, स्वास्थ्य कार्यालय	

३.२ विपद्को समयका साभा कार्यक्रमहरु

प्राथमिकता क्रम	प्रकोप व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्था		समय अवधि
			आन्तरिक	बाह्य सहयोग	
१	लेखाजोखा, चौकिदार र मोबाइल , साइरन र हातेमाइक मार्फत प्रकोप सम्बन्धी सुचना प्रवाह गर्ने ।	समुदाय, बाल समूह, युवा समूह, टोल विकास समिति नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नगरपालिका , बडा कार्यालय,	०	०	

२	विपद्को सामना गर्न स्वयम सेवक परिचालन गर्ने ।	वि.व्य.स., नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा नगरपालिका र सुरक्षा निकाय, बडा कार्यालय		
३	- उद्धार गरिएका र प्रकोप प्रभावितहरुको संख्या तथा क्षति विवरण तयार गर्ने ।	बडा कार्यालय, नगरपालिका नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखाहरु, नेपाल प्रहरी		
४	- प्राथमिक उपचार सामग्रीहरु व्यवस्थीत रूपले परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्राथमिक उपचार टोली		
५	- खोज तथा उद्धार	नेपाल प्रहरी, नेपाल आर्मी, सशस्त्र प्रहरी, तालिम प्राप्त जनशक्ति		

योजना – प्रतिकार्य

क्र.सं.	प्रकोपहरु	क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतहरु		समय सिमा
				आन्तरिक	बाह्य	
१	भूकम्प	<ul style="list-style-type: none"> - साईरन बजायर समुदायलाई जानकारी गराउने - खोज तथा उद्धारका कार्यलाई अगाडी बढाउने - सुरक्षित स्थानमा जानका लागि जानकारी गर्ने । - तत्काल पिडित परिवारलाई वस्न र खानाको बन्दोवस्त मिलाउने - आवश्यक कागजातहरु लिई सुरक्षित स्थानमा जाने । - घाइतेको प्राथमिक उपचार गर्ने - बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई परामर्श गर्ने - घाइतेलाई सुरक्षित स्थानमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने, - पठनपाठनको बन्दोवस्ती मिलाउने - घरहरु सवलीकरण गर्ने 	नगरपालिका कार्यपालिका स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशलि समिति र कार्यदल बाल समूह, समुदाय खोज तथा उद्धार टोली, पोषण, सुआहारा, मीस बाजुरा, नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल टोल विकास समिति - नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वास्थ्य शाखा, शिक्षा शाखा, महिला तथा बालबालिका शाखा,			
२	बाढी / पहिरो	<ul style="list-style-type: none"> - साईरन बजायर समुदायलाई जानकारी गराउने - खोज तथा उद्धारका कार्यलाई अगाडी बढाउने र सुरक्षित स्थानमा जानका लागि जानकारी गर्ने । - तत्काल पिडित परिवारलाई वस्न र खानाको बन्दोवस्त मिलाउने । - तथ्यांक संकलन गर्ने - सहयोगका लागि सम्बन्धीत सरोकारवाला निकायहरुलाई जानकारी गर्ने । - राहत माग गर्ने र वितरण गर्ने समुदायलाई सूचना प्रदान गर्ने र आवश्यक कागजातहरु लिई सुरक्षित स्थानमा जाने । - बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई परामर्श तथा सहयोग 	नारपालिका, स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशलि समिति र कार्यदल बाल समूह, समुदाय खोज तथा उद्धार टोली, पोषण, सुआहारा नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, महिला तथा बालबालिका शाखा, मीस बाजुरा			

		<ul style="list-style-type: none"> - घाइतेलाई सुरक्षित स्थानमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने, - प्राथमिक उपचारको व्यवस्था मिलाउने 			
३	हुरीबतास	पुरनिमांण	नगरपालिका		
४	आगलागी	<ul style="list-style-type: none"> - पिडित परिवारलाई तत्काल उद्धारका लागि खोज तथा उद्धार टोली परिचालन गर्ने , - पीडित तथा घातेहरूलाई औषधी उपचारको व्यवस्था मिलाउने - गम्भीर घाइतेहरूलाई स्वास्थ्य संस्थामा पुरयाउने व्यवस्था मिलाउने । - प्राथमिक उपचार गर्ने - क्षतिपूर्तीको लागि पहल गर्ने - स्थानीय बाल क्लब, आमा समुह, सामुदायिक बन र विद्यालयका कर्मचारीहरूलाई विपद्को समयमा परिचालन गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> नगरपालिका, स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशालि समिति र कार्यदल, स्थानीय अगुवाहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कार्यदल, नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, मीस बाजुरा, शिक्षा शाखा, स्वास्थ्य शाखा, महिला तथा बालबालिशाखा, 		
५	खडेरी	<ul style="list-style-type: none"> - आवश्यक वीउ उपलब्ध, गराउने, खडेरी सहन सक्ने वीउको व्यवस्थापन गर्ने, - सिँचाई पोखरीको निर्माण - सिँचाई कूलो निर्माण 	<ul style="list-style-type: none"> - स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशालि समिति र कार्यदल, कृषि शाखा, सुरक्षा निकाय नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम, नगरपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी 		
६	बन्यजन्तु आतंक	<ul style="list-style-type: none"> -बदेल, दुम्सी, स्याल, बाँदर आदि धपाउने , - सम्बन्धीत निकायसंग राहत माग गर्ने । गाऊघरमा सहयोग संकलन गर्ने । -नजिकैको प्रहरी प्रशासन लाई सूचना दिने - क्षतिपूर्तीको लागि पहल गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> समुदाय, नगरपालिका, बडा कार्यालय, स्थानीय सरोकारवालाहरु सुरक्षा निकाय, पशुसेवा शाखा, जिल्ला बन कार्यालय 		
७	असिना	विवरण संकलन र क्षतिपूर्तीको लागि पहल गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> नगरपालिका, बडा कार्यालय, प्रहरी चौकी प्रहरी कार्यालय, नेपाल रेडक्रसमार्फत माग गर्ने । कृषि शाखा 		

३.३ विपद् पश्चातका साभा कार्यक्रमहरु :

प्राथमिकता क्रम	प्रकोप व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्था		समय अवधि
			आन्तरिक	बाह्य सहयोग	
१	क्षति सम्बन्धि विवरण संकलन गरियथार्थ तथ्याङ्ग जिल्ला विपद् न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन समिति तथा सम्बन्धीत कार्यालयसम्म पठाउने	नगरपालिका, नेपाल प्रहरी, स्थानीय विपद् तथा उत्थानशालि समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी			
२	पिडित परिवारहरूलाई राहत सामाग्री	नगरपालिका, नेपाल			

	वितरण गर्ने ।	रेडक्स जिल्ला कार्यालय	सोसाईटी प्रशासन		
३	अस्थायी आवासको व्यवस्था गर्ने	नेपाल सोसाईटी	रेडक्स		
४	खाद्य सामग्री व्यवस्थापन	नगरपालिका, खाद्य कार्यक्रम, कृषि, नेपाल खाद्य संस्थान	विश्व विकास शाखा, पशुसेवा		
५	पिडित परिवारमा आय आर्जनका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संघसंस्थासँग अनुरोध . गर्ने	नगरपालिका, विकास शाखा, पशुसेवा	कृषि कार्यालय		
६	मृतक तथा घाइते (विशेष गरी अंगभङ्ग भएका) परिवारलाई रोजगारीको व्यवस्था गर्न पहल गर्ने ।	नगरपालिका, वडा कार्यालय,			
७	पिडितहरुको मालपोत, बैंक ऋण मिनाहा वा छुटको लागि पहल गर्ने	नगरपालिका			
८	खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छतामा बढी ध्यान दिने	नगरपालिका, खानेपानी तथा सरसफाई समिति, नेपाल रेडक्स, यूनीसेफ			
९	निःशुल्क स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था गर्ने	नगरपालिका, स्वास्थ्य शाखा, प्राथमिक उपचार स्वयंसेवक			
१०	सामाजिक सुरक्षा, मनोपरामर्श र संरक्षण	नगरपालिका महिला तथा बालबालिका शाखा, नेपाल रेडक्स, यूनीसेफ			
११	शिक्षालाई सुचारु गर्ने	नगरपालिका अन्तरगत शिक्षा शाखा, यूनीसेफ एवं सरोकारवाला निकाय			

योजना – पुनर्लाभ विपद् पश्चात आवश्यकताको आधारमा पुनर्लाभ क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने

क्र.सं.	प्रकोपहरु	क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतहरु		समय सिमा
				आन्तरिक	बाह्य	
१	भूकम्प	<ul style="list-style-type: none"> - एकिकृत वस्ती विस्तार र व्यवस्थापन गर्ने - अति प्रभावितहरुका लागि आयआर्जन गतिविधि सञ्चालन गर्ने 	नगरपालिका, नेपाल सरकार, विभिन्न दातृ निकायहरु			
२	बाढी पहिरो	<ul style="list-style-type: none"> - सामुदायिक बन बाटा काठहरु उपलब्ध गराउन पहल गर्ने र घर निर्माणमा सहयोग गर्ने । - आय आर्जन तथा जीविकोपार्जनका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने 	नगरपालिका, वडा कार्यालय, बन उपभोक्ता समिति			
३	हुरीवतास	<ul style="list-style-type: none"> - जस्ता अति आवश्यक सामग्री खरिद गर्ने 	नगरपालिका र अन्य सहयोगी संघसंस्थाहरु			
४	आगलागी	खाद्य सहयोग, वस्ती व्यवस्थापन	नगरपालिका, खाद्य संस्थान, विश्व खाद्यय कार्यक्रम, कृषि			

			शाखा, नेपाल रेडक्रस		
५	खडेरी	सिंचाईको लागि योजना निर्माण तथा पुनर्निर्माण, सिंचाई पोखरी तयारी	नगरपालिका, नेपाल रेडक्रस, नेपाल सरकार नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम		
६	बन्यजन्तु आतंक	पिडित परिवारलाई क्षति पूर्तिको माग गर्ने र क्षति पूर्तिमा थप गर्न पहल गर्ने।	नगरपालिका, वडा कार्यालय		
७	असिना	सम्बन्धीत निकाय तथा संघ संस्थासंग आर्थिक तथा भौतिक सहयोगको माग गर्ने। वित्तविजन उपलब्ध गराउने, खाद्य व्यवस्थापन	नगरपालिका, वडा कार्यालय, विश्व खाद्य कार्यक्रम		
८	हिमपता	न्यानो कपडा व्यवस्थापन	नगरपालिका, वडा कार्यालय		
९०	एचआईभी संक्रमण रोकथाम	जनचेतना जगाउने हेरचाह र सहयोग गर्ने, CD4 Cell Count / Viral load को लागि प्रेषण गर्ने,	नगरपालिका, स्वास्थ्य शाखा		

खण्ड-४ : अनुसूची

अनुसूची ४.१.

वार्डको संकटासन्ता स्तरीकरण :

त्रिवेणी नगरपालिकाका वडाहरुको संकटासन्ता स्तरीकरणको लागि वडास्तरबाट विश्लेषण गरिएको ऐतिहासिक समयरेखाबाट प्राप्त विवरणका आधारमा मानवीय क्षति, प्रभावित परिवार संख्या, घरको क्षति, आर्थिक क्षति, खेतियोग्य भूमिको क्षति लगाएतको आधारमा वडा अनुसारको प्रकोपको क्षति विवरणलाई तथ्याङ्क विश्लेषण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ । जस अनुसार स्वैभन्दा बढी संकटासन्ता वडा नं २, रहेको छ भने स्वैभन्दा कम संकटासन्ता वडा नम्बर ८ रहेको छ ।

वडा नं	मानवीय क्षति	प्रभावित परिवार	घरको क्षति	आर्थिक क्षति	प्राकृतिक क्षति, खेती योग्य भूमि क्षति	सामाजिक क्षति	विगतमा भएका विपदका घटनाहरु	बाल लगाउने भित्राउने समयमा आएको परिवर्तन	तापकममा आएको परिवर्तन	जोखिमले भविश्यमा पार्नसक्ने असर	श्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच	संस्थागत क्षमता	जनसंख्या को विवरण	स्थानीय ज्ञान,, सीप क्षमतार प्रविधि	प्राप्तांक	संकटा सन्ता स्तरीकरण
१	६	३	१	१	२	१	२	३	३	३	३	२	३	२	३५	३
२	६	२	२	३	३	२	२	२	२	२	२	२	२	२	३९	१
३	१	२	१	२	२	१	२	२	२	२	२	२	२	१	३०	५
४	६	२	३	२	३	१	२	३	३	२	२	२	२	१	३५	३
५	६	१	२	१	१	१	२	३	३	२	३	२	१	२	३०	५
६	६	२	२	३	३	१	२	२	२	१	२	२	१	२	३६	२
७	२	१	२	२	२	१	३	३	३	२	३	२	३	२	३१	४
८	२	१	१	२	२	१	२	३	३	३	२	२	३	१	२८	
९	२	१	२	२	३	१	३	३	३	३	२	२	३	१	३१	४

अनुसंधी ४. २
प्रकोप पात्रो
पात्रो

प्रकोप	महिना											
	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र
भूकम्प												
बाढी / पहिरो												
हुरीबतास												
आगलागी												
खडेरी												
बन्यजन्तु आतङ्क												
असिना												
चट्टाङ्ग												
हिमपात												
एचआईभी संक्रमण												

अनुसूचि ४.३

संस्थागत विष्लेषण वा सम्बन्ध चित्र

अनुसूचि नं ४ .४
स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील समितिको नामावली

क्र.स.	नाम, थर	पद	ठेगाना/संस्था
१.	रामसिंह रावल	संयोजक	प्रमुख त्रिवेणी नगरपालिका
२.	राधिकादेवी सुनार	सदस्य	उपप्रमुख त्रिवेणी नगरपालिका
३.	खम्म नेपाली	सदस्य	बडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका १
४.	प्रभुराज जोशी	सदस्य	बडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका २
५.	मन बहादुर भण्डारी	सदस्य	बडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ३
६.	कालु साउद	सदस्य	बडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ४
७.	गम्भीर बुढा	सदस्य	बडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ५
८.	खड्कबहादुर बुढा	सदस्य	बडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ६
९.	प्रेमबहादुर थापा	सदस्य	बडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ७
१०.	भिमबहादुर थापा	सदस्य	बडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ८
११.	वीरबहादुर विष्ट	सदस्य	बडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ९
१२.		सदस्य	नेपाली कांग्रेस
१३.		सदस्य	ने.क.पा.
१४.	रतनबहादुर अयडी	सदस्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कैलाशमाण्डौ उपशाखा
१५.	देवराज न्यौपाने	सदस्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा
१६.	चक्र थापा	सदस्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कैलाशमाण्डौ उपशाखा
१७.	राधिका कुमारी विष्ट	सदस्य	बाल समूह
१८.	नन्दु अयडी	सदस्य	अपांग प्रतिनीधि
१९.	गिरी बुढा	सदस्य	विद्यालय प्रतिनीधि
२०.	टोप बहादुर नेपाली	सदस्य	कृषि सेवा
२१.	निरज तथा	सदस्य	गैर सरकारी संस्था (सेतो गुराँस)
२२.	प्रभुराज जोशी	सदस्य	पशुसेवा
२३.	वि.नि	सदस्य	शिक्षा सेवा
२४	चिरन्जिवी प्रसाद शाह	सदस्य	स्वास्थ्य सेवा शाखा
२५			रेन्जरपोष्ट
२६			महिला तथा बालबालिका शाखा
२७			मौर्य प्रहरी चौकी
२८			
२९			
३०	खगेन्द्र बहादुर साउद	सदस्य सचिव	नि.प्रमुख प्रसासकीय अधिकृत

स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण उप समितिका पदाधिकारीहरूको नामावलि

क्र.स.	नाम, थर	पद	ठेगाना/संस्था
१.	राधिकादेवी सुनार	संयोजक	उपप्रमुख त्रिवेणी नगरपालिका

२.	खम्म नेपाली	सदस्य	वडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका १
३.	प्रभुराज जोशी	सदस्य	वडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका २
४.	मन बहादुर भण्डारी	सदस्य	वडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ३
५.	कालु साउद	सदस्य	वडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ४
६.	गम्भीर बुढा	सदस्य	वडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ५
७.	खड्कबहादुर बुढा	सदस्य	वडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ६
८.	प्रेमबहादुर थापा	सदस्य	वडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ७
९.	भिमबहादुर थापा	सदस्य	वडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ८
१०.	वीरबहादुर विष्ट	सदस्य	वडा अध्यक्ष त्रिवेणी नगरपालिका ९
११	खगेन्द्र बहादुर साउद	,, सचिव	नि.प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत

अनुसूचि नं ४५ . संकटासन्ता तथा क्षमता पहिचान (VCA) तालिम प्राप्त सहभागिहरुको विवरणः

क्र.सं.	नाम, थर	पद	ठेगाना
१	रामसिंह रावल	प्रमुख	त्रिवेणी नगरपालिका
२	खम्म नेपाली	अध्यक्ष	त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं.१
३	प्रभुराज जोशी	अध्यक्ष	त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं.२
४	मन बहादुर भण्डारी	अध्यक्ष	त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं.३
५	कालु साउद	अध्यक्ष	त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं.४
६	गम्भीर बुढा	अध्यक्ष	त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं.५
७	खड्कबहादुर बुढा	अध्यक्ष	त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं.६
८	प्रेमबहादुर थापा	अध्यक्ष	त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं.७
९	भिमबहादुर थापा	अध्यक्ष	त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं.८
१०	वीरबहादुर विष्ट	अध्यक्ष	त्रिवेणी नगरपालिका वडा नं.९
११	खगेन्द्र बहादुर साउद	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	त्रिवेणी नगरपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय
१२	रतनबहादुर अयडी	सभापति	नेरेसो कैलाशमाण्डौ उपशाखा
१३	मानबहादुर साउद	सदस्य	,,
१४	लालबहादुर बुढा	,,	,,
१५	दुर्गाकुमारी पाठ्याय	समुदाय परिचालक	कैलाशमाण्डौ
१६	टंकप्रसाद न्यौपाने	,,	छतारा
१७	राजेन्द्र सुनार	सदस्य	त्रिवेणी नगरपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय
१८	कुस्मा भण्डारी	,,	हातेमालो बाल समूह
१९	गिरीकुमार बुढा	उपसभापति	छतारा उपशाखा
२०	पूर्णप्रसाद न्यौपाने	सचिव	नेरेसो छतारा उपशाखा
२१	एकेन्द्र बहादुर सुनार	सदस्य	हातेमालो बाल समूह वडा नं. ३
२२	गंगादेवी गिरी	सदस्य	त्रिवेणी नगरपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय
२३	मीना वि.क.	कोषाध्यक्ष	त्रिवेणी न.पा.२ बाल समूह
२४	शंकर शाही	सहायक	मीस बाजुरा
२५	हिमाल बुढा	अध्यक्ष	त्रिवेणी नगरपालिकास्तरीय बाल सञ्जाल
२६	जगत बहादुर शाही	स्वयंसेवक	नेरेसो आकस्मिक रक्तसञ्चार सेवा केन्द्र

अनुसूचि ४.६

मस्यौदा कार्ययोजना माथिको छलफल कार्यशालामा उपस्थित सहभागीहरुको विवरण

२०७४ फाल्गुण २६ गते

क्र सं	नाम थर	उमेर	ठेगाना	क्र सं	नाम थर	उमेर	ठेगाना
१	धनबहादुर बुढा	५६	त्रि.न.पा ६ पन्धारा	१३	लाल बहादुर बुढा	३१	त्रि.न.पा. १
२	नयाँ सार्की	५२	त्रि.न.पा. ६ पन्धारा	१४	धौले थापा	६२	त्रि.न.पा. ८
३	हंश बहादुर सुनार	२४	त्रि.न.पा. ३ पुर्खुता	१५	विरसिह चदारा	५६	त्रि.न.पा. ७
४	नृप बहादुर बुढा	५०	त्रि.न.पा. ३ पुर्खुता	१६	लोचन बहादुर विष्ट	२८	त्रि.न.पा. ९
५	पूर्ण प्रसाद न्यौपाने	३५	त्रि.न.पा. २ सिम्ला	१७	भिमबहादुर सार्की	४०	त्रि.न.पा. ४
६	टंक प्रसाद न्यौपाने	३१	त्रि.न.पा. २ सिम्ला	१८	विष्णा गिरी	२२	बडा नं. ८
७	लाल बहादुर बुढा	५३	त्रि.न.पा ६ पन्धारा	१९	टेरिसा साउद	१६	त्रि.न.पा. ४
८	दुर्गाकुमारी पाठ्याय	२४	त्रि.न.पा. ९	२०	कुस्मा कुमारी भण्डारी	१७	त्रि.न.पा. ३
९	नन्दादेवी गिरी	३३	त्रि.न.पा. ८	२१	बाटुदेवी साउद	४५	त्रि.न.पा. ४
१०	उर्मिला नेपाली	१७	त्रि.न.पा. ८	२२	मीना वि.क	१६	त्रि.न.पा. २
११	अनिता रैले अयडी	२३	त्रि.न.पा ७	२३	गिरी बुढा	३५	त्रिवेणी न.पा. ५
१२	सिर्जना अयडी	१६	त्रि.न.पा. ७	२४	खेमबहादुर पाताली	३६	तोली प्रहरी चौकी

अनुसूचि ४.७

मस्यौदा कार्ययोजना माथिको छलफल कार्यशालामा उपस्थित सहभागीहरुको विवरण

२०७४ फाल्गुण ३० गते

क्र सं	नाम थर	पद	ठेगाना
१	रामसिंह रावल	प्रमुख	त्रिवेणी नगरपालिका कार्यपालिका
२	राधिकादेवी सुनार	उपप्रमुख	त्रिवेणी नगरपालिका कार्यपालिका
३	खम्म दमाई	अध्यक्ष	त्रि.न.पा. १
४	प्रभुराज जोशी	अध्यक्ष	त्रि.न.पा. २
५	मिनबहादुर भण्डारी	अध्यक्ष	त्रि.न.पा. ३
६	गाम्भर बुढा	अध्यक्ष	त्रि.न.पा ५
७	खड्क बहादुर बुढा	अध्यक्ष	त्रि.न.पा ६
८	प्रेमबहादुर थापा	अध्यक्ष	त्रि.न.पा. ७
९	भीमबहादुर थापा	अध्यक्ष	त्रि.न.पा. ८
१०	वीरबहादुर विष्ट	अध्यक्ष	त्रि.न.पा. ९
११	हरी नेपाली	कार्यपालिका सदस्य	त्रि.न.पा ८
१२	राजेन्द्र सुनार	कार्यपालिका सदस्य	त्रि.न.पा. ३
१३	वीर बहादुर विश्वकर्मा	कार्यपालिका सदस्य	त्रि.न.पा. १
१४	पदम बहादुर देउवा	सदस्य	त्रि.न.पा. ९
१५	किसन मिजार	सदस्य	त्रि.न.पा. ७
१६	भवन अयडी	सदस्य	त्रि.न.पा. ७
१७	शान्त नाथ	सदस्य	त्रि.न.पा. ८

१८	हंश थापा	सदस्य	त्रि.न.पा. ८
१९	पूर्ण बहादुर साउद	सदस्य	त्रि.न.पा. ४
२०	पराने साउद	सदस्य	त्रि.न.पा. ३
२१	कमल बहादुर बुढा	सदस्य	त्रि.न.पा. ५
२२	केशव बहादुर बुढा	वडा सदस्य	त्रि.न.पा. ५
२३	मन्जिते मिजार	वडा सदस्य	त्रिवेणी न.पा. २
२४	ललित कदर	वडा सदस्य	त्रि.न.पा. ६
२५	प्रमा बुढा	वडा सदस्य	त्रि.न.पा. ६
२६	रमेश कुमार राना	प्रहरी जवान	त्रि.न.पा. ४ प्रहरी चौकी
२७	खेमबहादुर पाताली	प्रहरी हवल्दार	त्रिवेणी न.पा. ४ प्रहरी चौकी
२८	सीतादेवी आचार्य	कार्यपालिका सदस्य	त्रि.न.पा. ७
२९	गांगादेवी गिरी	कार्यपालिका सदस्य	त्रि.न.पा. ८
३०	बेलुदेवी साउद	कार्यपालिका सदस्य	त्रि.न.पा. ९
३१	मातादेवी साउद	नगरपालिक सदस्य	त्रिवेणी न.पा. ४
३२	कोकिला देवी वि.क.	वडा सदस्य	त्रि.न.पा. ८
३३	रंगमति सार्की	वडा सदस्य	त्रि.न.पा. ४
३४	अमृतादेवी सुनार	वडा सदस्य	त्रि.न.पा. ३
३५	करिस्मा सुनार	वडा सदस्य	त्रिवेणी न.पा. ३
३६	वीर्मा नेपाली	वडा सदस्य	त्रि.न.पा. १
३७	राधिका विष्ट	स्था.वि. तथा ज.उ.स	त्रि.न.पा. ९
३८	देवराज न्यौपाने	सदस्य	ने.रे.सो. जिल्ला शाखा
३९	चक्र थापा	उप सचिव	ने.रे.सो कैलाशमाण्डौ उपशाखा
४०	मदन साउद	स्था.वि. तथा ज.उ.स	त्रि.न.पा. ३
४१	नरेशराज पन्त	सूचना प्रविधी अधिकृत	त्रि.न.पा. कार्यपालिका कार्यालय
४२	भुपाल ऐडी	सदस्य	त्रि.न.पा. १७
४३	चिरान्जीवी प्रसाद शाह	स्था.वि. तथा ज.उ.स	त्रिवेणी न.पा.
४४	धनबहादुर साउद	वडा सदस्य	त्रि.न.पा.
४५	खेमराज ढुकाल	लेपा	त्रि.न.पा.
४६	दिलबहादुर साउद	संयोजक	त्रि.न.पा. २
४७	जलु वि.क.	वडा सदस्य	त्रिवेणी न.पा. २
४८	दुर्गाकुमारी पाठ्याय	सा.प	त्रि.न.पा. ९
४९	खगेन्द्र साउद	नि.प्रमुख प्रसासकीय अधिकृत	त्रि.न.पा. ९
५०	शिमादेवी बुढा	वडा सदस्य	त्रि.न.पा.
५१	लाल बहादुर बुढा	वडा सदस्य	त्रिवेणी न.पा.
५२	तीलक बहादुर रावत	युवा प्रतिनीधि	त्रि.न.पा. ८
५३	कुन्ता कुमारी साउद	सा.प	त्रि.न.पा. ४
५४	दलबहादुर साउद	सदस्य	
५५	नन्दु अयडी	स्था.वि. तथा ज.उ.स	
५६	भुवाने चदारा	वडा सदस्य	त्रि.न.पा. १
५७	लाल बहादुर बुढा	वडा सदस्य	त्रि.न.पा. १
५८	बुदे साउद	प्रतिनीधि	त्रि.न.पा. ४
५९	टोप बहादुर नेपाली	स्था.वि. तथा ज.उ.स	त्रि.न.पा

६०	रेखा थापा	महिला प्रतिनीधि	त्रि.न.पा. ९	
६१	नविन बहादुर साउद	इन्जीनीयर	त्रि.न.पा. ४	
६२	इश्वर थापा	कृषि जेटिए	त्रि.न.पा. ८	
६३	राजेन्द्र बहादुर साउद	युवा	त्रि.न.पा. ४	
६४	नन्दा वि.क.	वडा सदस्य		

त्रिवेणी नगरपालिकाको प्रत्येक वडाको संकटासन्तता तथा क्षमता पहिचान बैठकमा सहभागीहरुको नामावली (VCA Participant name Triveni Municipality)

	Date : 2074-11-8			Date : 2074-11-10	
S.N.	Name	Ward No	S.N.	Name	Ward No
1	Dane Budha	1	1	Khagendra Bd. Shah	2
2	Manna Budha	1	2	Tilak Neupane	2
3	Birma Nepali	1	3	Ganga Debi Neupane	2
4	Khima Budha	1	4	Bhuwan Raj Neupane	2
5	Bhuwane Chadara	1	5	Jala Debi B.K.	2
6	Lal Bahadur Budha	1	6	Pushpa Neupane	2
7	Bhim Bahadur Mijar	1	7	Nanda Lal Jaishi	2
8	Khale B.K.	1	8	Mahendra Bd. Budha	2
9	Anil Chadara	1	9	Tek Bd. Budha	2
10	Shanta Rawal	1	10	Nirmala Kumari Neupane	2
11	Chinari Nepali	1	11	Amma Mijar	2
12	Shankar Budha	1	12	Krishna Kumari Padhaya	2
13	Giri Budha	1	13	Dan Bd. Budha	2
14	Jogagiri B.K.	1	14	Lal Bd. Budha	2
15	Hira Rawal	1	15	Tanka Pd. Neupane	2
16	Dammara B.K.	1	16	Kalpana Kumari Budha	2
17	Raj Bd. Rawal	1	17	Dipak Bd. Budha	2
18	Chandra Budha	1	18	Prabhate Bahadur Budha	2
19	Dhan Singh Rawal	1	19	Mina Kumari Budha	2
20	Jiban Nepali	1	20	Manjite Mijar	2
21	Swastika Chadara	1	21	Kamala Kumari Budha	2
22	Prakash Chadara	1	22	Harka Bahadur budha	2
23	Janakal Budha	1	23	Naxmi Neupane	2
24	Nirajan Nepali	1	24	Milan Pd. Joshi	2
25	Tule B.K..	1	25	Bhuwan Raj Neupane	2
26	Shera Budha	1	26	Jalpa Debi Budha	2
27	Dammr Nepali	1	27	Bikrim Bd. Budha	2
28	Khamma Damai	1	28	Manisha Kumari Budha	2
29	Kikmat Chadara	1	29	Bharat Bd. Budha	2
30	Tanka Pd. Neupane	1	30	Amrita Debi Budha	2
31	Purna Pd. Neupane	1	31	Shushil Bd. Budha	2
32	Deba Raj Neupane	1	32	Purna Pd. Neupane	2
33	Jaldhara Chadara	1	33	Deb Raj Neupane	2

Date : 3074-11-6			Date 2074-11-08		
S.N.	Name	Ward No	S.N.	Name	Ward No
1	Kushma K. Bahandari	3	1	Kalu Saud	4
2	Tula Debi Bhandari	3	2	Maya Saud	4
3	Sarawati Devi Budha	3	3	Purna Saud	4
4	Arjun Bahandari	3	4	Rangamati Saud	4

5	Ganga K. Bhandari	3	5	Janga Bd. Saud	4
6	Teja Saud	3	6	Man Bd. Deuwa	4
7	Keshab Bd. Bahandari	3	7	Bishna Giri	4
8	Tara Bahandari	3	8	Dan Bd. Saud	4
9	Dura Debi Bahandari	3	9	Dale Aedi	4
10	Paru Saud	3	10	Nandu Saud	4
11	Chuti Sunar	3	11	Hari Saud	4
12	Jhuma Sunar	3	12	Kara Saud	4
13	Lakita Sunar	3	13	Teka Saud	4
14	Nirmala Nepali	3	14	Jaya Bd. Saud	4
15	Dharana Bishta	3	15	Shushila Sarki	4
16	Nirmala Shahi	3	16	Arjun Saud	4
17	Basanti Saud	3	17	Jauli Saud	4
18	Man Bahadur Shahi	3	18	Saniya Saud	4
19	Karhinge Sunar	3	19	Nirmala Saud	4
20	Bhim Bahadur Shahi	3	20	Ramba Saud	4
21	Dhanabir Saud	3	21	Maina Saud	4
22	Prakash Saud	3	22	Padma Saud	4
23	Padam Bishta	3	23	Nirmala Saud	4
24	Lali Saud	3	24	Durga Saud	4
25	Purn Saud	3	25	Sabitra Saud	4
26	Bhakta Sunar	3	26	Lali Debi Saud	4
27	Hansa sunar	3	27	Himal Budha	4
28	Sita Sunar	3	28	Champadebi Saud	4
29	Karisma Sunar	3	29	Asisha Saud	4
30	Prakash Sunar	3	30	Tek Raj Saud	4
31	Ekendra Sunar	3	31	Kamal Aedi, Harichandra saud	4
32	Bikram Saud	3	32	Shera Bd. Saud, Kushma Kumari Bhandari	4
33	Madan Saud	3	33	Laxman Bd.Saud, Parbat saud	4
34	Shiba Saud	3	34	Khem Raj Aedi, Dinesh saud	4
35	Amma Bhandari	3	35	Karishma Aedi, Khem Raj Sharki	4
36	Rajendra Sunar	3	36	Narendra Saud , Rajendra Sunar	4
37	Ishwara Subedi	NRCS	37	Debe Saud	4

Date : 2074-11-09					
S.N.	Name	Ward No	S.N.	Name	Ward No
1	Ama Raj Budha	5	19	Hira Budha	5
2	Dhanabire Budha	5	20	Krishna Budha	5
3	Sarjane Bohora	5	21	Parame Budha	5
4	Giri Budha	5	22	Mahabire Budha	5
5	Padam Budha	5	23	Damma Katuwal	5
6	Bharat Budha	5	24	Deuram Budha	5
7	Dhana Debi Budha	5	25	Dammar Budha	5
8	Bharu Budha	5	26	Gambir Budha	5
9	Champa Dhami	5	27	Kamal Budha	5
10	Bharu Kumari Budha	5	28	Keshab Budha	5
11	Mansara Kumari Budha	5	29	Buddhi Budha	5
12	Tuli Budha	5	30	Jhup Debi B.K.	5
13	Mansara Debi Budha	5	31	Tanka Pd. Neupane	2
14	Birma Budha	5	32	Puran Pd Neupane	2

15	Dharme Budha	5	33	Deb Raj Neupane	2
16	Junga Budha	5	34	Dan Bd. Budha	5
17	Dilli Budha	5			
18	Raise Budha	5			

Date : 2074-11-09			Date : 2074-11-07		
S.N.	Name	Ward No	S.N.	Name	Ward No
1	Prem Bd. Thapa	6	1	Bala Aedi	7
2	Khadka Bd. Thapa	6	2	Bilu Aedi	7
3	Hansha Bd. Khadka	6	3	Birkala Aedi	7
4	Bharu Debi Nepali	6	4	Bharat Aedi	7
5	Mana Kala Khadka	6	5	Nikhil Aedi	7
6	Sabitra Budha	6	6	Bhan Singh Aedi	7
7	Nirmala Bohara	6	7	Sita Aedi	7
8	Chandrika Dhami	6	8	Nanda Aedi	7
9	Jit Dd. Budha	6	9	Nanda B.K.	7
10	Hira Khadka	6	10	Parbat Shahi	7
11	Lal Bd. Budha	6	11	Sher Bd. Shahi	7
12	Janak Rawat	6	12	Teka Aedi (A)	7
13	Ialit Budha	6	13	Ragendra Shahi	7
14	Mandhire Budha	6	14	Teka Aedi (B)	7
15	Hari Bd. B.K.	6	15	Parshu Ram Paddhaya	7
16	Rudra Bd. Budha	6	16	Bir Singh Chadara	7
17	Khante Bd.Budha	6	17	Anita Aedi	7
18	Dhana Bd. Budha	6	18	Bhakta Aedi	7
19	Amar Budha	6	19	Krishna Mijar	7
20	Mahesh Khadka	6	20	Gopal Raut	7
21	Dan Bd. Khadka	6	21	Prem Raj Padhaya	7
22	Rajendra Bd. Budha	6	22	Janak Bd. Rawat	7
23	Mana Bd. Budha	6	23	Sabitra Rokaya Khatri	7
24	Karan B.K	6	24	Runi Pd. Padhaya	7
25	Ange B.K.	6	25	Man Singh Aedi	7
26	Ram Bahadur	6	26	Nanda Chadara	7
27	Mina Khadka	6	27	Binda Sarala	7
28	Jaman Singh Budha	6	28	Janaki Tiruwa	7
29	Chandra Budha	6	29	Bharat Shahi	7
30	Pare Budha	6	30	Padam Aedi	7
31	Debaram Nepali	6	31	Dan Bd. Aedi	7
32	Prem Raj Paddhya	6	32	Prem Bd. Thapa	7
33	Sagune Budha	6	33	Ratan Aedi	7
34	Durga Budha	6			
35	Sita Budha	6			
36	Radhika Budha	6			
37	Mina Khadka	6			
39	Ishwara Subedi	NRCS			
39	Durga Kumari Paddhya	NRCS			

Date M 2074-11-08			Date : 2074-11-07		
S.N.	Name	Ward No	S.N.	Name	Ward No

1	Bhim Bd. Thapa	8	1	Bir Bd. Bishta	9
2	Hari Nepali	8	2	Nama Sarki	9
3	Shanta Nath	8	3	Karna Bd. Thapa	9
4	Hansha Thapa	8	4	Damma Bd. Khatri	9
5	Ganga Giri	8	5	Nar Bd. Thapa	9
6	Kokila B.K.	8	6	Taya Ram Thapa	9
7	Gagan Junj Budha	8	7	Nara Bd. Saud	9
8	Surendra Raj Giri	8	8	Man Bd. Saud	9
9	Harka Sarki	8	9	Lochan Bd. Bishta	9
10	Dinesh Sarki	8	10	Keshu Debi Thapa	9
11	Bhim Raj Giri	8	11	Radhika Bishta	9
12	Nanda Singh Thapa	8	12	Reshma Sarki	9
13	Janma Jaya Budha	8	13	Laxman Ukheda	9
14	Debendra Bd. Buda	8	14	Teka Mijar	9
15	Lal Bd. Budha	8	15	Parsha Mijar	9
16	Milan Budhthapa	8	16	Sher Bd. Thapa	9
17	Ganga Bd. Saud	8	17	Day Ram Thapa	9
18	Bal Bd. Thapa	8	18	Mahesh Khatri	9
19	Naresh Thapa	8	19	Setu Dhuli	9
20	Radhika Thapa	8	20	Rinari Dhuli	9
21	Chanchala Nath	8	21	Krishna Bd. Khatri	9
22	Tatne Giri	8	22	Damma Mijar	9
23	Jamanadebi Nath	8	23	Khadka Bd. Saud	9
24	Prem Bd. Thapa	8	24	Bhanu Bhakta Paddhya	9
25	Gagan Budhthapa	8	25	Moti Ram Thapa	9
26	Gorakh Bd. Nepali	8	26	Ange Mijar	9
27	Damma Kumari Rokaya	8	27	Mahesh Khatri	9
28	Juna Nepali	8	28	Khadka Bd. Saud	9
29	Janak Raj Giri	8	29	Man Bd. Khatri	9
30	Parbati Tapa	8	30	Chandra Bd. Saud	9
31	Durga Kumari Upaddhya	9	31	Kual Khatri	9
			32	Hate Mijar	9
			33	Lok Raj Paddhya	9
			34	Shaimallya Damai	9
			35	Durga Kumari Paddhaya	9